

JAARVERSLAG

HEINEKEN PENSIOENFONDS

2018

www.heinekenpensioenfonds.nl

INHOUD

HET HEINEKEN PENSIOENFONDS IN 2018	5
KERNCIJFERS	6
VOORWOORD	7
VERSLAG VAN HET BESTUUR	8
1. KARAKTERISTIEKEN VAN HET FONDS	9
2. FINANCIËEL	13
3. GOVERNANCE EN RISICOMANAGEMENT	24
4. UITVOERING PENSIOENREGELING	35
5. ACTUARIËLE ANALYSE	36
6. COMMUNICATIE	37
7. TOEKOMSTPARAGRAAF	38
VERSLAG VAN HET VERANTWOORDINGSORGAAN	40
REACTIE BESTUUR	46
RAPPORT RAAD VAN TOEZICHT	47
REACTIE BESTUUR	58
JAARREKENING	60
BALANS	61
STAAT VAN BATEN EN LASTEN	62
KASTROOMOVERZICHT	63
TOELICHTING OP DE JAARREKENING	64
GRONDSLAGEN	65
TOELICHTING OP DE BALANS	71
TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN	81
GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM	85
OVERIGE GEGEVENS	89
STATUTAIRE REGELING OMTRENT HET SALDO	90
VERKLARING WAARMERKEND ACTUARIS	91
VERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT	94
BIJLAGE	100
1. PERSONALIA	101
2. ORGANOGRAM	102
3. DOELSTELLINGEN	103

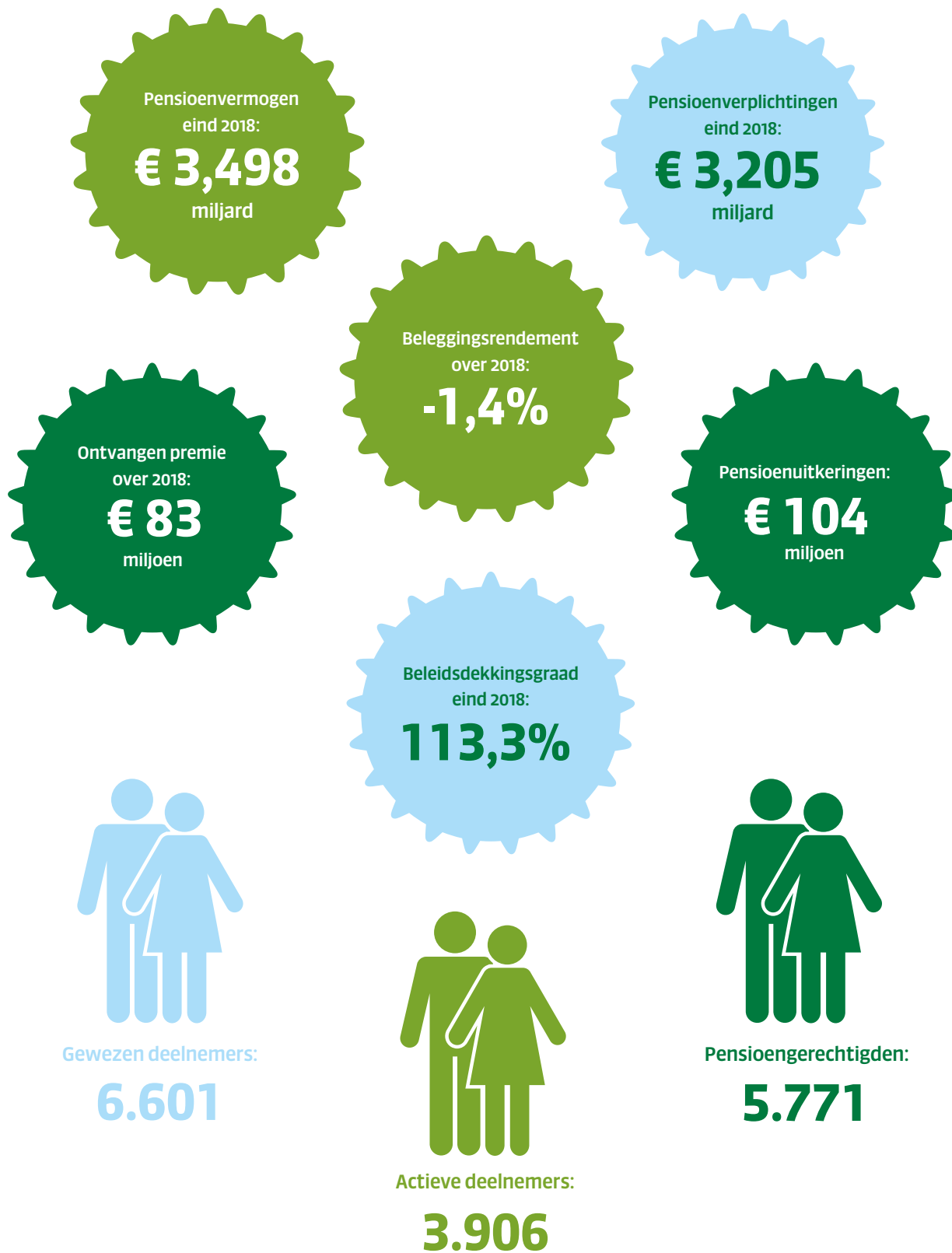
DIRECTIE, U ZIJ DANK GEBRACHT
VOOR DIT ZOO BLIJ BERICHT
EEN PENSIOENFONDS, SCHOONST IDEEAL,
WERD NU DOOR U GESTICHT!
DE OUDERDOM NIET MEER GEVREESD,
VOL MOED VOORUIT EN BLIJ
DE TOEKOMST BAART GEEN ZORGEN MEER,
NU ZORGT DE BROUWERIJ.

DE MAATSCHAPPIJ DIE BLIJVE NOG
EEN EEUWENTAL BESTAAN
WAT ZAKEN OOK TEN GRONDE GAAN
ZIJ MOET STEEDS VOORWAARTS GAAN.
'T DEBIET DAT NEME IMMER TOE
DIT ONZE WENSCH SLECHTS ZIJ.
WAT OOK VERGA OF WAT OOK VALL,
TOCH NOOIT DE BROUWERIJ.

Het brouwerijkoor van de HMB zingt op 13 februari 1923 bovenstaand lied voor de directie als dank voor het instellen van een pensioenfonds.

HET HEINEKEN PENSIOENFONDS IN 2018

KERNCIJFERS

Bedragen x € 1 miljoen (tenzij anders vermeld)	2018	2017	2016	2015	2014
Aantal verzekerden					
Actieve deelnemers	3.906	3.965	3.981	4.099	4.146
Gewezen deelnemers	6.601	6.311	6.147	5.986	5.838
Pensioengerechtigden	5.771	5.746	5.660	5.527	5.465
Totaal	16.278	16.022	15.788	15.612	15.449
Reglementsvariabelen					
Actieve deelnemers:					
Toeslagverlening per 1-1	0,02%	-	-	-	1,60%
Niet toegekende toeslagen	1,31%	0,45%	0,65%	2,00%	0,40%
Gewezen deelnemers en pensioengerechtigden:					
Toeslagverlening per 1-1	0,02%	-	-	-	0,45%
Niet toegekende toeslagen	1,31%	0,45%	0,65%	1,10%	1,15%
Pensioenuitvoering					
Ontvangen premie*	68	66	66	68	73
Zuivere kostendekkende premie*	74	78	70	69	65
Gedempte kostendekkende premie*	42	43	43	56	63
Pensioenuitvoeringskosten per verzekerde (in €)	137	125	126	136	132
Pensioenuitvoeringskosten per verzekerde excl. gewezen deelnemers (in €)	230	207	207	220	212
Uitkeringen	104	103	101	99	99
Vermogenssituatie en solvabiliteit					
Pensioenvermogen (conform DNB-methodiek)	3.498	3.568	3.392	3.126	3.080
Pensioenverplichtingen	3.205	3.167	3.246	3.037	2.916
Actuele dekkingsgraad	109,1%	112,7%	104,5%	102,9%	105,6%
Beleidsdekkingsgraad	113,3%	110,2%	95,7%	103,4%	108,8%
Reële dekkingsgraad	92,0%	89,2%	78,8%	84,5%	-
Minimaal vereist eigen vermogen (MVEV)	137	134	137	125	120
Totaal vereist eigen vermogen (VEV)	787	725	712	727	670
Vereiste dekkingsgraad	124,5%	122,9%	121,9%	123,9%	123,0%
Gemiddelde rekenrente	1,4%	1,5%	1,3%	1,7%	1,9%
Beleggingen					
Aandelen	1.311	1.444	1.346	1.268	1.287
Onroerend goed	385	345	254	178	191
Vastrentend**	1.512	1.458	1.275	1.205	1.099
Overige beleggingen	252	279	419	428	447
Beleggingsrendement					
Portefeuillerendement	-1,4%	5,8%	8,8%	2,8%	14,4%
Rendement strategische benchmark	0,9%	5,8%	8,3%	2,4%	11,7%

* Exclusief de premies voor de Versleepregeling.

** Voor 2018 en 2017 betreffen de overige beleggingen enkel hedgefonds. In voorgaande jaren waren hieronder nog andere categorieën gerubriceerd die nu onder de vastrentende waarden vallen.

VOORWOORD

De beleidsdekkingsgraad, de dekkingsgraad waarop de ruimte tot toeslagverlening is gebaseerd, verbeterde gedurende het jaar licht van 110,2% naar 113,3% per einde 2018. Door deze verbetering hebben we de pensioenen op 1 januari 2019 kunnen verhogen met 0,61% (0,02% per 1 januari 2018), het maximale wat mogelijk was binnen de van toepassing zijnde wet- en regelgeving. Dit is nog niet voldoende voor het realiseren van onze ambitie, het volledig laten meegroeien van alle pensioenen met de prijsstijgingen (CPI) in Nederland.

In 2018 bedroeg de actuele dekkingsgraad, op de maand december na, ruim 110%. Desondanks is de financiële positie van het Heineken Pensioenfonds (hierna: HPF) ultimo 2018 minder goed dan een jaar geleden. Dit werd voor een groot deel veroorzaakt door een lichte daling van de rekenrente, waardoor de waarde van onze verplichtingen hoger werd. De beleggingen droegen negatief bij met een negatief rendement van 1,4% met name veroorzaakt door het resultaat van onze aandelen portefeuille in het laatste kwartaal van het jaar.

In dit jaarverslag leggen wij verantwoording af over alles wat er speelde bij het pensioenfonds in het afgelopen jaar. Ook in 2018 is er weer veel werk verricht. De aanbevelingen die voortvloeiden uit een onderzoek van De Nederlandsche Bank (DNB) naar het vermogensbeheer en risicomangement in 2017 zijn naar tevredenheid van DNB opgepakt. Daarnaast hebben we ons privacybeleid aangepast aan de nieuwe privacywetgeving en onze pensioenadministratie ingericht op de nieuwe pensioenrichtleeftijd van 68 jaar. Tevens hebben we ons gedurende 2018 voorbereid op de nieuwe Europese Richtlijn, IORP II. Per 2019 zijn we gereed voor de in werking treding van IORP II. Hiertoe behoort onder andere de inrichting van de sleutelfuncties.

Naast al deze veranderingen liep het dagelijkse werk ook gewoon door en dit heeft de nodige extra inzet gevraagd van voornamelijk de uitvoeringsorganisatie. Per 1 januari 2018 kent het pensioenfonds een nieuwe vorm van intern toezicht. Per deze datum is op voordracht van het Verantwoordingsorgaan (VO) een Raad van Toezicht (RvT) aangesteld.

Graag bedank ik namens het bestuur iedereen die zich in 2018 voor het HPF heeft ingezet. Met name de betrokkenheid en deskundigheid waarmee de Raad van Toezicht (RvT), het VO en de medewerkers van het HPF hun taken hebben vervuld, krijgen grote waardering van het bestuur. In 2019 wil het bestuur de constructieve en goede samenwerking graag voortzetten.

Robin Hoytema van Konijnenburg,
voorzitter bestuur Stichting Heineken Pensioenfonds

VERSLAG VAN HET BESTUUR

1. KARAKTERISTIEKEN VAN HET PENSIOENFONDS

Profiel

Ontstaan en status

Heineken heeft in Nederland sinds 1923 een pensioenregeling. De Stichting Heineken Pensioenfonds voert de pensioenregeling sinds 1952 uit.

De Stichting Heineken Pensioenfonds is statutair gevestigd te Amsterdam, ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 41200618 en aangesloten bij de Pensioenfederatie. De laatste statutenwijziging is ingegaan per 1 januari 2018 en betrof vooral de wijziging van het intern toezicht. De Raad van Toezicht is per 1 januari 2018 het intern toezicht gaan uitvoeren. De visitatiecommissie heeft dit tot 1 januari 2018 gedaan. De Stichting Heineken Pensioenfonds hanteert ook de naam het Heineken Pensioenfonds of het HPF. Hierna zullen we veelal de term het (pensioen)fonds gebruiken.

Doel

Het doel van het pensioenfonds is om aan de pensioengerechtigde (gewezen) werknemers van Heineken en hun nagelaten betrekkingen oudedags-, partner-, wezen- en arbeidsongeschiktheids-pensioen uit te keren volgens bij pensioenreglementen te stellen regels.

Het pensioenfonds is een ondernemingspensioenfonds en voert de pensioenregeling uit van Heineken Nederlands Beheer B.V. en gelieerde ondernemingen en de werknemers van het pensioenfonds zelf. De gelieerde ondernemingen zijn Heineken Group B.V., Heineken International B.V. en Proseco B.V. Gezamenlijk worden deze Heineken ondernemingen in dit jaarverslag aangeduid als “de werkgever”.

Bij het pensioenfonds worden de pensioenen opgebouwd van werknemers die in dienst zijn van de werkgever of bij het pensioenfonds zelf. Ook zijn de pensioenaanspraken en -rechten van gewezen deelnemers en pensioengerechtigden ondergebracht. De uitvoeringsovereenkomst en de pensioenregelingen zijn beschikbaar op de website van het fonds (www.heinekenpensioenfonds.nl).

Deelnemers

Bij het fonds zijn uit hoofde van het Pensioenreglement ultimo 2018 de pensioenen verzekerd van 16.278 deelnemers. In de tabel op de volgende pagina is een mutatieoverzicht opgenomen met de ontwikkelingen in het deelnemersbestand.

Aantal		Actieve deelnemers	Gewezen deelnemers	Pensioen-gerechtigden	Totaal
	31-12-2017	3.965	6.311	5.746	16.022
In dienst		439	-	-	439
Gepensioneerd		-85	-72	158	1*
Overleden		-12	-56	-232	-300
Toekenning uit overlijden		-	-	121	121
Einde dienstverband		-401	401	-	-
Expiratie wezenpensioen		-	-	-10	-10
Bijzonder nabestaandenpensioen i.v.m. overlijden/hertrouwen		-	-2	-2	-4
Uitgaande waardeoverdracht		-	-31	-	-31
Afkoop		-	-25	-15	-40
Pensioenverevening		-	17	5	22
Echtscheiding/einde samenwonen		-	58	-	58
	31-12-2018	3.906	6.601	5.771	16.278

*Tabel is op basis van aantal polissen in plaats van aantal deelnemers. Deze toevoeging van één is als gevolg van deeltijdpensioen waardoor splitsing van polis benodigd was.

Missie, visie en strategie

Het pensioenfonds heeft tot opdracht het uitvoeren van de pensioenregelingen van de werkgever. Het bestuur van het pensioenfonds heeft een eigen verantwoordelijkheid, binnen de kaders van de wet- en regelgeving, ten aanzien van de met de werkgever afgesloten uitvoeringsovereenkomst en de tussen werkgever en werknemers afgesproken pensioenovereenkomst. Deze verantwoordelijkheid strekt zich ook uit tot de beslissing over het in uitvoering nemen van (gewijzigde) afspraken van de pensioenregeling.

Leidraad bij de beleidsbepaling door het bestuur is de evenwichtige afweging van de belangen van alle bij het fonds betrokken partijen.

De missie is de primaire functie van het pensioenfonds. Hierin houdt het rekening met bepaalde waarden en normen. In de visie geeft het pensioenfonds aan wat het belangrijk vindt en wat voor organisatie het wil zijn. In de strategie komt tot uiting hoe het pensioenfonds de middelen inzet om zijn strategische doelen te bereiken.

Missie

Het pensioenfonds voert de pensioenregeling uit van de werkgever en kent de pensioenen toe aan de (gewezen) deelnemers en de pensioengerechtigden op grond van de voor hen geldende pensioenreglementen. Het pensioenfonds houdt bij de uitvoering van de pensioenregeling rekening met de gevolgen van zijn handelen op de maatschappij.

Visie

Het pensioenfonds wil voor zowel de (gewezen) deelnemers, de pensioengerechtigden als de werkgever een duurzaam en betrouwbaar pensioenfonds zijn. Het pensioenfonds wil daarbij blijf geven van zijn maatschappelijke verantwoordelijkheid en trachten het voor risico gecorrigeerde financiële rendement te maximaliseren. Bij deze visie zijn de visies van de stakeholders meegewogen. Het bestuur voert hiertoe een solide financieel beleid en toetst of dit in overeenstemming is met

wet- en regelgeving. Hierbij streeft het pensioenfonds naar het behoud van koopkracht van de pensioenen middels het verlenen van toeslagen.

Strategie

De strategie van het pensioenfonds is uitgewerkt in de Actuariële en Bedrijfstechnische Nota (ABTN) van het pensioenfonds en andere beleidsdocumenten en nota's, die periodiek worden beoordeeld en herzien.

De belangrijke onderdelen zijn:

- **Beleggings- en risicobeleid**

Het aanwezige pensioenkapitaal wordt op een solide wijze beheerd conform het prudent person-beginsel. Bij het bepalen van de risicohouding houdt het pensioenfonds het evenwicht tussen de belangen van verschillende generaties en belangengroepen in beeld. Bij het vaststellen van het beleggingsbeleid wordt rekening gehouden met de verschillende belangen van de verschillende belangengroepen.

Het bestuur legt verantwoording af aan de (gewezen) deelnemers, de pensioengerechtigden en aan de werkgever. Het pensioenfonds legt verantwoording af over de uitvoering van de pensioenregeling en de genomen besluiten aan het verantwoordingsorgaan en middels de jaarrekening. De actieve deelnemers, de pensioengerechtigden en de werkgever zijn vertegenwoordigd in het bestuur en het verantwoordingsorgaan van het pensioenfonds.

Bij de uitvoering van de pensioenregeling houdt het pensioenfonds goed contact met de werkgever, de vakorganisaties en de Vereniging van Gepensioneerden bij Heineken en hecht het waarde aan een hoge mate van klanttevredenheid.

Het pensioenfonds is aanspreekbaar op zijn gedrag en zijn besluiten.

- **Integere bedrijfsvoering**

Processen zijn goed en adequaat ingericht en worden gemonitord. Risico's worden continue afgewogen en adequaat gemanaged. Hierbij zijn de kernwaarden dat het pensioenfonds de aan haar toevertrouwde taken deskundig en professioneel uitvoert op een adequate, correcte, weloverwogen en zorgzame wijze. Het beleid is evenwichtig en zorgvuldig vormgegeven.

Bij inschakeling van externe partijen moeten ook die aan de gestelde wettelijke eisen en normen voldoen. Daarom wordt grote waarde gehecht aan integriteit en is het pensioenfonds alert op alles wat hiervoor een bedreiging vormt.

- **Communicatiebeleid**

Het pensioenfonds wil helder en open communiceren over de pensioenregeling, de financiële positie van het pensioenfonds en de risico's die daaraan verbonden zijn voor de belanghebbenden. Dit komt vooral tot uitdrukking in onze aandacht voor communicatie en inzicht in pensioenen.

Doelstellingen

Het pensioenfonds heeft zich ten doel gesteld om pensioenen en andere uitkeringen ter zake van ouderdom, invaliditeit en overlijden aan pensioengerechtigde gewezen werknemers alsmede hun nagelaten betrekkingen te verstrekken, overeenkomstig de bepalingen van de pensioenreglemen-

ten en de statuten. Het pensioenfonds wil dit doel bereiken door:

- Het uitvoeren van de pensioenregelingen zoals in de pensioenreglementen omschreven;
- Het vormen, in stand houden en beheren van een vermogen, bestemd om daaruit de pensioen-uitkeringen te voldoen;
- Het sluiten van overeenkomsten van verzekering of herverzekering met één of meer in Nederland werkzaam zijnde levensverzekeringsmaatschappijen als bedoeld in de Pensioenwet;
- Alle andere wettige middelen die in de ruimste zin met het één en/of ander verband houden.

In de uitvoering van de kernactiviteiten van het fonds, zijnde het administreren, beheren en uitbetalen van de pensioenen en het vermogensbeheer, staan zowel vertrouwelijkheid als maximale kwaliteit van dienstverlening voorop.

Behaalde doelstellingen

Het bestuur heeft meetbare strategische doelstellingen vastgesteld in 2017 op grond van de ondermeer Asset Liability Management (ALM) studie die in 2015 heeft plaatsgevonden. Deze doelstellingen gelden tot het vaststellen van de nieuwe meetbare strategische doelstellingen (op basis van de nieuwe ALM studie die in 2018 is uitgevoerd). De doelstellingen op grond van de ALM-studie die in 2018 is uitgevoerd zullen vanaf 2019 gelden.

Een gedetailleerde toelichting op de geformuleerde doelstellingen die in 2018 gelden, is opgenomen in de bijlage.

De uitvoering en totstandkoming van (nieuw) beleid is in lijn geweest met de missie, visie en strategie van het fonds. De meeste van de vastgestelde strategische doelen zijn bereikt. De doelstellingen aanzien van het behoud van koopkracht van de pensioenen middels het verlenen van toeslagen is een van de doelstellingen die niet gehaald is.

Door de verbetering van de beleidsdekkingsgraad hebben we de pensioenen op 1 januari 2019 wel weer gedeeltelijk kunnen verhogen. Op 31 december 2018 (het meetmoment voor het besluit om toeslag te verlenen) bedroeg onze beleidsdekkingsgraad 113,3%. Op basis hiervan heeft het bestuur de pensioenen op 1 januari 2019 met 0,61% kunnen verhogen. Dat is echter niet voldoende om onze ambitie te realiseren, namelijk het compenseren van de prijsstijgingen (CPI) in Nederland. Deze prijsstijging bedroeg 2,10% in 2018.

Als de huidige verbetering van de beleidsdekkingsgraad de komende jaren voortzet, zullen we de pensioenen naar verwachting de komende jaren opnieuw gedeeltelijk kunnen verhogen. Volledige toeslagverlening ligt echter pas na een aantal jaar in de verwachting. De kans dat we de komende jaren de pensioenen moeten verlagen is nog steeds aanwezig, maar is gering.

Verder geldt dat het verder implementeren van het risicomanagementproces en de afronding van het DNB Beleggingsonderzoek nog de nodige aandacht zal vergen in 2019.

Dit betreft het optimaliseren van de governance van het beleggingsproces. Hierbij zal onder meer een betere onderbouwing van beleggingsbeleid worden ingericht en een meer coherent proces worden gehanteerd.

2. FINANCIËEL

Ontwikkeling financiële positie in 2018

In 2018 was de actuele dekkingsgraad op december na ruim boven de 110%. Desondanks is de financiële positie van het Heineken Pensioenfonds ultimo 2018 minder goed dan een jaar geleden. We begonnen het jaar met een actuele dekkingsgraad van 112,7% en een beleidsdekkingsgraad van 110,2%. We sloten 2018 af met een lagere actuele dekkingsgraad van 109,1% en een hogere beleidsdekkingsgraad van 113,3%. Dat de beleidsdekkingsgraad hoger is dan eind 2017 komt doordat de lagere actuele dekkingsgraden van de eerste helft van 2017 (onder de 110%) niet meer meetellen in de beleidsdekkingsgraad. Ultimo 2018 was er nog wel sprake van een tekort (de vereiste dekkingsgraad was 124,5%).

Er waren twee hoofdoorzaken voor de verslechtering van onze financiële positie:

- **de beleggingsresultaten**

In 2018 hebben we een negatief rendement behaald van 1,4%. In de paragraaf Beleggingen vindt u een verdere analyse van de beleggingsresultaten.

- **de rekenrente**

In 2018 is de rente waarmee wij onze pensioenverplichtingen moeten berekenen iets gedaald, namelijk van 1,5% (gemiddeld in 2017) tot 1,4% (gemiddeld in 2018). Bij een lagere rekenrente stijgen onze pensioenverplichtingen, oftewel: we moeten meer geld 'in kas' hebben voor de pensioenen. Dat heeft een negatief effect op de dekkingsgraad.

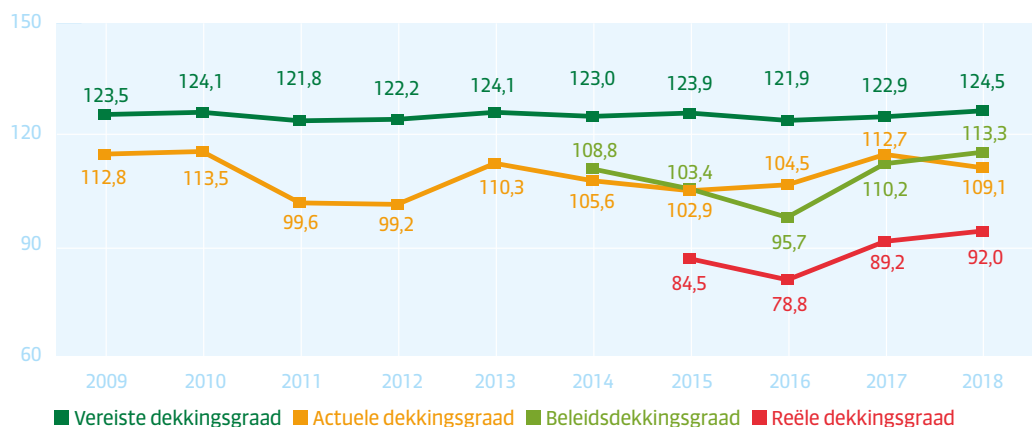
Ons pensioenvermogen daalde in 2018 van € 3.568 miljoen naar € 3.498 miljoen op 31 december (berekend volgens de DNB-methodiek). Onze pensioenverplichtingen stegen van € 3.167 miljoen naar € 3.205 miljoen.

Met de beleidsdekkingsgraad van 113,3% voldeden we eind 2018 aan de wettelijke minimumeis van 104,3%. We lagen echter wel achter op het schema van ons herstelplan, dat voor eind 2018 een beleidsdekkingsgraad van 115,3% voorzag. Dit betekent dat we naar verwachting iets later toeslag kunnen verlenen dan begin 2018 was berekend. We voldoen pas aan alle wettelijke normen bij een beleidsdekkingsgraad van 124,5%. Deze wordt jaarlijks door ons fonds vastgesteld.

Als gevolg van een beleidsdekkingsgraad van 113,3% ultimo 2018 was het fonds verplicht een herstelplan op te stellen vóór 1 april 2019. De verwachting van het herstelplan is dat voor zowel de actieven als de inactieven gedurende de eerste jaren een gedeeltelijke toeslag zal worden toegekend. Er is geen noodzaak om de pensioenen te korten om binnen de herstelperiode aan het vereist eigen vermogen van 124,5% te voldoen.

Het herstelplan van het fonds ligt ter goedkeuring bij DNB.

DEKKINGSGRAAD

De actuele dekkingsgraad geeft de verhouding tussen het vermogen en de pensioenverplichtingen weer aan het eind van een maand. De beleidsdekkingsgraad is een weergave van de gemiddelde stand van de actuele dekkingsgraad over de laatste twaalf maanden. De beleidsdekkingsgraad, die daarmee wat minder gevoelig is voor fluctuaties, is de basis voor belangrijke beslissingen van het bestuur zoals het besluit om toeslag te verlenen. Bij de reële dekkingsgraad worden de (voorwaardelijke) toekomstige indexaties meegenomen bij de berekening. Een reële dekkingsgraad van 100% is volledig toekomstbestendig. De vereiste dekkingsgraad is de dekkingsgraad waarbij met een zekerheid van 97,5% de dekkingsgraad van het pensioenfonds over 1 jaar tenminste 100% bedraagt.

Verloop pensioenvermogen en technische voorzieningen:

Bedragen x € 1 duizend	Pensioenvermogen	Technische voorzieningen
Stand per 31-12-2017	3.568.094	3.167.285
Beleggingsresultaten/markttrente	-48.405	121.973
Pensioenopbouw	81.482	70.509
Waardeoverdrachten	3.014	2.855
Kosten	-2.255	-2.081
Kanssystemen	-	-2.515
Voorwaardelijke toeslagverlening	-	633
Uitkeringen	-104.040	-104.038
Wijziging actuariële grondslagen	-	-49.720
Overige oorzaken	308	-873
Incidentele mutaties	-	1.329
Stand per 31-12-2018	3.498.198	3.205.357

Verloop dekkinggraad:

In procenten	2018	2017	2016	2015	2014
Dekkinggraad voorgaande jaar	112,7	104,5	102,9	105,6	110,3
Premieresultaat	0,1	-0,1	0,1	0,3	0,7
Uitkering en afkopen	0,4	0,4	0,5	0,2	0,4
Toeslagen	-0,1	-	-	-	-0,9
Interestresultaat	-5,6	7,6	-0,2	-2,9	-5,3
Effect marktwaarde achtergestelde lening	-	0,1	0,4	-0,6	-
Wijziging grondslagen	1,6	-	0,7	-	0,3
Overig	-	0,2	0,1	0,3	0,1
Totaal mutaties	-3,6	8,2	1,6	-2,7	-4,7
Dekkinggraad einde van het jaar	109,1	112,7	104,5	102,9	105,6

Bij het besluit om toeslag te verlenen, gelden de volgende wettelijke normen als vertrekpunt:

Beleidsdekkinggraad	
Lager dan 110%	Geen toeslag mogelijk
Tussen 110% en ca. 125%	Gedeeltelijke toeslag mogelijk
Vanaf ca. 125%	Volledige toeslag mogelijk

We streven ernaar de pensioenen jaarlijks te verhogen met het percentage van de prijsstijgingen in Nederland (CPI). De CPI geeft de prijsontwikkeling weer van goederen en diensten die Nederlandse huishoudens aanschaffen voor consumptie, inclusief veranderingen in de tarieven van productgebonden belastingen (bijvoorbeeld BTW en accijns op alcohol en tabak). Tot 2016 was de maatstaf voor actieve deelnemers overigens het volgen van de loonontwikkeling bij Heineken. De afgelopen jaren hebben de pensioenen een achterstand opgelopen ten opzichte van de CPI

Toeslag overzicht actieve deelnemers over de laatste 10 jaar:

Per 1 januari	Maatstaf (CAO-loonindex) (1)	Toegekend	Niet-toegekend
2010	2,00%	2,00%	-
2011	1,30%	0,95%	0,35%
2012	2,00%	-	2,00%
2013	2,00%	-	2,00%
2014	2,00%	1,60%	0,40%
2015	2,00%	-	2,00%
2016	0,65%	-	0,65%
2017	0,45%	-	0,45%
2018	1,33%	0,02%	1,31%
2019	2,10%	0,61%	1,49%

(1) Vanaf 1-1-2016 is de maatstaf voor de actieve deelnemers de CPI-index.

Toeslag overzicht niet-actieve deelnemers over de laatste 10 jaar:

Per 1 januari	Maatstaf (CPI-index)	Toegekend	Niet-toegekend
2010	0,75%	0,35%	0,40%
2011	1,60%	0,65%	0,95%
2012	2,65%	-	2,65%
2013	2,90%	-	2,90%
2014	1,60%	0,45%	1,15%
2015	1,10%	-	1,10%
2016	0,65%	-	0,65%
2017	0,45%	-	0,45%
2018	1,33%	0,02%	1,31%
2019	2,10%	0,61%	1,49%

Inhaaltoeslag

Indien het eigen vermogen van het pensioenfonds groter is dan het vereist eigen vermogen dan is herstel van gekorte pensioenaanspraken en -rechten en het toepassen van inhaaltoeslagen mogelijk. Het totaal van de niet verleende toeslag per 1 januari 2019 over de afgelopen 10 jaar voor niet-actieven bedraagt 13,81% en voor actieven 11,16%.

Ontwikkeling reserves

De reserves van het fonds (het totaal van de vrije reserve, het vereist eigen vermogen inclusief het minimaal vereist eigen vermogen) bedroegen eind 2018 € 180 miljoen. Het tekort van de vrije reserves is gestegen van € 437 miljoen eind 2017 tot € 607 miljoen eind 2018. Het totaal vereist eigen vermogen bedroeg eind 2018 24,5% (€ 787 miljoen). Dit is inclusief het minimaal vereist eigen vermogen van 4,3% van de totale verplichtingen. Eind 2017 bedroeg het vereist eigen vermogen 22,9%. De stijging van het vereist eigen vermogen wordt onder andere veroorzaakt door de gewijzigde strategische beleggingsmix in 2019. Bij de bepaling van het vereist eigen vermogen per eind 2018 is uitgegaan van de nieuwe strategische mix uit het beleggingsplan 2019.

Bedragen x € 1 miljoen	2018	2017
Vereist Eigen Vermogen (excl. het minimaal vereiste)	649	591
Minimaal Vereist Eigen Vermogen	138	134
Totaal Vereist Eigen Vermogen	787	725
Vereiste vrije reserve	-607	-437
Reserves	180	288

Heineken heeft in 2003 een renteloze achtergestelde lening aan het fonds verstrekt, die alleen na goedkeuring van DNB opeisbaar is. Eind 2018 bedraagt de nominale waarde van de lening € 112,8 miljoen. De marktwaarde van de achtergestelde lening bedraagt ultimo 2018 € 15 miljoen. Deze marktwaarde mag worden meegeteld als eigen vermogen (volgens DNB-methodiek). De uitgangspunten voor de vaststelling van de waarde van de achtergestelde lening is in 2018 gewijzigd, de voornaamste wijzigingen zijn: verdiscontering van de kasstroom (was op basis van de UFR en in de nieuwe methodiek op basis van markttrente), risico-neutrale waardering en de aangenomen kans op terugbetaling.

Beleggingen

In 2018 boekten we een negatief rendement van 1,4% op de totale beleggingsportefeuille. Dit is na aftrek van de directe, aan de fondsen toe te rekenen, beleggingskosten. Met ons rendement presteerden we slechter dan onze strategische benchmark, die uitkwam op een positief rendement van 0,9% (exclusief kosten). De kosten die direct zijn opgenomen in de waardeverandering van de beleggingen bedragen 0,56%. Daarnaast hebben we 0,09% aan gefactureerde kosten die tevens in het rendement worden verrekend. Het rendement voor aftrek van de kosten vermogensbeheer kan derhalve gesteld worden op 0,94% negatief.

We beleggen het pensioenvermogen op solide wijze, met als doel een optimaal rendement te halen bij een aanvaardbaar risico. Eens in de drie jaar onderzoeken we met een ALM-studie welke beleggingsmix het beste past bij ons pensioenfonds. Ook de mate van afdekking van het rente- en valutarisico speelt een belangrijke rol. Dat alles wordt getest onder uiteenlopende economische scenario's, zowel optimistische als pessimistische.

Uitgangspunt is onze pensioenambitie: we willen over de lange termijn niet alleen de pensioenen kunnen uitbetalen, maar we streven er ook naar om de prijsstijgingen te compenseren door toeslagverlening. Verder hebben we overleg met sociale partners en kijken we naar zaken als de samenstelling van ons pensioenfonds, naar een evenwichtige belangenafweging tussen de verschillende groepen belanghebbenden, en naar hoeveel risico het bestuur en onze deelnemers en pensioengerechtigden aanvaardbaar vinden. Op basis daarvan stellen we ons strategisch beleggingsbeleid samen. Dat strategische beleid is in 2018 gewijzigd ten opzichte van 2017. De strategische benchmark is aangepast om deze beter te laten aansluiten bij de allocaties en indices die het pensioenfonds voor de langere termijn hanteert. Daarnaast wordt met ingang van 2018 een automatisch rebalancingbeleid ten aanzien van de beleggingen toegepast. In 2018 zijn de risicohouding en investment beliefs herijkt en heeft een ALM- en risicobudgetteringstudie plaatsgevonden. Hiertoe is een ALM-commissie opgericht waarin drie bestuursleden deelnamen. Dit heeft geresulteerd in aanpassingen van de strategische benchmark voor 2019. Hierbij hebben we gebruik gemaakt van de eenmalige mogelijkheid om in een tekortsituatie het risicoprofiel te verhogen.

Resultaten

In de tabel hieronder ziet u hoe we ons vermogen in 2018 belegden en wat de rendementen van de verschillende soorten beleggingen en de bijbehorende benchmarks waren.

Rendement 2018

Soort belegging	% van belegde vermogen (strategisch)	% van belegde vermogen (feitelijk)	Rendement HPF 2018	Rendement strategische benchmark
Nominale Staatsobligaties	30	26,8	1,1	1,5
Hypotheke	7,5	9,2	0,2	0,3
Investment Grade Credits	2,5	2,9	-0,1	-0,1
High Yield Bonds	2,5	2,6	0,2	-
Emerging Market Debt	2,5	2,2	-0,1	-
Aandelen	38	37,7	-3,5	-1,8
Onroerend Goed	9,5	11,1	1,5	1,4
Hedgefonds	7,5	6,9	-0,1	0,4
Cash	-	0,6	-	-
Resultaat voor valutahedge	100	100	-0,8	1,7
Valutahedge	-	-	-0,6	-0,8
Totaal	100	100	-1,4	0,9

In het rendement van de strategische benchmark zijn de kosten in de waardeveranderingen van de beleggingen niet opgenomen. Zie separate paragraaf over kosten. Dit leidt standaard elk jaar tot een verschil tussen het rendement van het fonds en het rendement van de strategische benchmark. Het resultaat van de valuta afdekking van de strategische benchmark bedroeg -0,8%. Het afdekken van het valutarisico op aandelen en private high yield debt heeft rendement gekost, omdat de euro in waarde is gedaald. Het resultaat van de valuta afdekking voor de totale portefeuille bedroeg -0,6%. Het resultaat op valuta afdekking van de portefeuille was licht beter dan de strategische benchmark als gevolg van tijdelijke afwijkingen in de valuta afdekking ten opzichte van de strategische benchmark. De tegenvallende selectieresultaat op de aandelenbeleggingen heeft vooral rendement gekost.

RENDEMENTEN OVER DE AFGELOPEN TIEN JAAR

In procenten

Maatschappelijk verantwoord beleggen

Het Heineken Pensioenfonds belegt een vermogen van meer dan drie miljard euro. Dat doen we om een zo goed mogelijk rendement te halen bij een verantwoord risico. Tegelijkertijd hebben we oog voor de maatschappelijke impact van onze beleggingen. We proberen zoveel mogelijk mensenrechten te respecteren, integer ondernemingsbestuur te stimuleren en het milieu te beschermen. Hoe we dat doen, is vastgelegd in ons beleid voor maatschappelijk verantwoord beleggen (mvp), dat een integraal onderdeel uitmaakt van ons beleggingsbeleid. Door bewust rekening te houden met de mvp factoren bij onze beleggingen onderstrepen we onze maatschappelijke verantwoordelijkheid en proberen we tegelijkertijd positief bij te dragen aan het risicorendementsprofiel van de beleggingen. Het mvp beleid wordt periodiek gemonitord en geëvalueerd. We besteden dan ook regelmatig aandacht aan het mvp beleid in bestuursvergaderingen en hebben een mvp missie, visie en langetermijndoelstelling vastgesteld. Ook is mvp opgenomen in onze investment beliefs. In 2017 hebben we ons beleid voor maatschappelijk verantwoord beleggen opnieuw getoetst aan de opvattingen van onze deelnemers, pensioengerechtigden en de werkgever (onder andere door een enquête en bijeenkomsten). We hechten waarde aan transparantie over ons mvp beleid. We rapporteren erover op onze website en in onze nieuwsbrief. Onze uitsluitingslijst en informatie over het mvp beleid van onze beheerders vindt u op onze website via de volgende link:

www.heinekenpensioenfonds.nl/over-het-pensioenfonds/maatschappelijk-verantwoord-beleggen.

In 2018 hebben wij het Convenant Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (IMVB-convenant) ondertekend. In het IMVB-convenant zijn afspraken gemaakt over de toepassing van de OESO-richtlijnen en UNGP's (United Nations Guiding Principles on Business and Human Rights) in het beleid van pensioenfonds, de uitbesteding aan externe dienstverleners en de monitoring en rapportage door pensioenfonds daarover.

Binnen twee jaar na ondertekening zal het deelnemende pensioenfonds conform de OESO richtlijnen en UNGP's rapporteren. Dit bevat ten minste:

- a) Een lijst van ondernemingen waarin belegd was;
- b) De aanpak van het pensioenfonds ten aanzien van due dilligence conform de OESO richtlijnen en UNGP's;
- c) Hoe mvp toegepast is in de verschillende beleggingscategorieën;
- d) Lijst met ondernemingen en resultaten van engagement, inclusief eventuele desinvestering bij niet-succesvol engagement;
- e) Stemactiviteiten.

Wij voldoen al grotendeels aan deze rapportageverplichtingen (zie het kader op de volgende pagina).

Het voornemen is om in 2019 de mogelijkheden van impactinvesting te onderzoeken. Dit zijn investeringen die in de eerste plaats positieve maatschappelijke effecten tot doel hebben. Financieel rendement is daarbij wel van belang, maar niet het belangrijkste.

Ook zullen we aandacht besteden aan de meetbaarheid van mvp-doelstellingen.

Met ons mvp beleid stonden wij in 2018 op de negentiende plaats op de mvp ranglijst van de 50 grootste pensioenfonds in Nederland. De doelstelling van het HPF is een plaats bij de beste 25 fonds in Nederland. Deze wordt jaarlijks samengesteld door de Vereniging van Beleggers voor Duurzame Ontwikkeling (VBDO).

Ons mvb-beleid in de praktijk

Dit is wat wij verder, samen met onze beheerders, doen ten aanzien van mvb:

Stemmen:

De beheerders van onze aandelenportefeuilles maken wereldwijd gebruik van hun stemrecht. We hebben afgesproken dat er gestemd wordt volgens richtlijnen die afgeleid zijn van het International Corporate Governance Network (ICGN). De beheerders van de aandelenportefeuilles rapporteren aan ons over de uitoefening van het stemrecht.

Engagement (dialoog voeren):

Onze vermogensbeheerders gaan namens ons, waar nodig, de dialoog aan met ondernemingen om goede corporate governance, sociale en milieu-aspecten te stimuleren.

Positieve selectie:

Positieve selectie is verweven in de manier waarop een van onze beheerders mvb kenmerken integreert in het beleggingsproces. Bij de andere beheerders hebben we ervoor gekozen om alleen engagement toe te passen. Als we via al onze beheerders positieve selectie zouden toepassen, zouden we geen mogelijkheden meer hebben om de dialoog aan te gaan met bedrijven die minder presteren op mvb gebied.

Collectieve rechtszaken:

We nemen deel aan collectieve rechtszaken (class actions) tegen bedrijven die overtredingen hebben begaan en daardoor financiële schade hebben veroorzaakt voor de aandeelhouders. Met behulp van deze class actions probeert het fonds de financiële schade voor het pensioenfonds vergoed te krijgen. Daarnaast wordt door middel van class actions geprobeerd de corporate governance in het algemeen te verbeteren.

Duurzaam vastgoed:

We stimuleren vastgoedbeheerders om een duurzaamheidsbeleid te voeren. We beleggen in vastgoedfondsen die een Green Star-waardering hebben behaald in het jaarlijkse Global Real Estate Sustainability Benchmark (GRESB) onderzoek.

Uitsluiten:

We hebben een lijst van bedrijven en landen waarin we niet beleggen. We beleggen niet in bedrijven die te maken hebben met clusterbommen en landmijnen. Bovendien beleggen we niet in bedrijven die in strijd handelen met het non-proliferatieverdrag. Het non-proliferatieverdrag is een verdrag dat het bezit van kernwapens probeert te beperken. We beleggen ook niet in nieuw uitgegeven effecten en financiële producten van een aantal geselecteerde ondernemingen in Rusland. Bovendien beleggen we niet in staatsobligaties van landen die vallen onder het wapenembargo van de VN vanwege systematische schendingen van mensenrechten. Onze intern beheerde staatsobligatieportefeuille van ontwikkelde landen moet een gewogen gemiddelde ranking van 20 of lager hebben op basis van de laatst publiekelijk beschikbare RobecoSAM's Country Sustainability Ranking.

Ook kunnen we uiteindelijk besluiten niet meer te beleggen in bedrijven als die, na het aangaan van een dialoog, onvoldoende gedragsverbetering laten zien.

Kosten

Beleggingskosten

Om ons vermogen optimaal te beheren maken wij uiteraard kosten. In totaal bedroegen onze beleggingskosten in 2018 € 23 miljoen (2017: € 17 miljoen). Dat was 0,65% (2017: 0,50%) van het gemiddelde belegde vermogen. De stijging van de kosten wordt met name veroorzaakt door de performance fee van één van de hedgefunds als gevolg van het goede behaalde resultaat. Voor het in kaart brengen van de beleggingskosten hebben we de werkelijke kosten van alle fondsen in kaart gebracht middels een uitvraag bij de managers. De beleggingskosten die separaat zijn opgenomen in de jaarrekening en geen onderdeel uitmaken van de waardeverandering van de beleggingen vertonen een lichte absolute stijging. Dit is te verklaren door het licht hogere gemiddelde belegde vermogen. De kosten bestaan uit:

- **gefactureerde kosten**

Dit zijn kosten die externe partijen in rekening brengen, maar ook het deel van onze eigen uitvoeringskosten dat we toerekenen aan de in eigen beheer uitgevoerde beleggingen.

- **niet-gefactureerde kosten**

Dit zijn kosten die door de externe partijen direct in mindering worden gebracht op de waardering van de beleggingen. Van deze kosten maken wij een berekening op basis van door de fondsbeheerders opgegeven percentages of bedragen. Vermogensbeheerders geven steeds meer en beter inzicht in hun kosten waardoor wij steeds transparanter kunnen rapporteren over deze kosten. Een vergelijking met voorgaand boekjaar lijkt derhalve een stijging te laten zien maar feitelijk hoeft dit geen stijging te zijn. Deze kosten waren in het verleden ook al in de fondsen opgenomen maar werden niet separaat zichtbaar gemaakt.

De gefactureerde kosten zijn expliciet opgenomen in de jaarrekening, de niet-gefactureerde kosten zijn niet expliciet opgenomen in de jaarrekening maar in mindering gebracht op de beleggingsopbrengsten. In de tabel op de volgende pagina ziet u een uitsplitsing van de kosten.

Bedragen x € duizend	2018		2017	
		% van gem. belegd vermogen		% van gem. belegd vermogen
Gefactureerde kosten vermogensbeheer	1.271	0,04%	1.286	0,04%
Gefactureerde overige beleggingskosten*	594	0,02%	741	0,02%
Beleggingskosten	1.865	0,05%	2.027	0,06%
Uitvoeringskosten toegedeeld aan beleggingen*	1.179	0,03%	921	0,03%
Kosten opgenomen in de jaarrekening	3.044	0,09%	2.948	0,09%
Kosten opgenomen in de waardeveranderingen van beleggingen	6.699	0,19%	6.257	0,18%
Prestatieafhankelijke vergoedingen	6.875	0,19%	492	0,01%
Overige beleggingskosten in fondsen	3.876	0,11%	3.445	0,10%
Transactiekosten	2.497	0,07%	4.259	0,12%
Totaal kosten opgenomen in de waardeverandering van de beleggingen	19.947	0,56%	14.453	0,41%
Totaal beleggingskosten	22.991	0,65%	17.401	0,50%

* Deze kosten zijn niet opgenomen in de waardeverandering van de beleggingen

Bij de beleggingskosten is uitgegaan van de door de manager opgegeven kosten. Bij de zelf uitgevoerde valutatransacties is uitgegaan van de gemiddelde spread aan kosten, conform een van de opties uit de aanbevelingen van de Pensioenfederatie. Bij de intern uitgevoerde transacties in vastrentende waarden is uitgegaan van de in dezelfde aanbeveling genoemde optie, waarbij de spread gedeeld door 2 aan kosten is gerekend.

	2018				2017	
	Vaste beheerkosten	Performance gerelateerd	Transactiekosten	Totaal	Totaal	
Vastgoed	0,05%	0,00%	0,00%	0,05%	0,07%	
Aandelen	0,06%	0,00%	0,01%	0,07%	0,08%	
Vastrentend	0,05%	0,04%	0,01%	0,10%	0,07%	
Hedgefonds	0,06%	0,15%	0,05%	0,26%	0,11%	
Overige beleggingen	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,01%	
Derivaten	0,00%	0,00%	0,01%	0,01%	0,01%	
Totaal	0,23%	0,19%	0,07%	0,49%	0,35%	
Uitvoeringskosten				0,03%	0,03%	
Bewaarloon				0,01%	0,01%	
Advieskosten				0,00%	0,00%	
Overig				0,12%	0,11%	
Totaal				0,65%	0,50%	

Pensioenuitvoeringskosten per deelnemer

In 2018 gaven we € 2,2 miljoen (in 2017 was dit € 2,0 miljoen) uit aan pensioenuitvoeringskosten. Per deelnemer (inclusief pensioengerechtigden en gewezen deelnemers) is dat € 137 (2017: € 125). Dat is een stijging van 10% ten opzichte van een jaar eerder. Deze stijging wordt met name veroorzaakt door een stijging van de kosten, het aantal deelnemers is nagenoeg gelijk gebleven. Door de toenemende werkdruk zijn met name de personeelskosten door het aantrekken van extra personeelsleden en de bestuurskosten door extra vergaderingen en commissies toegenomen ten opzichte van voorgaand jaar. Berekend volgens de methodiek van de Pensioenfederatie, waarbij de gewezen deelnemers niet meegenomen worden, bedroegen de uitvoeringskosten € 230 per deelnemer (2017: € 207).

Onderzoek beleggingen en risicobeheer De Nederlandsche Bank (DNB)

De Nederlandsche Bank heeft in 2017 een onderzoek uitgevoerd naar ons vermogensbeheer. Een dergelijk onderzoek, dat DNB periodiek bij pensioenfondsen uitvoert, richt zich niet inhoudelijk op het beleid (dus niet op de beleggingen zelf of de risicohouding), maar meer op de operationele kant, zoals de wijze van besluitvorming, procedures en verslaglegging. Wij hebben de samenwerking met DNB in het onderzoek als positief ervaren. De verbeterpunten die in het onderzoek naar voren zijn gekomen sluiten aan bij onze visie op de verdere ontwikkeling van met name ons beleggingsbeleid en het risicomanagement. De belangrijkste wijzigingen die we hebben doorgevoerd zetten we hieronder op een rijtje:

- de Beleggingscommissie, waarvan ook bestuursleden lid zijn, is in de plaats gekomen van de Beleggingsadviescommissie waarvan alleen (externe) deskundigen lid waren. Dit versterkt de rol van het bestuur.
- er is een rule based rebalancingbeleid ingevoerd. Rebalancing vindt eenmaal in de drie maanden plaats. Hierbij worden de posities tot halverwege de neutrale positie en de boven/ondergrens gebracht indien een door het bestuur bepaalde bandbreedte is geraakt. Middels dit rebalancen vindt risicobeheer plaats. Posities kunnen anders te grote afwijkingen gaan vertonen ten opzichte van de neutrale positie.
- er zijn procesbeschrijvingen opgesteld. Dit heeft geleid tot verdere structurering en inzicht in het beleggingsbeleid. Verder is dit een volgende stap in de optimalisatie van onze processen en de risicobeheersing.
- op het gebied van risicomanagement is de governance verder aangescherpt. Ook is een (bestuurlijke) Risicocommissie ingesteld door het bestuur.

Het verbeterplan zal in 2019 worden afgerond.

Haalbaarheidstoets 2018

Pensioenfondsen moeten jaarlijks een haalbaarheidstoets uitvoeren. Die geeft inzicht in de samenhang tussen de financiële opzet, het verwachte pensioenresultaat en de risico's. Uit de haalbaarheidstoets in 2018 blijkt dat we nog steeds voldoen aan de bij de aanvangshaalbaarheidstoets in 2015 door het bestuur vastgestelde ondergrenzen voor het pensioenresultaat.

3. GOVERNANCE EN RISICOMANAGEMENT

Organisatie

Voor een overzicht van de organisatie en zijn organen verwijzen wij naar bijlage I en II van dit jaarverslag.

Geschiktheid bestuur

De kwaliteit en continuïteit van het bestuur heeft de grootste aandacht bij ons fonds. Het fonds heeft een geschiktheidsplan dat erop is gericht dat binnen het bestuur voldoende kennis en professionaliteit aanwezig is om te kunnen voldoen aan de eisen van goed pensioenfondsbestuur. Daarbij wordt aangesloten aan de deskundigheidseisen zoals die zijn opgenomen in de wet- en regelgeving en in de Beleidsregel Geschiktheid 2012 van De Nederlandsche Bank (DNB). Het geschiktheidsplan kent een programma van permanente educatie en monitoring van het kennis- en competentie-niveau van individuele bestuursleden en van het bestuur als geheel.

Nieuwe bestuursleden volgen voor hun aantreden een pensioenopleiding en worden, voorafgaand aan de toetsing door DNB, ook door het bestuur getoetst op hun geschiktheid. Jaarlijks wordt er ten minste één studiedag georganiseerd over actuele ontwikkelingen op pensioengebied. Elk jaar worden de deskundigheid en competenties van het bestuur met een geschiktheidstoets geëvalueerd. In 2018 is dit in oktober gebeurd. Uit deze toetsing is gebleken dat er voldoende deskundigheid en competentie aanwezig is bij de bestuursleden en bij het bestuur als collectief.

Het bestuur maakt op regelmatige basis gebruik van externe deskundigen. Deze worden ingeschakeld om waar nodig het bestuur met onderbouwde adviezen te helpen tot een zorgvuldige besluitvorming te komen, waarbij het beginsel van evenwichtige belangenafweging centraal staat.

Compliance

Het bestuur hecht sterk aan de naleving van interne en externe regelgeving voor het waarborgen van de integriteit van bestuursleden, medewerkers en andere aan het fonds verbonden personen. Het pensioenfonds zorgt zelf voor de naleving van interne en externe regelgeving. De toetsing van de naleving van de gedragscode heeft het pensioenfonds uitbesteed aan het Nederlands Compliance Instituut (NCI), dat optreedt als compliance officer. Het beleid hiervoor is vastgelegd in een compliance program.

Het bestuur heeft een gedragscode opgesteld, die jaarlijks wordt geëvalueerd om te bezien of deze nog in overeenstemming is met wat gebruikelijk is in de sector. Op 1 januari 2018 is een aangepaste versie van de gedragscode in werking getreden. Alle aan het fonds verbonden personen hebben verklaard zich in 2018 strikt aan de voor hen relevante regels te hebben gehouden. Deze verklaringen zijn door de compliance officer beoordeeld. Daarbij zijn geen afwijkingen geconstateerd. Ook heeft de compliance officer de nevenfuncties van de verbonden personen in 2018 beoordeeld en op basis daarvan geconstateerd dat er geen (schijn van) belangenverstremming is. Ook alle privé beleggings-transacties in 2018 van de zogeheten insiders zijn beoordeeld. Naar het oordeel van de compliance officer zijn ze in overeenstemming met de gedragscode.

Diversiteit

Diversiteit binnen de organen van het Heineken Pensioenfonds wordt nadrukkelijk nagestreefd en is een kernelement voor de samenstelling van de organen. Naast de vereiste deskundigheid, competenties en professioneel gedrag wordt daarom rekening gehouden met de diversiteit binnen de organen. Ook wordt gekeken hoe het bestuur vanuit diversiteit kan worden aangevuld met deskundigheid en competenties. Momenteel is er één vacature in het bestuur en één vacature in het verantwoordingsorgaan.

Voor de samenstelling van het bestuur, de raad van toezicht en het verantwoordingsorgaan wordt gestreefd naar:

- Een samenstelling die aansluit op de opbouw van het deelnemersbestand;
- Een samenstelling die aansluit op een goede verhouding tussen jongeren en ouderen (ten minste één lid onder en één lid boven de veertig jaar);
- Een samenstelling die aansluit op een goede verhouding tussen mannen en vrouwen (ten minste één man en één vrouw);
- Verscheidenheid aan vaardigheden, culturen en zienswijzen, waarbij de samenstelling een redelijke afspiegeling vormt van de belanghebbenden van het fonds.

Ultimo 2018 voldoet de samenstelling van het verantwoordingsorgaan en de raad van toezicht niet aan bovenstaande streefwaarden zoals ook is toegelicht in onderstaande paragraaf inzake de Code Pensioenfonds. De raad van toezicht betreffen professionele externen. Deze personen zijn allen boven de veertig jaar in verband met de benodigde aanwezige expertise. Het verantwoordingsorgaan heeft per 1 november 2018 geen vrouwelijk lid meer, omdat dit lid de overstap heeft gemaakt richting het bestuur. In de competentievisie voor de ontstane vacature is aangegeven dat de voorkeur uitgaat naar een vrouwelijke kandidaat. De werkgever zal rekening met de gewenste diversiteit in het verantwoordingsorgaan bij de voordracht van een kandidaat lid voor het verantwoordingsorgaan.

Orgaan	Geslachtsdiversiteit		Leeftijddiversiteit		Beschikbare zetels
	Man	Vrouw	< 40 jaar	> 40 jaar	
Bestuur	6	1	1	6	8
RvT	2	1	-	3	3
VO	8	-	1	7	9

Het fonds streeft naar deze evenwichtige verdeling en heeft hiervoor de volgende maatregelen getroffen:

- Bij een vacature in het bestuur wordt een profielschets opgesteld. In deze profielschets wordt rekening gehouden met het diversiteitsbeleid.
- Bij een vacature in het verantwoordingsorgaan wordt rekening gehouden met de competentievisie voor een lid van het verantwoordingsorgaan. In de competentievisie wordt rekening gehouden met het diversiteitsbeleid.

Evenwichtige belangenafweging

Het uitgangspunt bij de beleidsbepaling door het bestuur is de evenwichtige afweging van de belangen van alle bij het fonds betrokken partijen. De belangen van alle groepen worden in gelijke mate in het oog gehouden. Bij elk belangrijk besluit worden de diverse (en mogelijk tegenstrijdige) belangen expliciet in beeld gebracht, net als de specifieke risico's voor iedere groep en de normen voor de afwe-

ging van de diverse belangen. Besluiten mogen de belangen van bepaalde betrokkenen niet onevenredig schaden. Daarbij hoort dat de intergenerationele gevolgen in het oog worden gehouden bij de besluitvorming.

Code pensioenfondsen

Het Heineken Pensioenfonds volgt de normen voor goed pensioenfondsbestuur, zoals die zijn vastgelegd in de Code Pensioenfondsen. De code is in 2014 in werking getreden en in 2018 gewijzigd. De Code is thematisch opgezet en er zijn enkele wijzingen doorgevoerd.

De code is als aanvulling op wat er al in de wet is bepaald leidend, maar niet bindend. Pensioenfondsen kunnen ervan afwijken, maar de reden daarvoor moet wel toegelicht worden. Dit heet het zogenaamde pas-toe-of-leg-uit-karakter van de Code.

De Pensioenfederatie heeft een Handreiking Code Pensioenfondsen opgesteld. Aan de hand van de toelichting in de Code Pensioenfondsen zelf en de Handreiking Code Pensioenfondsen van de Pensioenfederatie worden de normen hieronder beoordeeld en geïnterpreteerd.

Hierna wordt aan de hand van de nieuwe opzet (de acht thema's en de nieuwe nummering) een toelichting op de Code gegeven.

Over acht normen moet altijd gerapporteerd worden. Hieronder treft u de toelichting op deze normen.

- **Norm 5:** *Het bestuur legt verantwoording af over het beleid dat het voert, de gerealiseerde uitkomsten van dit beleid en de beleidskeuzes die het eventueel voor de toekomst maakt. Het bestuur weegt daarbij de verschillende belangen af van de groepen die bij het pensioenfonds betrokken zijn. Ook geeft het bestuur inzicht in de risico's van de belanghebbenden op korte en lange termijn, gerelateerd aan het overeengekomen ambitieniveau.*

In dit jaarverslag legt het bestuur jaarlijks achteraf verantwoording af over het beleid dat het voert, de gerealiseerde uitkomsten van dit beleid en de beleidskeuzes die het eventueel voor de toekomst maakt. Daarnaast legt het bestuur gedurende het jaar verantwoording af aan het verantwoordingsorgaan. Bij de besluitvorming weegt het bestuur de belangen af van de verschillende groepen die bij het pensioenfonds betrokken zijn. Voorkomen moet worden dat een groep onevenredig wordt geschaad door het gehanteerde beleid.

Het bestuur geeft aan (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden, maar ook aan de fondsorganen, inzicht in de risico's van de belanghebbenden op korte en lange termijn, gerelateerd aan de overeengekomen ambitieniveau van een middelloonregeling met toeslagverlening op grond van de prijsindexatie door hierover transparant en duidelijk te communiceren.

- **Norm 31:** *De samenstelling van fondsorganen is wat betreft geschiktheid, complementariteit, diversiteit een afspiegeling van belanghebbenden en continuïteit, vastgelegd in beleid. Zowel bij de aanvang van een termijn, als ook tussentijds bij de zelfevaluatie vindt een check plaats.* Het bestuur, de raad van toezicht en het verantwoordingsorgaan hanteren bij de samenstelling van de fondsorganen het geschiktheidsbeleid, waarvan complementariteit onderdeel uitmaakt, en het diversiteitsbeleid van het fonds. Bij het ontstaan van een vacature in een orgaan wordt stilgestaan bij de samenstelling van het fondsorgaan. Bij de jaarlijkse toetsing van de geschiktheid en de zelfevaluatie staat een orgaan stil bij de samenstelling van het fondsorgaan.

- **Norm 33:** *In zowel het bestuur als in het verantwoordingsorgaan is er ten minste een vrouw en een man. Er zitten zowel mensen van boven als van onder de 40 jaar in. Het bestuur stelt een stappenplan op om diversiteit in het bestuur te bevorderen.*

Het bestuur heeft een vrouwelijk bestuurslid en een bestuurslid onder de 40 jaar. Het verantwoordingsorgaan heeft per 1 november 2018 geen vrouwelijk lid meer. Het verantwoordingsorgaan heeft per 1 november 2018 geen vrouwelijk lid meer, omdat dit lid de overstap heeft gemaakt richting het bestuur. In de competentievisie voor de ontstane vacature is aangegeven dat de voorkeur uitgaat naar een vrouwelijke kandidaat. De werkgever zal rekening houden met de gewenste diversiteit in het verantwoordingsorgaan bij de voordracht van een kandidaat lid voor het verantwoordingsorgaan. Wel is een lid onder de 40 jaar.

- **Norm 47:** *Het intern toezicht betreft de Code Pensioenfondsen bij de uitoefening van zijn taak.*
De raad van toezicht hanteert de VITP-Code. Hierin is opgenomen dat een raad van toezicht de Code Pensioenfondsen bij de uitoefening van zijn taak betreft.

- **Norm 58:** *Het bestuur geeft publiekelijk inzicht in missie, visie en strategie.*
De missie, visie en strategie zijn in het jaarverslag opgenomen. Het jaarverslag is te raadplegen en te downloaden op de website van het fonds.

- **Norm 62:** *Het bestuur legt zijn overwegingen omtrent verantwoord beleggen vast en zorgt ervoor dat deze beschikbaar zijn voor belanghebbenden.*

De overwegingen van bestuursbesluiten worden vastgelegd in notulen van bestuursvergaderingen. De belangrijkste overwegingen omtrent verantwoord beleggen zijn opgenomen op de website van het pensioenfonds.

- **Norm 64:** *Het bestuur rapporteert in het jaarverslag over de naleving van de interne gedragscode (zoals bedoeld in de normen 15 en 16) en de Code Pensioenfondsen, net als over de evaluatie van het functioneren van het bestuur.*

In het jaarverslag wordt gerapporteerd over de naleving van de gedragscode van het fonds, de Code Pensioenfondsen en de zelfevaluatie van het bestuur.

- **Norm 65:** *Het bestuur zorgt voor een adequate klachten- en geschillenprocedure die voor belanghebbenden eenvoudig toegankelijk is. In het jaarverslag rapporteert het bestuur over de afhandeling van klachten en de veranderingen in regelingen of processen die daaruit voortvloeien.*

Het bestuur heeft een klachten- en geschillenprocedure. Deze procedure is te raadplegen op de website van het fonds. In het jaarverslag is opgenomen of er klachten zijn geweest en hoe de klachten zijn afgehandeld.

In 2018 voldeden wij aan alle punten van de code, behalve:

- **Norm 33:** *In zowel het bestuur als in het VO is er ten minste een vrouw en een man. Er zitten zowel mensen van boven als van onder de 40 jaar in. Het bestuur stelt een stappenplan op om diversiteit in het bestuur te bevorderen.*

De norm behoort tot de acht normen waarover altijd gerapporteerd moet worden. De toelichting op deze norm is daar weergegeven.

- **Norm 34: De zittingsduur van een bestuurslid is maximaal vier jaar. Een bestuurslid kan maximaal twee keer worden herbenoemd.**

Ook bij ons is de maximale zittingsduur vier jaar, maar wij hanteren geen beperkingen voor herbenoeming. Gezien de hogere geschiktheidseisen en de gewenste continuïteit in het bestuur vinden wij zo'n beperking niet wenselijk. Het bestuur stelt voor elke benoeming een profiel op en toetst of het bestuurslid en het bestuur als geheel voldoet aan de geschiktheidseisen, de vereiste interne dynamiek en een evenwichtige samenstelling. Hierdoor voldoen we wel aan het doel van de norm uit de code.

Bestuurslid	Lid sinds
R.C. Beukhof (afgetreden per 31-12-2018)	1 september 1998
R. van den Berg	1 juli 2015
R.C. Bouwman	1 juli 2017
L.P. Geenen-van Straaten	1 juli 2007
N. Groot	1 januari 2008
R.P. Hoytema van Konijnenburg	1 november 2005
M. Kamermans	1 december 2017
Vacature	1 november 2018

- **Norm 43: Het bestuur is terughoudend als het gaat om prestatiegerelateerde beloningen. Prestatiegerelateerde beloningen zijn niet hoger dan twintig procent van de vaste beloning. Ze zijn niet gerelateerd aan de financiële resultaten van het fonds.**

We hebben een beheerst en integer beloningsbeleid. Voor het personeel in dienst van het pensioenfonds sluiten we aan bij het beloningsbeleid van Heineken Nederland. De beloningen zijn in principe vast en niet gerelateerd aan prestaties. Conform het beloningsbeleid van Heineken wordt in een enkel geval afgeweken van norm 43. Hierbij is dan wel sprake van een variabele of prestatie gerelateerde beloning. Waar sprake is van een variabele of prestatie gerelateerde beloning zorgt het bestuur ervoor dat de beloning geen reden vormt voor het nemen van ongewenste besluiten en risico's.

Overzicht bestuur en organen

Bestuur

Het bestuur van het pensioenfonds bestaat uit acht leden. De zittingsduur is vier jaar met de mogelijkheid van herbenoeming. Vier bestuursleden worden benoemd op voordracht van de werkgever, twee op voordracht van de centrale ondernemingsraad en twee leden worden gekozen door de pensioengerechtigden. Een aantal bevoegdheden voor de dagelijkse gang van zaken op het gebied van pensioenzaken en administratie is gemandateerd aan de directie, al dan niet samen met een of meer procuratiehouders.

Het bestuur heeft in 2018 twaalf keer regulier vergaderd waarvan één vergadering met studieonderdelen. Daarnaast heeft het bestuur drie keer met het verantwoordingsorgaan overlegd, vier keer met de raad van toezicht, eenmaal met de beleggingscommissie en tweemaal met Sociale Partners.

Wisselingen in het bestuur

De heer Beukhof is benoemd tot 1 januari 2019 en is daarna niet meer beschikbaar voor herbenoe-

ming. De werkgever heeft de heer Van der Mee voorgedragen als opvolger van de heer Beukhof. De heer Van der Mee is in 2019 geschikt bevonden door DNB en derhalve toegetreden tot het bestuur. De heer Konijn is per 1 oktober 2018 niet meer in dienst van Heineken. Om deze reden is zijn bestuurslidmaatschap ook per deze datum beëindigd. De COR heeft mevrouw Ardonne voorgedragen als opvolger van de heer Konijn. Mevrouw Ardonne loopt daarom vanaf 1 november 2018 mee als kandidaat bestuurslid.

Verantwoordingsorgaan

Het verantwoordingsorgaan bestaat uit negen leden: drie namens de werkgever, twee namens de werknemers en vier namens de pensioengerechtigden.

Het verantwoordingsorgaan heeft in 2018 acht keer vergaderd en heeft twee studiedagen gehad. Ook heeft het orgaan gesprekken gevoerd met de directeur of andere vertegenwoordigers van de uitvoeringsorganisatie. Het oordeel van het orgaan over de gang van zaken bij het pensioenfonds is in dit jaarverslag opgenomen.

Raad van Toezicht

Het interne toezicht bij het pensioenfonds wordt uitgeoefend door de Raad van Toezicht. Het rapport van de Raad van Toezicht in 2018 is in dit jaarverslag opgenomen.

Beleggingscommissie

De beleggingscommissie is in 2018 tien keer samengekomen. De beleggingscommissie (BC) is een adviesorgaan van het bestuur van het fonds bij het uitvoeren van het strategisch beleggingsbeleid. De beleggingscommissie bereidt bestuursbesluiten voor op beleggingsgebied. Daarnaast heeft het bestuur bepaalde operationele bevoegdheden aan de commissie gedelegeerd.

Klachten

Klachten en geschillen kunnen door de belanghebbenden worden gemeld aan het bestuur. Er is in 2018 één klacht ingediend bij het pensioenfonds. Deze klacht is ongegrond bevonden.

Wet- en regelgeving

We willen voldoen aan geldende wet- en regelgeving. Het bestuur is ultimo 2018 niet bekend met overtredingen van wet- en regelgeving.

Toezichthouders

Het Pensioenfonds valt onder toezicht van De Nederlandsche Bank. Het effectentypisch gedrag en de communicatie met deelnemers vallen onder het toezicht van de Autoriteit Financiële Markten. Voor de naleving van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) wordt toezicht gehouden door de Autoriteit Persoonsgegevens.

Het afgelopen jaar zijn aan het fonds geen dwangsommen of boetes opgelegd door de toezichthouders. Er zijn geen aanwijzingen aan het fonds gegeven, er is geen bewindvoerder aangesteld en de bevoegdheidsuitoefening van de organen van het fonds zijn niet gebonden aan toestemming van de toezichthouder.

Het afgelopen boekjaar hebben er geen datalekken plaatsgevonden bij het fonds.

Risicobeheersing

Bij het uitvoeren van een pensioenregeling loopt een pensioenfonds risico's. De beheersing van de financiële en niet-financiële risico's is één van de kernactiviteiten van het bestuur.

Het Heineken Pensioenfonds wil voor de deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden en de werkgever een duurzaam en betrouwbaar pensioenfonds zijn. We voeren hiervoor een solide financieel beleid dat voldoet aan de wet- en regelgeving. We streven ernaar de pensioenen met toeslagen te beschermen tegen koopkrachtverlies.

Om de kans op onder andere verkeerde transacties, gegevensverlies, fraude etcetera te minimaliseren zijn de belangrijkste risico's en interne controles vastgelegd in een beschrijving van de administratieve organisatie en interne controle. Deze risico's worden periodiek gemonitord met behulp van het key control framework. De uitkomsten van de control testing worden gerapporteerd aan het bestuur en de directie. Dat stelt ons in staat een scherp beeld te krijgen van de aanwezige risico's en grip op de beheersing daarvan. Een beeld van de belangrijkste risico's van het fonds is opgenomen in het overzicht belangrijkste risico's.

Integraal Risicomanagementbeleid

HPF hanteert een integraal risicomanagementbeleid. Integraal benadrukt dat het gaat om het management van alle verschillende risicogebieden in onderlinge samenhang en dat het een geïntegreerd onderdeel is van de beleidsvorming.

In 2017 heeft het bestuur daarvoor het raamwerk Integraal Risicomanagement vastgesteld, waarbij sprake is van een concrete vertaling van risico's naar doelstellingen, definities, limieten, processen, rollen, rapportages en verantwoordelijkheden. Daarnaast wordt hierin duidelijk onderscheid gemaakt tussen strategisch en operationeel risicomanagement. Verder is de inrichting van het 3 Lines of Defence model zodanig ingericht dat deze lijnen onafhankelijk van elkaar opereren. Dit houdt in dat daarbij sprake is van scheiding tussen uitvoering, monitoring en evaluatie van risicomanagementprocessen. Om vermenging tussen de 1e en 2e lijns risicomanagement te voorkomen is eind 2018 besloten om de rol van de risicomanager verder te professionaliseren. Deze rol is begin 2019 ingevuld.

In het afgelopen jaar is, mede op grond van het onderzoek beleggingen en risicobeheer van DNB, een traject ingezet om het risicomanagement binnen het fonds verder te versterken en beter te verankeren zodat het beleid niet alleen in opzet aanwezig is maar zodat ook bestaan en werking beter geborgd zijn. Hiertoe is het verband tussen risicohouding en risicobereidheid verder verduidelijkt. Een verdere concretisering in de vorm van risicotoleranties is in een vergevorderd stadium. Vanaf 2019 zal de risicomanager elk kwartaal rapporteren over deze risicotoleranties.

Risicohouding, risicobereidheid en tolerantiegrenzen

We hebben, in overeenstemming met de wettelijke voorschriften, met ingang van 2015 de risicohouding vastgesteld. Over de risicohouding is het bestuur in overleg getreden met de betrokken sociale partners en fondsorganen. Op die manier is het draagvlak voor de risicohouding getoetst. De risicohouding is in 2018 in een workshop tussen leden van bestuur, verantwoordingsorgaan en RvT opnieuw herijkt met daarbij ook aandacht voor benoeming van kwantitatieve en kwalitatieve beleidsuitgangspunten.

Het opstellen van de risicohouding gebeurt bij het fonds in een breder kader en vormt de basis van het risicoprofiel van het fonds. Bij het bepalen van de risicohouding wordt onderscheid gemaakt in een risicohouding per aandachtsgebied.

We hebben de risicohouding naar een viertal aandachtsgebieden gesplitst, waarbij geldt dat de reikwijdte het hele (risico-)spectrum beoogt te beslaan. De volgende aandachtsgebieden worden onderkend:

1. Financieel beleid/ Kapitaalmanagement
2. Uitvoering pensioenregelingen & ICT
3. Reputatie, Integriteit en Compliance
4. Governance en Besluitvorming

De risicobereidheid is een verfijning van de risicohouding en vertaalt de risicohouding naar principes. Deze vooraf vastgestelde principes (kwalitatief) vormen de leidraad bij het vaststellen van het beleid (kaderstellend) en bij het nemen van bestuursbesluiten en vormen de basis voor het risicomanagementproces. Het betreft zowel financiële als niet-financiële strategische principes, voor elk van de aandachtsgebieden.

Ten slotte wordt aan de hand van het invullen van de risicotolerantiegrenzen een verdere verfijning beoogd van de risicobereidheid. De tolerantiegrenzen zijn kwantitatieve grenzen (bandbreedtes) op basis waarvan monitoring en toetsing kan plaatsvinden. Met het toepassen van risicotoleranties geeft het bestuur aan welke risico's wel of niet acceptabel zijn, waarbij vaak geldt dat risicotoleranties gedefinieerd worden als een maximale afwijking van een specifieke doelstelling. De vertaling van de risicohouding naar risicobereidheid en tolerantiegrenzen (inclusief bepaling van key risk indicators) vindt plaats in het eerste kwartaal van 2019.

Overzicht belangrijkste risico's

Voor de identificatie van risico's wordt onder meer de FOCUS FIRM-indeling gehanteerd. Hier volgt een overzicht van de belangrijkste financiële en niet-financiële risico's die het bestuur monitort, inclusief de belangrijkste beheersmaatregelen.

Financiële risico's

Risico van onderdekking

Het risico van onderdekking is een van de belangrijkste risico's van het fonds. In dat geval zijn de verplichtingen van het fonds hoger dan het beschikbare vermogen.

Het bestuursbeleid is erop gericht om onderdekking te voorkomen, wat doorwerkt in het toeslagenbeleid, premiebeleid en beleggingsbeleid. Deze beleidsgebieden worden periodiek in onderlinge samenhang gezien in een zogenaamde ALM-studie. De concrete invulling van bovengenoemde beleidsgebieden treft u in de toelichting op de jaarrekening en bij het beleggingsbeleid. Als in enig jaar de financiële positie van het fonds onvoldoende is, en herstel niet tijdig op andere wijze bewerkstelligd kan worden, zullen de pensioenen van de deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden met een gelijk percentage worden verminderd tot een zodanig niveau dat de financiële positie van het fonds weer voldoende is om tijdig te herstellen. Deze verlaging van de pensioenen zou in betere tijden geheel of gedeeltelijk kunnen worden hersteld. Verlaging van de pensioenen ziet het bestuur als een zware maatregel, die slechts als uiterste beleidsinstrument wordt beschouwd. Het beleid blijft erop gericht het risico van onderdekking zoveel mogelijk te beperken.

Marktrisico

Marktrisico betreft het risico op winst of verlies op financiële instrumenten als gevolg van wijzigingen in de waardering van onderliggende marktvariabelen. Marktrisico wordt aangegaan om rendement te genereren om zodoende aan de pensioenambitie te voldoen. Het marktrisico neemt af bij een zekere spreiding van de portefeuille. Het beleggingsbeleid is gericht op diversificatie en het

voorkomen van een te zware weging van een van de beleggingscategorieën waarin wordt belegd.

Langlevenrisico

Langlevenrisico is het risico dat deelnemers langer blijven leven dan gemiddeld verondersteld wordt bij de bepaling van de technische voorzieningen. Als gevolg hiervan volstaat de opbouw van het pensioenvermogen niet voor de uitkering van de pensioenverplichting. Door toepassing van de meest actuele prognosetafel van het Actuarieel Genootschap, met adequate correcties voor ervaringssterfte, wordt rekening gehouden met de op dit moment waarschijnlijk geachte toekomstige stijging van de levensverwachting in de waardering van de pensioenverplichtingen. De ervaringssterfte is gebaseerd op de specifieke populatie van het pensioenfonds. Er vindt jaarlijks een actuariële analyse plaats. Per eind 2018 zijn zowel de prognosetafel als de ervaringssterfte geactualiseerd. Deze aanpassingen in de overlevingsgrondslagen worden pas zichtbaar in het resultaat op overlijden over het boekjaar 2019.

Inflatierisico

Dit is het risico dat de opgebouwde pensioenen worden uitgehold door de inflatie. Het beleggingsbeleid alsmede het toeslagenbeleid is erop ingericht om dit risico, voor zover mogelijk, te beperken. Dit risico komt niet tot uiting in de (beleids)dekkingsgraad, daar dit een nominale dekkingsgraad betreft.

Renterisico

Als pensioenfonds zijn we gevoelig voor wijzigingen van de rente. Bij een lagere rente stijgen onze pensioenverplichtingen, dat wil zeggen: we moeten dan meer geld 'in kas' hebben voor de pensioenen. Dat risico hebben we beperkt

doordat we een deel van het pensioengeld beleggen in vastrentende waarden (zoals staatsobligaties). Bij een lagere rente stijgt de waarde van deze vastrentende waarden. Eind 2018 hadden we op die manier ongeveer 24,4% van het renterisico afgedekt. Naar aanleiding van de ALM-studie uitgevoerd in 2015 is besloten om een matchingmatrix in te voeren voor het strategische rente-afdeckingsbeleid. In 2017 is het matching-beleid geëvalueerd en is besloten de afdekking volgens een rule-based systeem uit te voeren met ingang van 1-1-2018. De rentegevoeligheid van de verplichtingen (duration) bedraagt per eind 2018 ongeveer 18,2 jaar (2017: 17,7). Dit betekent dat als alle rentestanden in de nominale rentermijnstructuur met 0,01% dalen, de verplichtingen met ongeveer 0,182% stijgen als gevolg van de stijging van de pensioenleeftijd.

Gevoeligheidsanalyse

Het pensioenfonds laat twee keer per jaar een balansrapportage ('Dashboard') uitvoeren door de adviserend actuaire. Naast de ontwikkeling van de financiële positie van het fonds wordt gekeken naar de vermogens- en herstelplan ontwikkeling, het vereist eigen vermogen (strategisch versus feitelijk) en renterisico met toepassing van rentegevoeligheidsanalyses voor dekkinggraad bij een parallelle en niet-parallelle schok en ex-ante rente afdekking over een half jaar periode. Een ander belangrijk onderdeel in het Dashboard is het toepassen van stress-tests van de verandering van de dekkinggraad bij een gecombineerde rente- en aandelenschok bij verschillende niveaus van renteafdekking.

Gevoeligheidsanalyse		(Bij een dekkinggraad conform DNB ultimo 2018 van 109,1%)	
Risico	Verandering	Impact	Situatie dekkinggraad na scenario
Parallelle renteschok:			
Renterisico	-100 basispunten	-12,9%	96,6%
	+100 basispunten	13,7%	122,8%
Aandelenschok:			
Marktrisico	-5%	-3,3%	105,8%
	5%	3,3%	112,4%
	-10%	-6,6%	102,5%
	10%	6,7%	115,8%
Gecombineerde rente en aandelenschok			
Rente- en marktrisico	-100 basispunten / -5%	-15,3%	93,8%
	-100 basispunten / +5%	-9,7%	99,4%
	+100 basispunten / -5%	9,8%	118,9%
	+100 basispunten / +5%	17,5%	126,6%
Extra stijging levensverwachting met 5 jaar (waarbij geldt geen correctie bezittingen voor gedeelte marktwaarde achtergestelde lening):			
Langlevensrisico	+5 jaar	15,0%	94,1%

Valutarisico

Valutarisico is het risico dat de waarde van een financieel instrument zal fluctueren als gevolg van veranderingen in valutakoersen. Het valutarisico manifesteert zich bij beleggingen buiten het

euromarkt. Het US-Dollar-, Yen- en Sterling risico bij aandelen werd in de strategische beleggingsmix voor 50% afgedekt.

Niet-financiële risico's

Uitbestedingsrisico

Het uitbestedingsrisico is het risico dat de continuïteit, integriteit en/of kwaliteit van de aan derden uitbestede werkzaamheden dan wel door deze derden ter beschikking gestelde apparatuur en personeel wordt geschaad. Voor zover mogelijk zijn afspraken gemaakt in contracten en in Service Level Agreements (SLA).

In het kader van het aantonen dat het bestuur 'in-control' is worden dienstverleners verzocht om een assurance verklaring door middel van een ISAE 3402 Type II of soortgelijke verklaring over de kwaliteit van de uitbestedingspartner. Deze verklaringen worden door de uitvoeringsorganisatie beoordeeld en periodiek vindt een beoordeling van de uitbestedingspartner plaats. Uitbestedingen geschieden conform het uitbestedingsbeleid van het pensioenfonds.

IT-risico

Het IT risico is het risico dat bedrijfsprocessen en informatievoorziening onvoldoende integer, niet continu of onvoldoende beveiligd worden ondersteund door IT. Periodiek worden de derde partijen verzocht verantwoording af te leggen over de beheersing van hun informatiebeveiliging door onafhankelijke assurance middels certificeringen zoals ISAE en SOC.

Juridisch risico

Het juridisch risico is het risico dat het pensioenfonds zich niet (tijdig) kan aanpassen om aan veranderende wet- en regelgeving te voldoen. Het gaat hierbij om het mogelijk bedreigd worden van zijn rechtspositie, met inbegrip van de

mogelijkheid dat contractuele bepalingen niet afdwingbaar of niet correct zijn gedocumenteerd. Het risico wordt onder meer beheerst door het vooraf toetsen van juridische documenten door de beleidsmedewerker en/of andere (externe) deskundigen door bij besluitvorming van het bestuur advisering van eventueel externe adviseurs in te winnen. Verder is van belang dat de gedragscode wordt nageleefd door alle verbonden personen aan het fonds.

Aan te houden kapitaal

Het fonds hanteert het strategische vereist eigen vermogen als maatstaf voor het aan te houden kapitaal. Zowel het strategisch als het feitelijk vereist eigen vermogen valt binnen het beoogde ALM risico profiel dat is vastgelegd in de risicohouding van het fonds. Het vereist eigen vermogen wordt berekend op basis van diverse fondsspecifieke risico's conform de door DNB voorgeschreven methode.

In onderstaande tabel is een stijging waarneembaar van het strategisch eigen vermogen. Deze stijging wordt onder andere veroorzaakt door de gewijzigde strategische beleggingsmix in 2019 zoals voortgekomen uit de uitgevoerde ALM studie. Bij de bepaling van het vereist eigen vermogen per eind 2018 is uitgegaan van de nieuwe strategische mix uit het beleggingsplan 2019. Voor de berekening van het vereist eigen vermogen maken we gebruik van het standaardmodel, dat voldoende past bij het risicoprofiel van het fonds. In het standaardmodel van DNB geldt dat het liquiditeitsrisico (S7), het concentratierisico (S8) en het operationeel risico (S9) 0% bedraagt.

In %	Feitelijk 2018	Strategisch 2018	Strategisch 2017
S1 Renterisico	5,1	4,9	5,6
S2 Risico zakelijke waarden	18,4	18,9	18,8
S3 Valutarisico	4,3	7,8	4,0
S4 Grondstoffenrisico	-	-	-
S5 Kredietrisico	1,5	3,0	1,4
S6 Verzekeringstechnisch risico	2,5	2,5	2,5
S10 Actief beheer risico	1,3	1,4	1,3
Diversificatie	-10,7	-14,0	-10,7
Vereist eigen vermogen	22,4	24,5	22,9

4. UITVOERING PENSIOENREGELING

Pensioenregeling

De pensioenregelingen I en II zijn in 2018 inhoudelijk niet gewijzigd. Per 1 januari 2018 is echter wel de pensioenleeftijd voor de verdere pensioenopbouw in onze regelingen verhoogd van 67 naar 68 jaar. Op onze website vindt u een overzicht van de pensioenregelingen.

Omwille van de overzichtelijkheid van het pensioen is besloten voor de actieve en gewezen deelnemers de tot 2018 opgebouwde aanspraken ook om te zetten naar een ingangleeftijd van 68 jaar. Dit is collectief actuarieel neutraal gebeurd: er is een zeer beperkt verschil ontstaan in pensioenwaarde op 31 december 2017 en 1 januari 2018.

Er zijn op 1 januari 2019 enkele veranderingen aangebracht in de pensioenregelingen. Hierover zijn de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden geïnformeerd.

Pensioenpremie

In 2018 is de doorsneepremie voor het oudedags-, partner- en wezenpensioen gehandhaafd op het maximumniveau van 31% voor de meeste deelnemers.

De pensioenpremie voor het arbeidsongeschiktheidspensioen in 2018 bedroeg 0,4%.

De pensioenpremie voor het vrijwillige aanvullende arbeidsongeschiktheidspensioen in 2018 bedroeg 3,7%.

De pensioenpremie voor het vrijwillige aanvullende partnerpensioen in 2018 bedroeg 4,4%.

Over het boekjaar 2018 is in totaal € 83 miljoen aan premie ontvangen. De feitelijk ontvangen premie voor de reguliere pensioenopbouw bedraagt € 68 miljoen.

Het pensioenfonds maakt, zoals beschreven in de ABTN, gebruik van de mogelijkheid om de kostendekkende premie te dempen. De ontvangen premie dient dus minimaal gelijk te zijn aan de gedempte kostendekkende premie, tenzij aangetoond wordt dat een premiekorting over het boekjaar verleend kon worden. De zuiver kostendekkende premie bedraagt over 2018 € 74 miljoen. De gedempte kostendekkende premie bedraagt € 42 miljoen.

5. ACTUARIËLE ANALYSE

Verzekeringstechnische analyse

Bij het bepalen van de technische voorzieningen en van de bijdrage welke de werkgever betaalt, wordt door toepassing van kanssystemen uitgegaan van veronderstellingen ten aanzien van sterfte, invaliditeit, gehuwdheid e.d., alsook van bepaalde veronderstellingen ten aanzien van het beleggingsrendement en de kosten welke aan het uitkeren van pensioenen zijn verbonden. In de verzekeringstechnische analyse worden deze veronderstellingen vergeleken met de werkelijke ontwikkelingen in het verslagjaar. Het negatieve resultaat over 2018 is ontstaan door enerzijds de ontwikkeling van de technische voorziening en anderzijds de ontwikkeling van het vermogen. In de analyse van het resultaat wordt een uitsplitsing gemaakt naar de diverse bronnen. De 50 miljoen euro in onderstaande tabel voor de wijziging actuariële grondslagen bestaat voor 30 miljoen euro door een wijziging in de overlevingstafel en 20 miljoen euro door een wijziging in de ervaringssterfte. Om het jaar worden deze sterftetafels aangepast.

De verzekeringstechnische analyse is als volgt:

Resultatenbron (x € 1 miljoen)	2018	2017
Beleggingen/marktrente	-170	241
Premies	11	6
Kanssystemen	3	6
Incidentele mutaties	-1	-1
Wijziging actuariële grondslagen	50	0
Niet meenemen AL	-	4
Overige resultaten	1	-1
Totaal resultaat	-108	255

6. COMMUNICATIE

Wij vinden het belangrijk dat onze deelnemers goed op de hoogte zijn van alles wat er speelt rondom hun pensioen. Een van onze belangrijkste doelen daarbij is ervoor te zorgen dat ze weloverwogen beslissingen kunnen nemen rondom hun pensioen. Een andere doelstelling, die daarmee samenhangt, is dat we willen dat onze deelnemers en gepensioneerden zich bewust zijn van wat de gevolgen zijn voor hun pensioen van belangrijke gebeurtenissen in hun werk of persoonlijke situatie.

We besteden daarom veel tijd en aandacht aan communicatie. Als ondernemingspensioenfonds hebben we een sterke band met de mensen voor wie we het doen. We stellen hun informatiebehoefte altijd centraal in onze communicatie.

Onze communicatie gaat steeds meer digitaal. Ons fonds heeft zich eind 2015 aangesloten bij de Berichtenbox van MijnOverheid.nl. Dat sluit aan bij onze visie dat het Heineken-pensioen steeds meer een onderdeel wordt van de totale pensioenvoorziening van onze deelnemers. Ook de elders opgebouwde pensioenen en de AOW spelen daarbij een rol. Daarom vinden wij gecentraliseerde informatie over het pensioen, bijvoorbeeld via mijnpensioenoverzicht.nl, van groot belang. Vanuit deze gedachte informeren wij onze deelnemers en gepensioneerden dan ook zoveel mogelijk via MijnOverheid.nl, een centrale plek waar ook gecommuniceerd wordt door de overheid en andere pensioenuitvoerders.

Een belangrijke rol in ons communicatiebeleid spelen ook onze website, het jaarlijkse UPO en de Pensioen 1-2-3. Verder geven wij een digitale nieuwsbrief uit. Deze is in 2018 vier keer verzonden en is ook via de website te raadplegen. In 2018 heeft het fonds tevens een start gemaakt met communicatie middels filmpjes en animaties op de website. In 2019 zullen animaties worden opgesteld voor specifieke gebeurtenissen die invloed kunnen hebben op het pensioen.

De werkgever heeft kenbaar gemaakt dat er behoefte is aan Engelstalige communicatie. Om deze reden heeft het fonds de website in 2018 tweetalig gemaakt (Nederlands en Engels). Verder kunnen deelnemers aangeven bij het fonds dat hij/zij de communicatie voortaan in het Engels wenst te ontvangen.

7. TOEKOMSTPARAGRAAF

Het lijkt in 2019 opnieuw een jaar vol uitdagingen te worden voor ons pensioenfonds. Zo krijgen wij o.a. te maken met nieuwe wet- en regelgeving en ronden wij de implementatie van de verschillende acties van het DNB-onderzoek af.

In 2019 zijn er ook verscheidene wisselingen in het bestuur, het verantwoordingsorgaan en de uitvoeringsorganisatie voorzien. De vereiste kennis voor bestuursleden en leden van het verantwoordingsorgaan nemen toe. Het vinden van nieuwe leden is hierdoor lastiger, maar het fonds is goed in staat nieuwe geschikte leden te vinden. Dit komt onder andere door tijdige successieplanning.

Per 13 januari 2019 zal de IORP II Richtlijn van kracht zijn. In deze richtlijn wordt onder meer voorgeschreven dat pensioenfondsen drie sleutelfuncties moeten inrichten. Dit zijn de verplichte sleutelfuncties voor risicobeheer, interne audit en actuariële zaken. In 2019 zal daarom vanuit het bestuur veel aandacht zijn voor de invulling en uitvoering van deze sleutelfuncties. Ook wordt het risicobeheersysteem verder uitgewerkt waarin onder meer aandacht wordt gegeven aan ESG risico's met betrekking tot de beleggingsportefeuille en het beheer daarvan. Verder is de eigenrisicobeoordeling (ERB) geïntroduceerd. Dit wordt een belangrijk instrument bij de strategische besluitvorming. De IORP II Richtlijn heeft ook invloed op de communicatie van pensioenfondsen. De grootste wijziging heeft betrekking op de scenario's die moeten worden opgenomen in het Uniform Pensioenoverzicht (UPO).

Daarnaast treden in dit jaar ook meerdere nationale wetten in werking, zoals de Wet waardeoverdracht klein pensioen en de Verzamelwet Pensioenen. Ook moet het fonds rekening houden met de financiële en administratieve gevolgen van een mogelijke Brexit.

De inbedding en verankering van het raamwerk Integraal Risicomanagement en het risicobeleid in de uitvoeringsorganisatie van het fonds zal in 2019 nog de nodige aandacht van het bestuur en de uitvoeringsorganisatie vragen.

Onze beleidsdekkingsgraad ultimo 2018 laat een gedeeltelijke toeslagverlening van 0,61% op de pensioenen per 1 januari 2019 toe. We liggen echter nog wel achter op het schema van ons herstelplan. Onze volle aandacht zal in 2019 uiteraard blijven uitgaan naar het verdere herstel van onze financiële positie.

Tot slot zien we ondanks de vertraagde besluitvorming in de politiek, dat het duidelijk is dat we aan de vooravond staan van ingrijpende veranderingen in ons pensioenstelsel. Als bestuur volgen wij de discussie op de voet.

Vaststelling verslag van het bestuur

Zoeterwoude, 21 mei 2019

R. van den Berg

R.C. Bouwman

L.P. Geenen-van Straaten

N. Groot

R.P. Hoytema van Konijnenburg (voorzitter)

M. Kamermans

D.J. van der Mee

VERSLAG VAN HET VERANTWOORDINGS- ORGAAN OVER 2018

INLEIDING

Algemeen

Het Verantwoordingsorgaan (VO) van Stichting Heineken Pensioenfonds vindt zijn basis in artikel 115 van de Pensioenwet.

De hoofdtaken van het VO zijn:

- Het adviseren van het bestuur over thema's zoals omschreven in art. 115a van deze Pensioenwet; gevraagd en ongevraagd.
- Het jaarlijks afnemen van verantwoording over het beleid van het bestuur, de wijze van uitvoering hiervan en haar beleidsvoornemens voor de toekomst. Het VO zal in haar adviezen aan het bestuur en in de afgenomen verantwoording steeds beoordelen in hoeverre bij de besluiten een evenwichtige belangenafweging heeft plaatsgevonden tussen actieve deelnemers, pensioengerechtigden en gewezen deelnemers.

Organisatie van het Verantwoordingsorgaan

Het Verantwoordingsorgaan bestaat uit 9 leden.

Namens de werkgever zijn er 3 leden en namens werknemers en gepensioneerden 6 leden. De zes leden namens werknemers en gepensioneerden worden vastgesteld op basis van de onderlinge getalsverhouding. Sinds medio 2018 zijn dit 2 leden namens de deelnemers en 4 namens de gepensioneerden.

Door beëindiging van zijn functie binnen Heineken heeft de heer S.O. Koornstra de zetel binnen de VO, namens de deelnemers, verlaten. Op voordracht van de Vereniging van Gepensioneerden bij Heineken neemt de heer S.O. Koornstra sinds 1 juli 2018 de extra zetel voor de gepensioneerden in. Wij zijn blij, dat hij binnen het VO een nieuwe termijn is aangegaan, gezien de ervaring en kennis opgedaan in de afgelopen jaren

De heer J.F.A. van Lint is per 18 september afgetreden. De heer J. Borgers is benoemd als zijn opvolger namens de deelnemers.

Op 1 november 2018 heeft mevrouw I. Ardonne het VO verlaten, in verband met haar beoogde benoeming als bestuurslid van het HPF. In overleg met de werkgever wordt gewerkt aan het invullen van deze vacature.

Per 1 januari 2019 is de heer N. van Popta, namens de werkgever, benoemd als opvolger van de heer O. Flippo. De heer Flippo neemt afscheid van het VO in verband met zijn beoogde benoeming als directeur van het Heineken Pensioen Fonds.

In december 2018 heeft de heer J.L. Sträter aangegeven het VO te zullen verlaten per mei 2019. In overleg met het bestuur wordt gewerkt aan het invullen van deze vacature.

Helaas had het VO aan het einde van het verslagjaar geen volledige bezetting en voldeed zij niet aan de diversiteitsnorm, zijnde tenminste 1 vrouw. Het wervingsproces voor nieuwe leden is gestart, waarbij voor het invullen van de vacatures rekening zal worden gehouden met de beoogde diversiteit.

Activiteiten van het Verantwoordingsorgaan

Het VO is achtmaal in vergadering bijeengewees, heeft driemaal met het voltallige bestuur overlegd en driemaal met de per 1 januari 2018 geïnstalleerde Raad van Toezicht (RvT).

Tijdens de reguliere vergaderingen was soms op verzoek van het VO een medewerker van de uitvoeringsorganisatie aanwezig om aspecten toe te lichten.

Eén vergadering met het bestuur stond in het teken van het bespreken van het jaarverslag over 2017.

Het VO heeft gedurende het jaar kennis kunnen nemen van de notulen van bestuursvergaderingen, kwartaalrapportages en andere (beleids-)documenten.

De verslagen en de documenten werden, al dan niet op verzoek, toegelicht door het bestuur dan wel de uitvoeringsorganisatie.

Doel hiervan was om aanvullend inzicht in lopende zaken of over toekomstig beleid te verkrijgen. Hierdoor heeft het VO een zo goed mogelijk beeld gekregen van het beleid van het bestuur en de uitvoering hiervan.

Een aantal VO leden heeft cursussen gevolgd bij de Stichting Pensioen Opleidingen (SPO) op niveau A met het doel om de kennis op pensioengebied verder te verdiepen en de complementariteit binnen het VO te bevorderen.

Naast deze individuele opleidingen en het volgen van een externe themabijeenkomst is het VO in 2018 wederom voor twee studiedagen bijeengekomen. Zij heeft zich verder verdiept in de ontwikkelingen binnen de pensioenwereld en het pensioenfonds, de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), pensioencommunicatie, risicomangement en de nieuwe pensioenrichtlijn IORP II. Hierbij is input geleverd door o.a. medewerkers van de uitvoeringsorganisatie, de RvT en de Adviserend Actuaris.

Adviesaanvragen

Het VO heeft in 2018 op basis van het wettelijk recht drie adviesaanvragen behandeld inzake diverse voorgenomen besluiten van het bestuur. Bij de behandeling van deze adviesaanvragen heeft het VO gekeken of het bestuur in de voorgenomen besluitvorming de belangen van alle betrokkenen op evenwichtige wijze heeft afgewogen en de normen zoals opgenomen in de Code Pensioenfondsen heeft nageleefd.

1. Advies Premiebeleid

Het VO heeft in januari positief geadviseerd ten aanzien van de samenstelling van de feitelijke premie en de hoogte van de premiecomponenten. Aangezien de dekkingsgraad van het Heineken Pensioenfonds ultimo 2017 lager was dan de vereiste dekkingsgraad en de bijdragepercentages al op het maximale niveau waren vastgesteld, kon het VO niet anders concluderen dan dat de maximale premie gehandhaafd diende te blijven. Het VO heeft bij de behandeling van deze adviesaanvraag geconstateerd dat het bestuur de belangen op evenwichtige wijze heeft afgewogen door geen uitkeringen te doen waarvoor geen premie betaald is. Het Verantwoordingsorgaan adviseert tevens positief om de toekomstige pensioenen van de aanvullende pensioenregelingen te laten doorlopen tot de 68-jarige leeftijd in anticipatie op de verder stijgende AOW-leeftijd. Door de einddatum van deze (toekomstige) uitkeringen op de leeftijd van 68 jaar te zetten, zal er voor de betreffende deelnemers in beginsel geen AOW-gat ontstaan en maakt het de administratie van deze regelingen voor de uitvoeringsorganisatie eenvoudiger, omdat er gerekend wordt met één leeftijd, de thans geldende fiscale/wettelijke pensioenrichtleeftijd.

2. Advisering herziening premiebesluit 2018

Het VO heeft in mei positief geadviseerd ten aanzien van het voorgenomen besluit van het bestuur om aan het verzoek van de Sociale Partners tegemoet te komen om vanaf 1 januari 2014 de daadwerkelijke AOW-datum als einddatum te hanteren voor het Arbeidsongeschiktheidspensioen en dat de premie zal worden berekend op grond van door de CBS-geprognostiseerde AOW-leeftijd. Het VO is van mening dat gezien de geringe materialiteit van deze “reparatie”, het principe dat als er geen premie is betaald, ook geen uitkering kan plaatsvinden, geen geweld wordt aangedaan en dat deze kosten door het Heineken Pensioenfonds kunnen worden gedragen.

3. Bindende Voordracht lid RvT

Het VO heeft een aftredend lid van de RvT wederom als kandidaat voorgedragen en heeft het bestuur gevraagd akkoord te gaan met zijn herbenoeming binnen de RvT (met aandachtsgebied beleggingen) voor de duur van maximaal 2 jaar. Het VO merkt op, dat van 2 van de 3 leden van de RvT de zittingstermijn afloopt in 2020.

Speerpunten van het Verantwoordingsorgaan van 2018

De volgende in het jaarverslag van 2017 genoemde speerpunten voor 2018, hebben bijzondere aandacht gekregen:

a) Het VO zal als toehoorder deelnemen aan de ALM-studie die in 2018 weer uitgevoerd zal worden.

Het VO heeft als toehoorder de ALM-studie bijgewoond. Het VO heeft in dit kader ook deelgenomen aan de Workshop Risicobereidheid samen met afgevaardigden van het HPF-bestuur, RvT en het HPF-bedrijfsbureau. Het VO is van mening dat de ALM-studie zorgvuldig is uitgevoerd en dat hierbij zoveel mogelijk rekening is met evenwichtige belangenafweging. Het VO is verheugd dat de ALM-uitkomsten bijdragen tot het formuleren van concretere beleggingsdoelstellingen.

b) Het VO zal de verdere ontwikkeling van concrete doelstellingen door het Bestuur volgen.

Het bestuur is in 2018 gestart met een lijst van ‘strategische beleiddoelstellingen’, die na ieder kwartaal wordt verstrekt. Hierin wordt op een heldere wijze gecommuniceerd, wat de status van de betreffende doelen is.

Het VO is daar positief over en stelt voor deze wijze van communiceren verder te concretiseren en uit te breiden op basis van hernieuwde inzichten.

c) Het VO zal de opvolging van het Bestuur van de benoemde verbeter- en actiepunten op het gebied van de effectiviteit van de communicatiemiddelen volgen.

Het communicatiebeleid van het HPF is op onderdelen aangepast. Doelstellingen naar doelgroepen zijn beschreven en nader uitgewerkt in een strategie, die richting moet geven aan het realiseren hiervan. Tevens is een jaarplan voor 2019 opgesteld met daarin een reeks van activiteiten. Het VO heeft inmiddels een advies aanvraag ontvangen aangaande dit nieuwe beleidsplan.

d) Het VO zal de door het Bestuur benoemde acties naar aanleiding van het DNB-onderzoek volgen (focus op risicomanagement en beleggingsbeleidsplan).

Het VO heeft in 2018 nauwgezet de stappen gevolgd, die het HPF heeft gezet om meer aan de eisen en wensen van het DNB te voldoen gevolgd. In 2017 is een samenvatting gemaakt van de door de DNB geformuleerde hypothesen, welke activiteiten vanuit het HPF moesten worden uitgevoerd en welke acties ook daadwerkelijk zijn verricht. Hierdoor was de voortgang van het HPF in 2018 met betrekking tot de bevindingen van het DNB-onderzoek goed te monitoren.

Samenvattend kan worden gezegd dat door het HPF zeer veel werk is verricht en er grote voor-
ringen zijn gemaakt. De aanpassingen betreffen met name het beleggingsproces, het risicoma-
nagement, de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de betrokken functionarissen.

e) Het VO zal samen met de nieuwe Raad van Toezicht invulling geven aan de samenwerking.

In 2018 zijn er drie formele bijeenkomsten geweest met de Raad van Toezicht. Een daarvan vond
plaats tijdens de studiedagen van het VO. Tijdens deze bijeenkomsten werd gestalte gegeven aan
de nieuwe wijze van werken van het Interne Toezicht.

Onder andere werden met de RvT haar verklaring over 2017 en de aandachtsgebieden van de raad
besproken. Ook werden wederzijdse speerpunten voor 2018 uitgewisseld.

In 2018 zijn er drie formele bijeenkomsten geweest met de Raad van Toezicht. Een daarvan vond
plaats tijdens de studiedagen van het VO. Tijdens deze bijeenkomsten werd gestalte gegeven aan de
nieuwe wijze van werken van het Interne Toezicht.

Onder andere werden met de RvT haar verklaring over 2017 en de aandachtsgebieden van de raad
besproken. Ook werden wederzijdse speerpunten voor 2018 uitgewisseld.

Oordeel 2018

Gedurende 2018 verliep de samenwerking met het bestuur wederom goed. Er is sprake van een
open dialoog en er wordt tijd gemaakt om het VO te ondersteunen en te informeren. Het VO
ontvangt alle benodigde informatie om zijn taak goed uit te kunnen voeren en wordt door het
bestuur gestimuleerd om kritisch te zijn.

De aanbeveling van het VO en de Visitatiecommissie in het jaarverslag 2017 om te letten op het
formuleren van meetbare doelstellingen per beleidsgebied is door het bestuur opgepakt in 2018.
Het VO zal dit in 2019 wederom opnemen als speerpunt en als zodanig monitoren. Het jaarverslag
2018 van de RvT is met het VO besproken. Het VO kan zich vinden in de bevindingen en aanbevelin-
gen van de RvT.

Het VO heeft het verslag van het bestuur over 2018 ontvangen. Het VO is van oordeel, dat het
bestuur op een evenwichtige en adequate wijze haar beleid heeft uitgevoerd en op basis van argu-
menten de juiste besluiten heeft genomen inzake de
beleidsvorming. Het bestuur heeft de belangen van alle belanghebbenden (actieve deelnemers,
gewezen deelnemers en pensioengerechtigden), voor zover het VO heeft kunnen vaststellen, daar-
bij op evenwichtige wijze in aanmerking genomen.

Aandachtspunten van het Verantwoordingsorgaan voor 2019

Het VO heeft op basis van de ontwikkelingen in het verslagjaar onderstaande aandachtspunten
voor 2019 geformuleerd:

- Concrete doelstellingen onder andere in relatie tot de implementatie van het beleggingsplan
2019. Om het VO nog beter verantwoording af te laten nemen adviseren wij om “het werken met
concrete doelstellingen” nog verder te verbeteren. Hierbij denken we mede aan doelstellingen die
via de ALM studie zijn geformuleerd en een periode van drie jaar betreffen. Voor het beleggings-
jaar 2019 kunnen wat het VO betreft concrete doelen worden geformuleerd om de voortgang te
monitoren..
- Implementatie van het Communicatie beleidsplan en het jaarplan 2019.
- Het opheffen van de onderbezetting van het VO en een snelle inwerking van nieuwe leden.
- Consequenties van een verwacht nieuw pensioenstelsel.
- Consequenties van project Mondriaan, het reorganisatieplan voor HEINEKEN Nederland.

Het VO wil graag kunnen anticiperen op voorgenomen beleid van het bestuur, waarbij een volledige beeld-, oordeels-, en besluitvorming de basis vormt voor het afnemen van verantwoording op gevoerd beleid en voor het geven van advies. Hierbij hoort het tijdig informeren van het VO over mogelijke scenarios en voorgenomen besluiten.

Gebeurtenissen na het einde van het verslagjaar

Het VO is het nieuwe jaar ingegaan met twee vacatures, 1 namens de werkgever en 1 namens de deelnemers. Inmiddels is de vacature namens de werknemers ingevuld door de heer M.E. Hartog. Bij de werving van een nieuw VO-lid namens de werkgever zal expliciet rekening worden gehouden met de diversiteitsnorm.

Het bestuur heeft begin 2019 het VO een nieuw communicatiebeleidsplan met bijbehorend jaarplan 2019 gepresenteerd voor advies.

Zoeterwoude, 21 mei 2019

W. Bakker
J. Borgers
H.P.C.M. Jansen
S.O. Koornstra (*secretaris*)
J.L.M. Muller (*voorzitter*)
N.W. van Popta
J.L. Sträter
V.H.M. Teunissen (*vice-voorzitter*)

REACTIE BESTUUR

Reactie van het bestuur op het verslag van het Verantwoordingsorgaan

Het Verantwoordingsorgaan (VO) is reeds gedurende een aantal jaar actief en betrokken. Het VO bestaat uit deelnemers en gepensioneerden van Heineken en draagt bij aan een goede uitvoering van de pensioenregeling.

Het VO is van oordeel dat het bestuur op een evenwichtige en adequate wijze haar beleid heeft uitgevoerd en de juiste besluiten heeft genomen ten behoeve van de beleidsvorming. Volgens het VO heeft het bestuur daarbij de belangen van alle belanghebbenden (actieve deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden) in voldoende mate en op evenwichtige wijze meegenomen. Om tot dit oordeel te komen heeft het VO ook kennis genomen van de rapportage van de RvT over 2018.

Het bestuur bedankt het verantwoordingsorgaan voor haar bevindingen en oordeel. De prettige en constructieve samenwerking met het VO wordt door het bestuur zeer gewaardeerd.

RAPPORT RAAD VAN TOEZICHT

RAPPORT RAAD VAN TOEZICHT STICHTING HEINEKEN PENSIOENFONDS OVER 2018

Algemeen

De Raad van Toezicht is per 1 januari 2018 geïnstalleerd. Voordien had het fonds als intern toezicht orgaan een visitatiecommissie.

De raad bestaat uit drie personen. De leden zijn op basis van vooraf vastgestelde profielschetsen, met daarin opgenomen eisen ten aanzien van geschiktheid/deskundigheid, competenties, onafhankelijkheid en beschikbaarheid en na bindende voordracht van het verantwoordingsorgaan benoemd. De leden zijn:

- Mila Hoekstra, voorzitter, aandachtsgebieden governance, pensioenregeling en communicatie, eerste benoemingstermijn loopt tot eind 2020.
- Erwin Capitain, aandachtsgebieden risicomanagement en financiële opzet, eerste benoemingstermijn loopt tot eind 2019.
- Dick Wenting, aandachtsgebieden vermogensbeheer en balansmanagement, herbenoemd per 1 januari 2019, tweede benoemingstermijn loopt tot eind 2020.

Alle leden hebben aangegeven naast de andere werkzaamheden die zij vervullen voldoende tijd beschikbaar te hebben voor het fonds. Hun werkzaamheden vallen binnen de maximale voltijd-equivalent-score, zoals die voor bestuurders en leden van de raad van toezicht voor pensioenfondsen wordt gehanteerd. Alle leden zijn onafhankelijk. Zij zijn geen deelnemer in het fonds en hebben ook geen zakelijke belangen bij het fonds. Hoofd- en nevenfuncties van de leden van de raad zijn vermeld op de website.

Vanuit het fonds is een secretaris aangewezen voor de raad.

De beloning bedraagt voor de voorzitter € 19.000 per jaar en voor de overige leden € 12.500 per jaar.

VERANTWOORDING

Werkwijze

De raad kan beschikken over alle bestuursstukken van het fonds en heeft – in overleg met het bestuur – toegang tot alle gremia en de uitvoeringsorganisatie van het fonds. Als daar aanleiding toe is, nodigt de raad het bestuur of de uitvoeringsorganisatie uit voor een bespreking. De raad heeft in 2018 regulier overleg gevoerd met de externe accountant, de certificerend actuaris en de compliance officer.

De raad heeft in 2018 zesmaal vergaderd. Vaste agendapunten zijn de door de raad geformuleerde speerpunten en bestuursbesluiten die de goedkeuring van de raad behoeven. Daarnaast heeft de raad viermaal vergaderd met het bestuur, eenmaal met de uitvoeringsorganisatie en driemaal met het verantwoordingsorgaan. Leden van de raad wonen jaarlijks een aantal bestuursvergaderingen en commissievergaderingen bij (in 2018 een of meerdere malen de Beleggingscommissie, de Audit en Risk Commissie, de Commissie Fondsdocumenten en Pensioenzaken en de ALM-commissie). De voorzitters van de raad van toezicht en het bestuur hebben na elke bestuursvergadering een kort telefonisch terugkoppelingsoverleg. De raad wordt proactief geïnformeerd over belangrijke beleidsbeslissingen van het fonds, ook als die niet de goedkeuring van de raad behoeven.

De raad stelt jaarlijks speerpunten vast. Voor 2018 waren dat:

- Implementatie en voortgang risicomanagement
- Effectiviteit van besluitvorming (incl. governance)
- ICT
- Missie, visie, strategie

De raad legt verantwoording af over de uitvoering van zijn taken en de uitvoering van zijn bevoegdheden aan het verantwoordingsorgaan. In overleg met de werkgever is de wettelijke verantwoordingsplicht aan de werkgever belegd in de verantwoording aan de (werkgeversdelegatie in) het verantwoordingsorgaan.

Toezichtkader

De raad heeft tot wettelijke taak toezicht houden op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken in het pensioenfonds. De raad ziet toe op adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging door het bestuur en staat het bestuur met raad ter zijde. De Code Pensioenfondsenvraagstukken vraagt dat het intern toezicht bijdraagt aan effectief en slagvaardig functioneren van het fonds en aan beheerste en integere bedrijfsvoering. Tevens heeft de raad van toezicht een aantal goedkeuringsrechten ten aanzien van besluiten van het bestuur alsmede een aantal wettelijke bevoegdheden.

De taak van de raad wordt bepaald door het wettelijk kader, inclusief de Code Pensioenfondsenvraagstukken en de statuten en reglementen van het fonds. Bij de uitvoering van de wettelijke taken past de raad de VITP-Toezichtcode toe. Toepassing hiervan is niet wettelijk verankerd, maar wel aanbevolen door de VITP (Vereniging Intern Toezichthouders Pensioensector). Op 17 april 2019 heeft de VITP een herziene code vastgesteld. De raad heeft vooruitlopend hierop deze principes en normen reeds toegepast bij het opstellen van het rapport over 2018. In de bijlage is een verantwoording opgenomen over de Code en de toepassing hiervan door de raad. Hieronder volgen de principes uit de VITP-Toezichtcode:

1. De zorg voor het pensioen van de deelnemer is leidend voor het toezicht houden
2. De toezichthouder is zich bewust van zijn verantwoordelijkheid als toezichthouder en gedraagt zich daarnaar
3. Toezichthouders dragen zorg voor hun geschiktheid en de effectiviteit van hun werkzaamheden
4. De toezichthouders leggen verantwoording af over en zijn aanspreekbaar op het gehouden toezicht

In de paragrafen ‘algemeen’ en ‘werkwijze’ hierboven is toegelicht op welke wijze het normenkader onder principes 2 t/m 4 fondsspecifiek is uitgewerkt. De oordeelsvorming van de raad conform het normenkader onder principe 1 is uitgewerkt in de hiernavolgende paragraaf ‘bevindingen en aandachtspunten’.

Goedgekeurde besluiten

Op grond van de Pensioenwet behoeft een aantal bestuursbesluiten de goedkeuring van de raad. De raad heeft in 2018 zijn goedkeuring verleend aan de volgende besluiten:

- De vaststelling van het bestuursverslag en de jaarrekening 2017
- De herziening van de profielschetsen van het bestuur
- De voorgenomen benoeming als BC-lid van de heer Rogier Bouwman
- De voorgenomen benoeming als bestuurslid van de heer Daan van der Mee

Raadgeving

De raad heeft in 2018 het bestuur met raad terzijde gestaan inzake:

- Het herinrichten van de processen rondom het vermogensbeheer
- Het herinrichten van het risicomanagement
- Het aanpassen van de governance om te voldoen aan de in 2019 geldende IORP-II richtlijn
- De opzet van het ALM-onderzoek in 2018
- Het proces omtrent kandidaatstelling bestuursleden

Opvolging aanbevelingen uit toezichtrapport 2017

De raad heeft op 23 januari 2018 kennisgenomen van en toelichtingen gekregen bij de observaties, bevindingen en aanbevelingen van de visitatiecommissie. De raad constateert dat het bestuur goed aandacht geeft aan opvolging van de aanbevelingen van de visitatiecommissie en externe controleurs over het jaar 2017 en actiepunten vastlegt.

Code Pensioenfondsen

In het jaarverslag wordt verantwoording afgelegd over de toepassing van de Code Pensioenfondsen. Volgens norm 47 van de Code Pensioenfondsen betreft het intern toezicht deze Code bij de uitoefening van zijn taak. De toelichting bij deze norm geeft aan dat het Intern Toezicht jaarlijks bij voorkeur in het jaarverslag rapporteert aan de hand van de acht thema's van de Code Pensioenfondsen op welke wijze de Code binnen het pensioenfonds wordt nageleefd en toegepast. Aangezien de raad constateert dat het bestuur reeds op gedegen wijze deze inventarisatie heeft gemaakt en naar ons oordeel de kwaliteit van de verantwoording van het bestuur over toepassing van de Code Pensioenfondsen in orde is, sluiten wij ons als raad van toezicht hierbij aan.

BEVINDINGEN EN AANDACHTSPUNTEN

Missie, visie en strategie

De missie, visie en strategie zijn geformuleerd en worden toegepast. De doelstellingen zijn uitgewerkt in meetbare indicatoren en worden door het bestuur periodiek gemonitord. Hierbij wordt door het bestuur ook verantwoording afgelegd aan het verantwoordingsorgaan. De missie, visie en strategie zullen in de eerste helft van 2019 onder de aandacht komen in verband met het jaarlijkse gesprek dat plaatsvindt tussen het bestuur en DNB. Missie, visie en strategie is één van de agenda-punten van dit overleg.

De raad is van mening dat deze bestuurlijke cyclus goed op orde is. Wel dient de bestuurlijke visie op maatschappelijk verantwoord beleggen verder te worden uitgewerkt.

Het bestuur evalueert periodiek de toekomstbestendigheid van het fonds, voor het eerst weer in 2019. Er zijn hierbij kwetsbaarheidsindicatoren en triggers benoemd. De raad acht de toekomstbestendigheid van het fonds voldoende geborgd.

De raad acht het van belang het bestuur scherp te houden op het ontwikkelen en onderhouden van een toekomstbeeld. Daartoe heeft het bestuur een strategische nota met meetbare doelen opgesteld. Het is o.i. van belang niet alleen te werken aan de hand van een agenda maar ook aan de hand van de missie, visie en strategie. Aandachtspunt is kritisch te beoordelen of bestuur bij overwegingen ook aangeeft hoe het bijdraagt aan de missie, visie en strategie.

Besturing

Een speerpunt van de raad voor zijn toezicht in 2018 was effectiviteit van besluitvorming. De raad heeft kunnen constateren dat het bestuur consciëntieus en permanent aandacht besteedt aan zijn effectief functioneren. Voorbeeld daarvan is het intensieve traject dat doorlopen is en wordt ten aanzien van de herinrichting van de processen rondom het vermogensbeheer en de herinrichting van het risicomanagement.

Een aandachtspunt is de voorbereiding van agenda-onderwerpen. Goede voorleggers hierbij zijn wenselijk. De raad heeft daartoe in 2018 suggesties gedaan, die het bestuur in 2019 voornemens is op te volgen. De suggestie die zowel visitatiecommissie als raad van toezicht heeft gedaan omtrent een checklist bij besluitvorming is door het bestuur opgevolgd. De notulering van de bestuursvergaderingen is in 2018 aanmerkelijk verbeterd doordat de overwegingen die ten grondslag liggen aan de besluiten beter worden vastgelegd. Dit draagt ook bij aan de kwaliteit en effectiviteit van de besluitvorming.

Het bestuur is deskundig. Er is een open cultuur, die consistente besluitvorming en evenwichtige afweging van belangen bevordert. De samenwerking binnen het bestuur is collegiaal en er is een goede balans tussen het bestuur en zijn commissies. De verhoudingen tussen het bestuur en het verantwoordingsorgaan zijn professioneel. Het verantwoordingsorgaan is professioneel-kritisch en heeft een adequate rolinvulling. Het verantwoordingsorgaan wordt goed door het bestuur meegenomen en geïnformeerd over de ontwikkelingen bij het fonds. Daarnaast hanteert het verantwoordingsorgaan een eigen agenda. Het verantwoordingsorgaan en de raad van toezicht hebben gezamenlijk overleg en trachten elkaar te versterken in de wederzijdse rol.

De uitvoeringsorganisatie is kwalitatief en kwantitatief goed op orde en in staat de operationele taken naar behoren te vervullen en het fondsbeleid proactief voor te bereiden. Het bestuur en de uitvoeringsorganisatie hebben in 2018 veel tijd besteed aan de opvolging van het DNB-beleggingsonderzoek, waardoor grote stappen gezet zijn ten aanzien van de verdere professionalisering van het fonds. In de volgende paragraaf wordt op het speerpunt risicomanagement verder ingegaan.

Het bestuur heeft in 2018 een zelfevaluatie gedaan. De raad heeft hiervan kennisgenomen en vastgesteld dat deze zelfevaluatie van goed niveau was en dat aandachtspunten adequaat zijn opgepakt.

Het bestuur is zich bewust van het belang van continuïteit en heeft voor regulier optredende vacatures goede kandidaten kunnen selecteren. De keuze van het bestuur om te werken met aspirant-leden bevordert de kwalitatieve continuïteit van het bestuur. De raad meent dat het bestuur in deze samenstelling prima geëquipeerd is voor 2019.

Bedrijfsvoering

Twee speerpunten hierbij van de raad voor zijn toezicht in 2018 waren de implementatie en voortgang daarbij van het risicomanagement en de ICT.

Met betrekking tot het risicomanagement is in 2018, mede naar aanleiding van het DNB-beleggingsonderzoek, veel werk verricht. Zo zijn het raamwerk IRM, het key control framework, de RACI-matrix en het reglement van de commissie ARC geactualiseerd. De KRI-risico-rapportage is goed op orde en wordt per kwartaal gemonitord. Eind 2018 is door het bestuur een achterstand vastgesteld van de

uitvoering, dan wel adequate vastlegging en of review daarvan, van een aantal key controls. Dit is een aandachtspunt voor het bestuur voor 2019; de raad zal de voortgang volgen.

Een van de in 2018 doorgevoerde aanpassingen in het risicomanagement is een nadrukkelijker splitting van het eerstelijns- en tweedelijnsrisicomanagement (in het kader van het Three Lines of Defence model). Dit heeft ook geresulteerd in een personele wijziging. In december is een tweedelijns risicomanager benoemd. De raad heeft het vertrouwen dat hiermee de volgende stap kan worden gezet in het professionaliseren van het risicomanagement.

Een andere wijziging is de instelling van sleutelfunctiehouders voor actuariaat, risicomanagement en interne audit. Dit in het kader van de invoering van Europese wetgeving (IORP-II) in 2019. Dat heeft ook tot gevolg dat de commissie-structuur zal worden aangepast. De huidige commissie ARC wordt omgevormd tot een commissie risicomanagement. Het bestuur heeft regelmatig geklankbord met de raad over de wijze van implementatie van IORP II en wijzigingen die hieruit voortvloeien en heeft de input van de raad meegenomen in de besluitvorming.

Een uitvloeisel van de doorgevoerde wijzigingen in het risicomanagement is de instelling van een protocol dat alle voor bestuursvergaderingen geagendeerde besluitvorming wordt voorzien van een door de tweedelijns risicomanager opgestelde risicoparagraaf: zonder risicoparagraaf geen besluitvorming. Dit werkte in de startfase nog niet optimaal. De raad zal in 2019 nauwlettend toezien op de werking van deze belangrijke beheersingsmaatregel, maar heeft hier veel vertrouwen in, gezien de reeds kritische blik van het bestuur hierop.

Een tweede speerpunt voor het toezicht in 2018 was, zoals gezegd, de ICT. Het merendeel van de reeds bestaande betreffende beleidsstukken dient geactualiseerd te worden. Verder is het nodig de periodieke bestuurlijke monitoring, alsmede het inrichten van het risicomanagement en de interne audit rondom ICT, vorm te geven. Doordat er in 2018 veel werk is verricht rondom het risicomanagement, heeft de uitvoeringsorganisatie in 2018 weinig tijd kunnen besteden aan genoemde zaken rondom ICT. Dat staat voor 2019 op de rol. De raad zal de voortgang hierbij volgen.

De uitbesteding is effectief en kwalitatief goed. De kwaliteit wordt gemonitord op basis van vastgelegde prestatie-indicatoren. De kwaliteit van de vaste adviseurs/certificeerders wordt jaarlijks geëvalueerd. De raad heeft kennisgenomen van deze evaluatie en vastgesteld dat hieraan goede aandacht wordt gegeven.

In 2018 heeft de uitvoeringsorganisatie op zorgvuldige wijze de invoering van de AVG (privacywetgeving) voorbereid. Alle noodzakelijke maatregelen zijn getroffen. De raad meent dat een en ander goed is ingeregeld. In 2019 zal de eerste evaluatie plaatsvinden. De raad zal hiervan kennisnemen.

Het bestuur is kritisch op de kosten en beoordeelt deze tegen een referentiekader van 50 Nederlandse pensioenfondsen. De pensioenuitvoeringskosten per deelnemer zijn lager dan het gemiddelde. De kosten vermogensbeheer liggen iets hoger dan het gemiddelde.

Het fonds voert periodiek een onderzoek uit naar de effectiviteit van de communicatiemiddelen. Zo is eind 2017 de effectiviteit communicatiemiddelen uitgevraagd bij de deelnemers. Het overgrote deel van de respondenten was tevreden tot zeer tevreden. De communicatiecommissie heeft naar aanleiding van de uitkomsten concrete acties geformuleerd omtrent het beoordelen van het com-

municatiebeleid. Het verantwoordingsorgaan wordt goed meegenomen in dit dossier. De raad zal nog bespreken of alle betrokkenen tevreden zijn over het gevolgde proces inzake het onderzoek en acties daarop. Bij de uitvraag zijn geen vragen gesteld omtrent de risicobereidheid.

Beleid

De raad wordt periodiek geïnformeerd over de ontwikkeling van de financiële positie. De financiële positie van het fonds is in 2018 ongeveer gelijk gebleven met 2017. Als gevolg van de tegenvallende ontwikkelingen op de financiële markten heeft in tegenstelling tot de afgelopen jaren geen herstel plaatsgevonden. De financiële positie van het fonds blijft daarmee kwetsbaar, maar geeft wel voldoende ruimte om ultimo 2018 een beperkte toeslag toe te kennen.

De kosten van het fonds worden adequaat beheerst.

Het bestuur informeert tijdig de sociale partners over de financiële positie en de premiestelling. Volgens de eind 2018 uitgebrachte voorstellen zal de feitelijke premie in 2019 slechts weinig onder de zuiver kostendekkende premie liggen, maar fors boven de gedempte premie. Het effect op de dekkingsgraad is neutraal.

Het bestuur heeft op zorgvuldige wijze opvolging gegeven aan het DNB-beleggingsonderzoek. Eind 2018 is een tussentijdse balans opgemaakt van de afronding van dit onderzoek. De raad constateert dat het bestuur een duidelijke, meetbare en verifieerbare planning heeft opgesteld voor de volledige afronding van de acties. Hiermee wordt overigens ook voldaan aan de desbetreffende aanbeveling van de visitatiecommissie over 2017 en de wensen van de raad van toezicht in 2018.

Mede naar aanleiding van het DNB-beleggingsonderzoek is de opzet van het vermogensbeheer gewijzigd. Naast de reeds ingevoerde bestuurlijke beleggingscommissie was de beleggingsadviescommissie in eerste instantie gehandhaafd. In het kader van vereenvoudiging van het beleggingsbeleid is deze laatste commissie per 1 januari 2018 komen te vervallen. De raad staat positief ten opzichte van deze maatregel, omdat dit de bestuurlijke inrichting rond het vermogensbeheer duidelijker maakt. De raad blijft wel volgen of de beleggingscommissie zich goed blijft richten op het strategische beleggingsbeleid en dus tactische ad-hoc beslissingen vermijdt.

Het fonds voert periodiek een lange termijn financiële projectie uit (ALM-studie) en bijbehorende korte termijn analyses. De raad heeft geconstateerd dat voor deze studie een zorgvuldig proces is gevoerd waarbij betrokken partijen op correcte wijze zijn meegenomen en rekening is gehouden met de bij het fonds behorend risicoprofiel en de daaruit afgeleide risicohouding. Het proces zal nog, mede op verzoek van de raad, geëvalueerd worden. De raad zal deze evaluatie in 2019 beoordelen.

Het beleggingsbeleid wordt door het fonds geëvalueerd. In 2018 zijn aldus alle beleggingscategorieën herijkt via investment cases. De raad heeft geconstateerd dat de analyses grotendeels eigenstandig door de uitvoeringsorganisatie, conform de uitvoeringsovereenkomst, met het bestuur zijn verricht. De investment cases zijn opgesteld. Hierbij is medegebruik gemaakt van externe expertise, waarbij ook de externe leden van de beleggingscommissie hun rol hebben gehad. De raad zal volgen of voor de toekomst deze analyses planmatig en gestructureerd zullen worden herhaald en zo nodig aangevuld.

Er is in 2018 goed aandacht geweest voor het beleid maatschappelijk verantwoord beleggen. De

visie van de sociale partners en de deelnemers wordt zo goed mogelijk in het beleid meegenomen. Er wordt door de vakbonden aandacht gevraagd voor de problematiek van fossiele brandstoffen en arbeidsomstandigheden. Het bestuur heeft aangegeven dat het de mogelijkheden hiertoe zal onderzoeken en ook zal nagaan op welke wijze bij de visie van de onderneming inzake ‘clean water’ kan worden aangesloten. Een lastig punt is dat het sturen hierop bemoeilijkt wordt door de voorkeur van het fonds voor passief (index) beleggen. Bij bepaalde categorieën beleggingen is dat echter wel mogelijk en wordt positieve selectie reeds toegepast. Het fonds heeft eind 2018 het Convenant Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen Pensioenfondsen (IMVB) ondertekend, nadat een (naar onze mening) gedegen impactanalyse was verricht. De raad waardeert de ondertekening van het Convenant positief en zal de ontwikkelingen bij het fonds rond maatschappelijk verantwoord beleggen volgen.

Zowel visitatiecommissie (in 2017) als raad van toezicht (in 2018) hebben met het fonds gesproken over verduidelijking van het beleid inzake renteafdekking. Dit punt staat nog open. Het betreft het onderbouwd ex-ante formuleren van de toegestane risicohouding met betrekking tot het curve-risico.

Zelfevaluatie

In november heeft de raad een zelfevaluatie gedaan. Hierbij is ook input gevraagd bij het bestuur, het verantwoordingsorgaan en de directeur. We hebben geconcludeerd dat de opstart goed is verlopen en dat we onze toezichtfunctie naar behoren hebben kunnen uitoefenen. De onderlinge verhoudingen zijn goed. Er heerst een prettige sfeer, een open cultuur, waar we met respect met elkaar omgaan en alles kunnen zeggen. De samenwerking met de fondsorganen is goed.

Er is bij leden van de raad voldoende aandacht voor het onderhouden van hun geschiktheid:

- Alle leden zijn aanwezig geweest bij door het fonds georganiseerde studiebijeenkomst voor het bestuur
- Een lid is aanwezig geweest bij de studiedag voor het verantwoordingsorgaan
- De leden zijn alle drie lid van de VITP-klankbordgroep met betrekking tot de herziening van de VITP-toezichtcode
- De voorzitter is lid van de VITP-commissie permanente professionele ontwikkeling
- Leden zijn aanwezig geweest bij diverse professionele bijeenkomsten in het vakgebied en onderhouden hun vakliteratuur

We menen dat onze aandacht voor de korte en lange termijn goed is verdeeld. In onze speerpunten houden we daar ook rekening mee. Het speerpunt ‘kwaliteit van de besluitvorming’ is meer korte termijn, terwijl risicomanagement (beheerste en integere besluitvorming) meer lange termijn is.

We maken nadrukkelijk onderscheid tussen de toezichhoudende taken en ‘raadgevende’ rol en hebben de invulling van deze laatste rol met elkaar én met het bestuur geëvalueerd. Er is sprake van een snel gegroeid vertrouwen tussen bestuur en RvT, een open dialoog, waarbij het behouden van de juiste afstand tot het bestuur voor ons een continu aandachtspunt is. Temeer daar het bestuur ons graag inschakelt bij bepaalde vraagstukken. Het bestuur staat open voor onze kritische blik. Aandachtspunt is dat we onze waarnemingen duidelijker melden en dat we nog gestructureerder volgen of deze ook een opvolging krijgen.

Speerpunten 2019

De raad zal in 2019 naast de reguliere werkzaamheden specifiek aandacht besteden aan de volgende onderwerpen:

- ICT/Cybersecurity
- Implementatie IORP II
- Risicomanagement
- Langetermijn-strategie van het fonds

Goedkeuring jaarverslag 2018

De raad van toezicht heeft op 21 mei 2019 het bestuursbesluit tot vaststelling van het bestuursverslag en de jaarrekening goedgekeurd.

Zoeterwoude, 21 mei 2019

Erwin Capitain
Mila Hoekstra (voorzitter)
Dick Wenting

VITP-Code	Toepassing Code
<p>1. De zorg voor het pensioen van de deelnemer is leidend voor het toezicht houden</p> <p>1.1 Geen enkel onderwerp valt buiten de reikwijdte van het toezicht</p> <p>1.2 De toezichthouders vormen zich een oordeel over de wijze waarop het bestuur de missie, visie en strategie van het fonds vaststelt</p> <p>1.3 De toezichthouders vormen zich een oordeel over de besturing van het fonds</p> <p>1.4 De toezichthouders vormen zich een oordeel over de bedrijfsvoering van het fonds</p> <p>1.5 De toezichthouders vormen zich een oordeel over het beleid van het fonds</p>	<p>De oordeelsvorming van de raad conform het normenkader onder principe 1 is uitgewerkt in de paragraaf 'bevindingen en aandachtspunten'.</p>
<p>2. De toezichthouder is zich bewust van zijn verantwoordelijkheid als toezichthouder en gedraagt zich daarnaar</p> <p>2.1 De toezichthouder vaart bij de uitoefening van zijn functie op zijn moreel kompas</p> <p>2.2 De toezichthouder begrijpt de verschillende taken, rollen en verantwoordelijkheden van de organen binnen het fonds en handelt daarnaar</p> <p>2.3 De toezichthouders zijn verantwoordelijk voor hun eigen functioneren</p> <p>2.4 De toezichthouders zijn er verantwoordelijk voor dat zij alle informatie krijgen die nodig is voor het uitoefenen van hun taak</p> <p>2.5 De toezichthouder stelt zich onafhankelijk op</p>	<p>In de paragrafen 'algemeen', 'werkwijze' en 'zelfevaluatie' wordt toegelicht op welke wijze het normenkader onder principe 2 fondsspecifiek is uitgewerkt.</p>
<p>3. Toezichthouders dragen zorg voor hun geschiktheid en de effectiviteit van hun werkzaamheden</p> <p>3.1 De toezichthouders zijn geschikt voor hun taak en onderhouden hun geschiktheid</p> <p>3.2 De toezichthouder is nieuwsgierig en onderzoekend</p> <p>3.3 De toezichthouder is zich bewust van zijn handelingsmogelijkheden en maakt daar op een passende wijze gebruik van</p> <p>3.4 De toezichthouders dragen zorg voor de continuïteit van het intern toezicht</p>	<p>Bij de zelfevaluatie heeft de raad gesproken over de eigen rolinvulling en onafhankelijkheid, inclusief de dilemma's waar de raad voor kan komen te staan. Met name de scheidslijn tussen de raadgevende rol en inhoudelijk adviseren wordt door de raad nauw in het oog gehouden. In de paragrafen 'algemeen' en 'zelfevaluatie' wordt toegelicht op welke wijze het normenkader onder principe 3 fondsspecifiek is uitgewerkt.</p> <p>De raad is zich bewust van het belang van aandacht voor de continue ontwikkelingen van de geschiktheid. Het bijwonen van verschillende bijeenkomsten en het bijdragen aan de VITP geeft daar blijk van. In de zelfevaluatie is dit aspect ook betrokken. Dit jaar is de herbenoeming van één lid dat al deel uitmaakte van visitatiecommissie aan de orde geweest. In overleg met het bestuur en het VO is besloten tot herbenoeming voor een beperkte periode, nl. tot eind 2020 om de overgang van visitatie naar raad van toezicht optimaal te laten verlopen. Daarna zal een nieuw lid worden gezocht. De raad werkt met een opvolgingsplan om de continuïteit te waarborgen.</p>

VITP-Code	Toepassing Code
<p>4. De toezichhouders leggen verantwoording af over en zijn aanspreekbaar op het gehouden toezicht</p> <p>4.1 De toezichhouders hanteren bij de uitvoering van de werkzaamheden een vooraf vastgesteld normenkader</p> <p>4.2 De toezichhouders zijn aanspreekbaar op de invulling van hun functie</p>	<p>In de paragrafen ‘algemeen’, ‘werkwijze’ en ‘zelfevaluatie’ wordt toelichting op welke wijze het normenkader onder principe 2 fondsspecifiek is uitgewerkt.</p> <p>De raad stelt zich open op en spreekt periodiek met het VO. Daarnaast staat het open voor vragen en opmerkingen van stakeholders of anderen, waarbij zij vanzelfsprekend de rolverdeling binnen het pensioenfonds zullen respecteren.</p>

REACTIE BESTUUR

Reactie bestuur op Rapportage Raad van Toezicht

Per 1 januari 2018 heeft het HPF een Raad van Toezicht (RvT). Voor de RvT is 2018 dan ook het eerste jaar waarin zij toezicht heeft gehouden op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken in het fonds. Het bestuur is erg tevreden met de wijze waarop de RvT het intern toezicht uitvoert.

De Raad van Toezicht heeft in haar rapportage een aantal bevindingen gedaan welke met het bestuur zijn besproken tijdens de bestuursvergadering van 5 maart 2019.

Het bestuur wil de RvT danken voor de wijze waarop de RvT tot haar bevindingen is gekomen. Het bestuur is eveneens blij te constateren dat de RvT een positief oordeel heeft gegeven over het functioneren van het bestuur.

JAARREKENING

BALANS PER 31 DECEMBER

BALANS (na resultaatbestemming)		Bedragen x € 1 duizend			
ACTIVA					
		2018		2017	
Beleggingen voor risico pensioenfonds	1				
- Aandelen	1.1	1.310.601		1.443.916	
- Vastgoedbeleggingen	1.2	385.308		344.817	
- Vastrentende waarden	1.3	1.512.339		1.458.726	
- Overige beleggingen	1.4	251.686		278.572	
- Derivaten	1.5	3.216		2.218	
			3.463.150		3.528.249
Beleggingen voor risico deelnemers	2		-		274
Herverzekeringsdeel technische voorzieningen	3		5.904		6.438
Immateriële vaste activa	4		144		-
Vorderingen en overlopende activa	5		32.481		36.505
Overige activa	6		2.770		2.209
			3.504.449		3.573.675
PASSIVA					
		2018		2017	
Stichtingskapitaal en reserves	7		180.041		288.009
Achtergestelde lening	8		112.800		112.800
Technische voorzieningen	9				
- Hoofdregeling		3.197.654		3.159.069	
- Pensioenspaarregeling risico deelnemers		-		274	
- Arbeidsongeschiktheidspensioen		7.703		7.942	
			3.205.357		3.167.285
Overige voorzieningen	10				
- Personeelsvoorzieningen			553		520
Overige schulden en overlopende passiva	11		5.698		5.061
			3.504.449		3.573.675

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

Bedragen x € 1 duizend					
BATEN					
		2018		2017	
Premies	13		82.633		84.997
Beleggingsresultaten	14				
- voor risico pensioenfonds			-48.397		194.164
- voor risico deelnemers			-8		60
Saldo overdrachten van rechten	15		2.854		-
Overige baten	16		866		840
			37.948		280.061
LASTEN					
		2018		2017	
Mutaties technische voorzieningen	9				
- Pensioenopbouw		67.619		75.148	
- Indexering en overige toeslagen		633		-	
- Rentetoevoeging technische voorzieningen		-8.218		-7.008	
- Uitkeringen		-103.895		-102.619	
- Onttrekking technische voorzieningen voor uitvoeringskosten		-2.081		-2.055	
- Wijziging grondslagen		-49.095		-	
- Wijziging marktrente		130.191		-39.510	
- Overige wijzigingen in de technische voorzieningen		2.918		-2.458	
			38.072		-78.502
Mutatie herverzekeringsdeel technische voorziening			534		771
Mutatie overige voorzieningen	17				
- Personeelsvoorzieningen			24		20
Kosten	18		3.406		2.929
Uitkeringen	19		103.880		102.521
Saldo overdrachten van rechten	15		-		1.553
Overige lasten			0		2
Totaal lasten			145.916		29.294
Saldo Baten en Lasten			-107.968		250.767
Bestemming Saldo Baten en Lasten					
Vereist Eigen Vermogen		57.892		16.469	
Minimaal Vereist Eigen Vermogen		3.643		-3.143	
Vrije reserve		-169.503		237.441	
			-107.968		250.767

KASSTROOMOVERZICHT

	Bedragen x € 1 duizend			
	2018		2017	
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten				
Aankoop beleggingen	-306.351		-542.179	
Ontvangen netto inkomsten uit beleggingen	58.092		76.777	
Betaalde kosten van vermogensbeheer	-2.297		-601	
Verkopen en aflossingen van beleggingen	264.627		441.573	
		14.071		-24.430
Kasstroom uit pensioen- en uitvoeringsactiviteiten				
Ontvangen premies	87.200		71.400	
Vrijgekomen uit beschikbare premieregeling	228		55	
Ontvangen uitkering herverzekering	592		595	
Ontvangen aflossing lening u/g Delta Lloyd	335		-	
Saldo ontvangen en betaalde waardeoverdrachten	3.763		-1.344	
Uitgekeerde pensioenen	-103.375		-101.917	
Betaalde uitvoeringskosten	-2.777		-2.550	
		-14.034		-33.761
Mutatie liquide middelen *		37		-58.191
Saldo liquide middelen per 1 januari *		14.934		73.125
Saldo liquide middelen per 31 december *		14.971		14.934

* De saldi en mutaties in de liquide middelen betreffen zowel deposito's en overige liquiditeiten in de beleggingsportefeuille als de liquiditeiten, welke worden aangehouden ten behoeve van de uitvoeringsorganisatie.

TOELICHTING OP DE JAARREKENING

GRONDSLAGEN

Entiteit

De Stichting Heineken Pensioenfonds is statutair gevestigd te Amsterdam, ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 41200618. De stichting houdt kantoor aan de Burgemeester Smeetsweg 1 te Zoeterwoude. Het pensioenfonds is een ondernemingspensioenfonds en voert de pensioenregeling uit van Heineken Nederlands Beheer B.V. en gelieerde ondernemingen en de werknemers van het pensioenfonds zelf.

Overeenstemmingsverklaring

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en met inachtneming van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving. Het bestuur heeft de jaarrekening op 21 mei 2019 opgemaakt.

Algemeen

Alle bedragen zijn vermeld in euro's.

Nagenoeg alle activa en enkele passiva van het pensioenfonds betreffen financiële instrumenten. Financiële instrumenten worden op het moment van verkrijging gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, zijnde de reële waarde van het actief of de verplichting. Vervolgens worden financiële activa en financiële verplichtingen op het volgende waarderingsmoment gewaardeerd tegen reële waarde, tenzij anders vermeld.

De reële waarde is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een verplichting kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen die tot een transactie bereid en die onafhankelijk van elkaar zijn. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat de transacties niet in het kader van executie of liquidatie worden uitgevoerd. De reële waarde is gebaseerd op marktprijzen, tenzij anders vermeld.

Baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop deze betrekking hebben.

Schattingen

De opstelling van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9, Boek 2 BW vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van baten en lasten. De schattingen en hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die gegeven de omstandigheden als redelijk worden beschouwd. De uitkomsten hiervan vormen de basis voor het oordeel over de boekwaarde van activa en verplichtingen die niet op eenvoudige wijze uit andere bronnen blijkt. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.

Bij de bepaling van de Voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds is rekening gehouden met de meest recente actuariële grondslagen en de verwachte toekomstige sterftetrend (zie verder bij de waarderingsgrondslagen van de technische voorziening).

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien, indien de herziening alleen voor die periode gevolgen heeft. Indien de herziening gevolgen heeft voor zowel de verslagperiode als toekomstige perioden wordt de herziening opgenomen in de periode van herziening en toekomstige perioden.

Opname van een actief of verplichting

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het pensioenfonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Baten worden in de rekening van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde. Dit betekent dat transacties worden verwerkt op handelsdatum en niet op afwikkelingsdatum. Als gevolg hiervan kan sprake zijn van een post "nog af te wikkelen transacties". Deze post kan zowel een actief als een passief zijn.

Saldering

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als nettobedrag in de balans opgenomen indien er sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten worden eveneens gesaldeerd opgenomen.

Presentatiewijziging

Voor een betere aansluiting bij de richtlijnen voor de jaarverslaggeving 610 zijn enkele beleggingscategorieën die onder de overige beleggingen waren weergegeven nu als vastrentende waarde gerubriceerd. De vergelijkende cijfers voor 2017 zijn aangepast aan de nieuwe indeling zoals toegepast voor 2018.

Schattingswijziging

De waarderingsmethodiek van de marktwaarde van de achtergestelde lening is opnieuw beoordeeld. Dit heeft er toe geleid dat de kans op terugbetaling niet meer 100% bedraagt. Zie voor verdere informatie onder 7. Stichtingskapitaal en de dekkingsgraad van de toelichting op de balans.

Waarderingsgrondslagen

Waardeveranderingen

Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van financiële instrumenten. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als beleggingsopbrengsten in de rekening van baten en lasten opgenomen. Waardeveranderingen van andere financiële activa en financiële verplichtingen worden separaat eveneens direct in de rekening van baten en lasten verantwoord.

Vreemde valuta

Bedragen in vreemde valuta zijn als volgt omgerekend naar euro's:

- Activa en passiva tegen de dagkoers per jaareinde.
- Transacties in vreemde valuta tegen de koers op transactiedatum. De hiermede samenhangende koersverschillen zijn in de rekening van lasten en baten verantwoord onder beleggingsopbrengsten.
- Een positief ongerealiseerd resultaat op openstaande valutatermijncontracten op basis van de spotkoersen wordt verantwoord onder beleggingsopbrengsten. Een negatief ongerealiseerd resultaat op openstaande valutatermijncontracten wordt in de balans verantwoord onder schulden.

Beleggingen**Obligaties en Aandelen**

- beursgenoteerd: beurswaarde per 31 december;
- niet beursgenoteerd: reële marktwaarde per 31 december op basis van waarderingmodellen met waarneembare marktdata;

Indirect onroerend goed fondsen

- beursgenoteerd: beurswaarde per 31 december;
- niet beursgenoteerd: reële marktwaarde per 31 december op basis van marktconforme waarderingmodellen;

Overige beleggingen

- reële waarde per 31 december;

Liquiditeiten

- de liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde;

Financiële derivaten

- financiële derivaten worden gewaardeerd op reële waarde, te weten de relevante marktnotering of, als die er niet is, de waarde die wordt bepaald met behulp van marktconforme en toetsbare waarderingmodellen.

De grondslagen voor de waardering van de beleggingen voor houders van een pensioenspaarrekening zijn gelijk aan die voor de beleggingen die voor rekening van het fonds worden aangehouden. De niet-beursgenoteerde onroerend goed fondsen worden periodiek gewaardeerd door externe onafhankelijke taxateurs tegen marktwaarde. Deze marktwaarde komt op de balans van betreffende fondsen te staan.

De niet-beursgenoteerde hedge funds worden gewaardeerd door onafhankelijke fundadministrators. Deze waarderen de onderliggende waarden tegen de laatst bekende prijzen.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van afschrijvingen.

Er wordt rekening gehouden met bijzondere waardeverminderingen. Dit is het geval als de boekwaarde van het actief (of van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort) hoger is dan de realiseerbare waarde ervan.

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, rekening houdend met de (mogelijke) oninbaarheid.

Schulden en overlopende passiva

Schulden en overlopende passiva worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

Achtergestelde lening

De achtergestelde lening wordt gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Technische voorzieningen

De totale technische voorzieningen vallen uiteen in de voorzieningen voor:

- Hoofddregeling
- Pensioenspaarregeling voor risico deelnemers
- Arbeidsongeschiktheidspensioen

De technische voorziening voor pensioenverplichtingen uit hoofde van de hoofddregeling en het arbeidsongeschiktheidspensioen worden gewaardeerd op actuele waarde (marktwaarde).

De actuele waarde wordt bepaald op basis van de contante waarde van de beste inschatting van toekomstige kasstromen die samenhangen met de op balansdatum onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen. Onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen zijn de opgebouwde nominale aanspraken en de onvoorwaardelijke (toeslag)toezeggingen. De contante waarde wordt bepaald met gebruikmaking van de markrente.

De technische voorziening voor de pensioenspaarregeling voor risico deelnemers wordt gewaardeerd op het totaal van de marktwaarde van de onderliggende belegging van deze regeling.

De technische voorzieningen zijn als volgt vastgesteld:

Deelnemers

- contante waarde van de pensioenaanspraken die per de balansdatum aan de verstreken diensttijd kunnen worden toegerekend.

Pensioengerechtigden

- contante waarde van de per de balansdatum toegekende pensioenen.

Overige verzekerden

- contante waarde van de toegekende pensioenaanspraken.

Voor de deelnemers aan wie vóór 1 januari 1988 vrijstelling van premiebetaling bij invaliditeit is verleend, is de contante waarde van de vrijgestelde premiebetaling in de technische voorzieningen opgenomen.

De contante waarden zijn onder meer gebaseerd op de volgende grondslagen en veronderstellingen:

Rekenrente:

Bij het contant maken van de in de toekomst verwachte pensioenuitkeringen wordt de rente-

termijnstructuur van DNB toegepast. Per ultimo boekjaar kwam dit overeen met een gemiddelde rekenrente van circa 1,4%

Sterfte:

Voor mannen en vrouwen worden de sterftetekansen ontleend aan de Prognosetafel 2018, van het Actuariel Genootschap, inclusief Stichting Heineken Pensioenfonds Ervaringssterfte op basis van het S&V 2018 ervaringssterftemodel. Het S&V 2018 ervaringssterftemodel gaat uit van de externe maatstaf 'inkomen'. Bij de vaststelling van de Stichting Heineken Pensioenfonds Ervaringssterfte zijn de inkomens van de deelnemers gecorrigeerd voor de 20% hogere salarissen bij Heineken ten opzichte van de benchmark. Voor wezen worden de sterftetekansen verwaarloosd.

Uitbetalingskosten:

De kosten, verbonden aan de uitbetaling van de pensioenen zijn gesteld op 2% van de pensioenbedragen.

Ten behoeve van de voorziening voor het wezenpensioen, tijdelijke verhoging partnerpensioen en de aanvulling op het partnerpensioen is op de voorziening van het partnerpensioen een opslag gelegd. Op de voorziening van het partnerpensioen van de actieve en gewezen deelnemers is een opslag van 2% gelegd en op de voorziening van het partnerpensioen van de gepensioneerden is een opslag van 0,75% gelegd. Voor de herverzekerde pensioenverplichtingen gelden dezelfde grondslagen als voor de technische voorzieningen exclusief 2% uitvoeringskosten en exclusief de opslag voor latent tijdelijk partnerpensioen. Voor (gewezen) deelnemers wordt een partnerfrequentie gehanteerd, gebaseerd op GBM/V 85-90, met een frequentie van 100% op de pensioeningangstijd. Voor de overige verzekerden is met de werkelijke burgerlijke staat rekening gehouden. Er is verondersteld, dat het leeftijdsverschil bij mannelijke hoofdverzekerden drie jaar is en bij vrouwelijke hoofdverzekerden twee jaar. Alle uit de pensioenregelingen voortkomende aanspraken zijn in de berekeningen betrokken en afgefinancierd.

Pensioenspaarrekeningen en pensioenspaarregeling

Onder de pensioenspaarrekeningen voor risico deelnemers is de totale stand van de gelden opgenomen die de deelnemers hebben gespaard in het kader van de beschikbare premieregeling (pensioenspaarregeling). Het totale beleggingsrendement op deze bedragen is voor rekening van de deelnemers. Alle deelnemingen zijn in 2018 beëindigd en de bedragen op de pensioenspaarrekening zijn alle omgezet in pensioenaanspraken.

Liquide middelen

Onder liquide middelen worden verstaan de deposito's en overige liquide middelen. De liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Beleggingsopbrengsten

De beleggingsopbrengsten betreffen de verdiende intrest op vastrentende waarden, deposito's en liquiditeiten, de ontvangen dividenden op aandelen, hedge funds en onroerendgoedfondsen, de bij verkoop gerealiseerde waardeverschillen, de ongerealiseerde waardeverandering van de beleggingsportefeuille, evenals de resultaten op futures en valutatermijncontracten. De kosten van vermogensbeheer en effectenbewaring worden in mindering gebracht op deze opbrengsten.

Pensioenuitvoeringskosten

De pensioenuitvoerings- en administratiekosten komen voor rekening van het pensioenfonds. Het pensioenfonds en Heineken Nederlands Beheer B.V. (HNB) hebben afgesproken dat HNB een opslag op de premie betaalt ten behoeve van de resterende kosten. Deze kosten resteren na aftrek van een vergoeding. Deze vergoeding komt jaarlijks vanuit de technische voorzieningen en uit de premies voor de vrijwillige verzekeringen beschikbaar voor de dekking van kosten.

Afschrijvingen op immateriële vaste activa

Afschrijvingskosten vormen geen aparte regel in de staat van baten en lasten. De afschrijvingskosten zijn opgenomen als lasten onder de automatiseringskosten. Voor een nadere specificatie worden verwezen naar de betreffende toelichting in de balans.

Immateriële vaste activa worden vanaf het moment van gereedheid voor ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Werknemers

De bij het fonds werkzame medewerkers zijn allen in dienst van of gedetacheerd bij de Stichting Heineken Pensioenfonds.

Personeelsvoorzieningen

Voor de personeelsleden van het pensioenfonds zijn voorzieningen opgebouwd voor de Versleepregeling, dienstjubilea en het Long Term Incentive Plan. Voor de voorziening uit de Versleepregeling is de uitkering op ingangsdatum contant gemaakt naar balansdatum, rekening houdend met een toerekening op basis van recht evenredige opbouw over de volledige diensttijd, en berekend tegen een vaste rekenrente zijnde de discontovoet welke ten behoeve van IFRS-berekeningen wordt toegepast, verminderd met de algemene salarisstijging.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is conform de directe methode opgesteld. Dit houdt in dat alle ontvangsten en uitgaven ook als zodanig worden gepresenteerd. Onderscheid wordt gemaakt tussen kasstromen uit pensioenuitvoeringsactiviteiten en die uit beleggingsactiviteiten.

TOELICHTING OP DE BALANS

1. Beleggingen voor risico pensioenfonds

Het belegd vermogen voor risico van het pensioenfonds bedroeg ultimo 2018 € 3.463 miljoen. Ten opzichte van ultimo 2017 betekent dat een daling van € 65 miljoen, ofwel 1,8%. Deze daling is grotendeels veroorzaakt door het negatieve beleggingsresultaat.

Op basis van verscheidenheid en gradaties in waarderingmethoden zijn de beleggingen ingedeeld naar drie verschillende waarderingniveaus:

Niveau 1:

De waarde van de belegging is gebaseerd op direct waarneembare marktnoteringen van identieke beleggingen in een actieve markt.

Niveau 2:

Actuele waarde wordt vastgesteld aan de hand van waarderingmodellen waarin gebruik is gemaakt van waarneembare marktdata.

Niveau 3:

De waarde wordt vastgesteld met waarderingmodellen waarin geen gebruik is gemaakt van waarneembare marktdata.

Op basis van deze indeling kan de beleggingsportefeuille als volgt worden samengevat:

Per 31-12-2018				
Bedragen x € 1 miljoen	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
Vastgoedbeleggingen	-	-	385	385
Aandelen	597	714	-	1.311
Vastrentende waarden	920	202	390	1.512
Derivaten	-	3	-	3
Overige beleggingen	12	-	240	252
Totaal	1.529	919	1.015	3.463

Per 31-12-2017				
Bedragen x € 1 miljoen	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
Vastgoedbeleggingen	-	-	345	345
Aandelen	674	770	-	1.444
Vastrentende waarden	839	260	359	1.458
Derivaten	-	2	-	2
Overige beleggingen	13	22	244	279
Totaal	1.526	1.054	948	3.528

Het mutatieoverzicht beleggingen ziet er als volgt uit:

2018	Stand 1-1	Aankopen	Verkopen	Waarde-ontwikkeling	Overige mutaties	Stand 31-12
Bedragen x € 1 miljoen						
Aandelen	1.444	75	-47	-161	-	1.311
Vastgoedbeleggingen	345	-	-	40	-	385
Vastrentende waarden	1.458	232	-145	-33	-	1.512
Overige beleggingen	279	-	-42	15	-	252
Derivaten	2	-	-	-	1	3
Totaal	3.528	307	-234	-139	1	3.463

2017	Stand 1-1	Aankopen	Verkopen	Waarde-ontwikkeling	Overige mutaties	Stand 31-12
Bedragen x € 1 miljoen						
Aandelen	1.346	149	-116	60	5	1.444
Vastgoedbeleggingen	254	60	-20	27	24	345
Vastrentende waarden	1.444	248	-187	-47	-	1.458
Overige beleggingen	321	85	-83	14	-58	279
Derivaten	1	-	-	-	1	2
Totaal	3.366	542	-406	55	-29	3.528

Voetnoot: De verkopen zijn in bovenstaand overzicht opgenomen tegen aanschafwaarde.

1.1 Aandelen

Er wordt voor € 597 miljoen belegd in beursgenoteerde aandelen en voor € 714 miljoen in beursgenoteerde en niet beursgenoteerde beleggingsentiteiten die beleggen in aandelen.

1.2 Vastgoedbeleggingen

Er wordt voor € 385 miljoen belegd in indirect onroerend goed in Europa.

Specificatie naar soort	31-12-2018		31-12-2017	
	€ x 1 miljoen	In %	€ x 1 miljoen	In %
Woningen ongenoteerd	319	83	279	81
Diversen ongenoteerd	66	17	66	19
Totaal	385	100	345	100

1.3 Vastrentende waarden

Ultimo 2018 is uitsluitend belegd in Nederlandse en Duitse staatsobligaties.

Vastrentende waarden	31-12-2018		31-12-2017	
	€ x 1 miljoen	%	€ x 1 miljoen	%
Specificatie naar soort				
Staatsobligaties	920	61	840	58
Hypotheekfondsen	322	22	322	22
Investment Grade Credits	102	7	157	11
Emerging Markets debts	77	5	79	5
High Yield Bonds	23	1	24	2
Private Debts	68	4	36	2
Totaal	1.512	100	1.458	100

Kredietwaardigheid in %	€ x 1 miljoen		€ x 1 miljoen	
	€ x 1 miljoen	%	€ x 1 miljoen	%
AAA	1.248	80	1.064	73
AA	12	1	141	10
A	52	4	63	4
BBB	68	6	78	5
BB en minder	58	4	69	5
Geen rating	74	5	43	3
Totaal	1.512	100	1.458	100

Van de vastrentende waarden worden de staatsobligaties, hypotheekfondsen en de Investment Grade Credits aangehouden voor de rente afdekking van de technische voorziening. De looptijd van de vastrentende waarden die worden aangehouden voor de rente afdekking is als volgt:

Looptijd in %	€ x 1 miljoen		€ x 1 miljoen	
	€ x 1 miljoen	%	€ x 1 miljoen	%
Resterende looptijd 1 - 5 jaar	289	22	185	14
Resterende looptijd 5 - 10 jaar	476	35	383	29
Resterende looptijd > 10 jaar	579	43	752	57
Totaal	1.345	100	1.320	100

De duratie van de vastrentende waarden aangehouden voor de rente afdekking bedraagt per eind 2018 10,5 jaar. (2017: 10,3).

1.4 Overige beleggingen

Specificatie naar soort	€ x 1 miljoen	%	€ x 1 miljoen	%
Commodities	-	-	22	8
Liquiditeiten	12	5	13	5
Hedgefunds	240	95	244	87
Totaal	252	100	279	100

1.5 Derivaten

De beleggingen in vreemde valuta kunnen per categorie als volgt worden gespecificeerd:

x € 1 miljoen	31-12-2018	31-12-2017
Vastgoed beleggingen	-	-
Aandelen	1.050	957
Vastrentende waarden	68	240
Overige beleggingen	6	90
Totaal	1.124	1.287

De totale valutapositie van de beleggingsportefeuille in- en exclusief valutaderivaten is als volgt weer te geven:

x € 1 miljoen	31-12-2018		31-12-2017	
	Voor afdekking	valuta-derivaten	Netto positie	Netto positie
EUR	2.336	296	2.632	2.533
USD	404	-187	217	340
GBP	199	-105	94	143
JPY	90	-	90	62
Overige valuta	431	-	431	449
Totaal vreemde valuta	1.124	-292	832	994
Totaal	3.460	4	3.464	3.527
Negatieve valuta forwards naar schulden		-1	-1	1
Beleggingen risico fonds		3	3.463	3.528

De valutaderivaten in bovenstaande overzicht betreffen de in eigen beheer aangegane valutaderivaten. Eventuele valutaderivaten die in de fondsen zitten zijn hierin niet meegenomen. Voor deze posities wordt zowel voor als na afdekking de gehedgde positie weergegeven. De valutaderivaten onder de euro bestaan uit de valutaderivaten die zijn aangegaan voor de afdekking van vreemde valuta naar euro. Derhalve is de europositie voor afdekking lager dan de netto positie in euro.

1.6 Liquiditeiten Beleggingsportefeuille

De liquiditeiten in de beleggingsportefeuille zijn alle contante valuta die per ultimo boekjaar binnen de diverse portefeuilles aanwezig zijn.

2. Beleggingen voor risico deelnemers

Dit betreft een pensioenspaarrekening. Voor een aantal deelnemers is pensioenkapitaal bij Robeco ondergebracht. In 2018 is het gehele kapitaal door het HPF ingekocht voor extra pensioen voor deze deelnemers en het saldo derhalve nihil.

3. Herverzekeringsdeel technische voorzieningen

De pensioenverplichtingen die zijn herv verzekerd bij Nationale Nederlanden en Pensioenfonds Dranken (per 1 januari zijn deze overgegaan naar Pensioenfonds Detailhandel), bestaan voor 40% uit oudedagspensioen, voor 60% uit partnerpensioen en nog voor een heel klein deel uit wezenpensioen.

4. Immateriële vaste activa

Bedragen x € 1 duizend	Software
Stand 1 januari 2018	
Verkrijgingsprijs	0
Cumulatieve afschrijvingen	0
Boekwaarde	0
Mutaties	
Investerings	216
Afschrijvingen	72
Totaal	144
Stand per 31 december 2018	
Verkrijgingsprijs	216
Cumulatieve afschrijvingen	72
Boekwaarde	144
Afschrijvingspercentage	33,3%

De immateriële vaste activa betreft de aanschaf en upgrade van software.

5. Vorderingen en overlopende activa

x € 1 duizend	31-12-2018	31-12-2017
Lening Delta Lloyd	168	258
Lopende interest	16.981	16.083
Effectentransacties en dividend	1.977	1.344
Te vorderen dividendbelasting	2.571	2.522
Rekening Courant Heineken Nederlands Beheer B.V.	9.073	14.616
Te vorderen restituties kosten vermogensbeheer	879	834
Vooruitbetaalde waardeoverdrachten	639	677
Te vorderen op gepensioneerden	21	4
Overige vorderingen en overlopende activa	172	167
Totaal	32.481	36.505

De lening Delta Lloyd betreft een annuïteitenlening die is afgesloten ter vervanging van het eerder met deze verzekeraar afgesloten herverzekeringscontract. Deze lening heeft een looptijd van langer dan 1 jaar. Alle overige vorderingen hebben een resterende looptijd van korter dan 1 jaar.

Naast beheer via aparte accounts bij vermogensbeheerders wordt ook direct in fondsen belegd, waarbij de kosten in de koers van het desbetreffende fonds zijn verwerkt. Door afspraken met de beheerders van dit soort fondsen wordt soms een korting op deze kosten bedongen, die als restituties kosten vermogensbeheer worden opgenomen.

De transacties met Heineken Nederlands Beheer B.V. via rekening courant hebben betrekking op premiebetalingen en op verrekeningen die via de pensioenuitkeringen plaats hebben gevonden.

6. Overige activa

Onder de overige activa zijn kasmiddelen en tegoeden op bankrekeningen opgenomen die onmiddellijk dan wel op korte termijn opeisbaar zijn en geen deel uitmaken van het beleggingsdepot.

PASSIVA**7. Stichtingskapitaal en reserves**

Het stichtingskapitaal bedraagt € 50,- in 2018 en 2017.

x € 1 duizend	2018	2017
Reserves begin boekjaar	288.009	37.242
Bestemming saldo rekening baten en lasten	-107.968	250.767
Eindstand boekjaar	180.041	288.009

Solvabiliteit

Het vereist eigen vermogen wordt zodanig vastgesteld, dat met een zekerheid van 97,5% wordt voorkomen dat het pensioenfonds binnen een periode van een jaar over minder waarden beschikt dan de hoogte van de technische voorzieningen. Voor de berekening van het VEV wordt gebruik gemaakt van een standaard model. Het VEV is gelijk aan het VEV op basis van de strategische mix. Op 31 december 2018 bedraagt de omvang van het minimaal vereist eigen vermogen (MVEV) € 137,4 miljoen (ultimo 2017: € 133,7 miljoen) en het vereist eigen vermogen (exclusief MVEV) € 649,2 miljoen (ultimo 2017: € 591,4 miljoen). Het eigen vermogen van € 292,8 miljoen is dus hoger dan het minimaal vereist eigen vermogen en lager dan het vereist eigen vermogen.

Solvabiliteit in % van voorziening pensioenverplichting	2018	2017
Minimaal vereist eigen vermogen	4,3%	4,2%
Vereist eigen vermogen	24,5%	22,9%
Aanwezig eigen vermogen	9,1%	12,7%

Dekkingsgraad

Voor de berekening van de dekkingsgraad heeft DNB nadere regels vastgesteld wanneer en voor hoeveel de achtergestelde lening in deze berekening als eigen vermogen mag worden meegenomen. Bij de huidige stand van de reserves en de hoogte van de lening mag de lening maximaal worden meegenomen. Per eind 2018 is de beleidsdekkingsgraad hoger dan de minimale vereiste dekkingsgraad. Daarmee is het risico met betrekking tot het doorvoeren van een onvoorwaardelijke 'korte termijn'-korting in 2021 komen te vervallen.

In procenten	2018	2017
Nominale dekkingsgraad	109,1%	112,7%
Beleidsdekkingsgraad	113,3%	110,2%
Vereiste dekkingsgraad	124,5%	122,9%

8. Achtergestelde lening

Bedragen x € 1 miljoen	2018	2017
Nominale waarde	112,8	112,8
Marktwaaarde	15,4	57,9
50% van het eigen vermogen	138,6	171,7
Meegenomen waarde AL (Max. 50% eigen vermogen)	15,4	57,9

Ter financiering van het in 2002 ontstane tekort heeft Heineken Nederlands Beheer B.V. een renteloze lening verstrekt aan het pensioenfonds. De lening is achtergesteld, heeft een onbepaalde looptijd en kan uitsluitend gerestitueerd worden indien en voor zover DNB hiertoe toestemming verleent. In de jaarrekening wordt de achtergestelde lening op geamortiseerde kostprijs gewaardeerd, wat in dit geval overeenkomt met de nominale waarde van de achtergestelde lening ad € 112,8 miljoen. De geraamde marktwaarde van de achtergestelde lening wordt, op grond van het besluit FTK, voor de berekening van de dekkingsgraad in 2018 geheel meegenomen in de berekening van het aanwezige vermogen. Dit blijft binnen de grens van maximaal 50% van het eigen vermogen. De lening mag derhalve voor de gehele marktwaarde worden meegenomen. Eind 2018 is de methodiek van de vaststelling van de waarde van de achtergestelde lening gewijzigd waardoor de marktwaarde in 2018 uitkwam op € 15,4 miljoen (2017: € 57,9 miljoen). De verdiscontering van de kasstroom was in 2017 op basis van de UFR-curve en in 2018 op basis van de markrente. In 2017 werd de waarde van de beleggingen bepaald door gebruik te maken van overrendement en in 2018 vindt de waardering risico-neutraal plaats. En de kans op terugbetaling is niet meer op 100% gesteld.

9. Technische voorzieningen

Mutaties in de technische voorzieningen:

Bedragen x € 1 duizend	2018			2017		
	begin boekjaar	mutatie	ultimo boekjaar	begin boekjaar	mutatie	ultimo boekjaar
Hoofddregeling:						
- Deelnemers	992.400	-8.276	984.124	1.062.693	-70.293	992.400
- Gewezen deelnemers	610.591	56.870	667.461	602.225	8.366	610.591
- Pensioengerechtigden	1.556.078	-10.009	1.546.069	1.571.675	-15.597	1.556.078
	3.159.069	38.585	3.197.654	3.236.593	-77.524	3.159.069
Pensioenspaarregeling	274	-274	-	262	12	274
Arbeidsongeschiktheids-pensioen	7.942	-239	7.703	8.932	-990	7.942
Totaal technische voorzieningen	3.167.285	38.072	3.205.357	3.245.787	-78.502	3.167.285

De totale mutatie in de technische voorzieningen van € 38,1 miljoen is als volgt samengesteld:

Uitsplitsing mutatie technische voorziening		
Bedragen x € 1 duizend	2018	2017
Stand begin boekjaar	3.167.285	3.245.787
Benodigde interest	-8.218	-7.008
Benodigd voor pensioenopbouw	67.619	75.148
Benodigd voor toeslagverlening	633	-
Inkomende waardeoverdrachten	6.093	1.505
Risicopremie langlevens	29.835	29.817
Door overlijden ingegaan partnerpensioen	24.481	19.209
Door overlijden ingegaan ongehuwdenpensioen	392	241
Resultaat op arbeidsongeschiktheid	843	968
Vrijval excassokosten	-2.081	-2.055
Vrijval /Afkkoop	-143	-141
Uitgaande waardeoverdrachten	-3.238	-2.896
Uitkeringen	-103.895	-102.619
Door overlijden vrijgevallen	-46.559	-44.311
Risicopremie kortlevens	-8.617	-8.751
Wijziging marktrente	130.191	-39.510
Wijziging grondslagen	-49.720	-
Correcties en overige mutaties	456	1.901
Totale mutatie	38.072	-78.502
Stand eind boekjaar	3.205.357	3.167.285

Onder de hoofdregel is een herverzekeringsdeel opgenomen. De uit te keren pensioenen van dit herverzekeringsdeel zullen worden terugontvangen van herverzekeraars. De contante waarde als hierboven bedoeld van deze uitkeringen bedroeg ultimo 2018 € 5,9 miljoen.

De rentetermijnstructuur in 2018 is gedaald van een gemiddelde rente van 1,5% ultimo 2017 naar een gemiddelde rente van 1,4% ultimo 2018. Er ontstaat zodoende een stijging van de technische voorziening als gevolg van de wijziging van de rentetermijnstructuur.

10. Overige voorzieningen

Dit betreft voorzieningen voor de uitkeringen bij dienstjubilea, de Versleepregel, uitbetaling van niet opgenomen vakantiedagen van de medewerkers van het pensioenfonds en een uitkering uit hoofde van het Long Term Incentive Plan.

11. Overige schulden en overlopende passiva

Bedragen x € 1 duizend	2018	2017
Negatief ongerealiseerd resultaat op valutaderivaten	642	637
Af te dragen belasting en premies	2.585	2.546
Verschuldigde beleggingskosten	413	941
Verschuldigde controle- en advieskosten	140	107
Verschuldigde personeelskosten	1	30
Te verrekenen met Heineken Nederlands Beheer B.V.	11	-
Vooruit ontvangen waardeoverdrachten	1.446	737
Overige schulden	460	63
Totaal	5.698	5.061

Indien een derivaat een positief ongerealiseerd resultaat heeft wordt dit verantwoord onder beleggingen; bij een negatief resultaat dient dit opgenomen te worden als schuld op korte termijn. Alle schulden hebben een resterende looptijd van korter dan 1 jaar.

12. Verbonden partijen

De aan de Stichting verbonden partijen zijn Heineken Nederlands Beheer B.V. (HNB), de gelieerde ondernemingen en de bestuursleden van het pensioenfonds. De transacties met HNB hebben plaatsgevonden via rekening-courant volgens voorwaarden die in het normale economische verkeer met derden gebruikelijk zijn. Er is tussen het fonds en HNB een uitvoeringsovereenkomst afgesloten voor onbepaalde tijd. Bestuursleden zijn op basis van de voorwaarden in het pensioenreglement allen deelnemers in het fonds. Er zijn geen leningen aan hen verstrekt, noch is er sprake van vorderingen op (voormalige) bestuursleden. Als verbonden partijen worden ook de personen werkzaam binnen de uitvoeringsorganisatie met beslissingsbevoegdheid, zoals vastgelegd bij de KvK, meegenomen.

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

BATEN

13. Premies

Bedragen x € 1 duizend	2018			2017		
	werkgever	werknemer		werkgever	werknemer	
Periodieke premies:						
Hoofdregeling	45.079	19.702		43.580	19.410	
Arbeidsongeschiktheids- pensioen	419	-		300	-	
Inkoop versleepregeling	14.542	-		18.708	-	
Premie vergoeding uitvoeringskosten	1.151	-		1.159	-	
Vrijwillige verzekeringen	-	1.740		-	1.840	
	61.191	21.442		63.747	21.250	
Totaal			82.633			84.997

Kostendekkende premie

Bedragen x € 1 duizend	Zuiver	Gedempt
Actuarieel benodigde koopsom voor pensioenopbouw en risicodekking tijdens het boekjaar in verband met de aangroei van pensioenverplichtingen:	58.759	23.685
Opslag voor het bij de aangroei van pensioenverplichtingen behorende vereist eigen vermogen:	13.456	5.424
Opslag voor uitvoeringskosten:	1.325	1.325
Actuarieel benodigde premie m.b.t. de voorwaardelijke onderdelen van de pensioenregeling	-	11.183
Totaal kostendekkende premie	73.540	41.617

De premiedekkingsgraad is gelijk aan 113,4% (inclusief de versleepregeling) en 110,7% voor de basisregeling. Aangezien de premiedekkingsgraad hoger is dan de actuele dekkingsgraad, heeft de betaalde premie een (zeer beperkt) positief effect op de ontwikkeling van de dekkingsgraad.

14. Beleggingsresultaten

Bedragen x € 1 duizend	2018		
	direct	indirect	totaal
Beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfond			
- Aandelen	28.107	-152.462	-124.355
- Vastgoed beleggingen	12.126	40.738	52.864
- Vastrentende waarden	34.013	12.271	46.284
- Overige beleggingen	-6	-4.095	-4.101
- Derivaten	-	-17.139	-17.139
- Interestgevende saldi	-84	-2	-86
	74.156	-120.689	-46.533
- Kosten beleggingen	-1.864	0	-1.864
Totaal	72.292	-120.689	-48.397
Beleggingsopbrengsten voor risico deelnemers			
- Pensioenspaarrekening	0	-1	-1
- Kosten pensioenspaarrekening	-7	-	-7
Totaal	-7	-1	-8
Totaal beleggingsopbrengsten	72.285	-120.690	-48.405

Bedragen x € 1 duizend	2017		
	direct	indirect	totaal
Beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfond			
- Aandelen	24.875	109.195	134.070
- Vastgoed beleggingen	9.902	31.808	41.710
- Vastrentende waarden	25.391	-18.730	6.661
- Overige beleggingen	-	-7.758	-7.758
- Derivaten	-	21.638	21.638
- Interestgevende saldi	-190	60	-130
	59.978	136.213	196.191
- Kosten beleggingen	-2.027	-	-2.027
Totaal	57.951	136.213	194.164
Beleggingsopbrengsten voor risico deelnemers			
- Pensioenspaarrekening	41	19	60
- Kosten pensioenspaarrekening	-	-	-
Totaal	41	19	60
Totaal beleggingsopbrengsten	57.992	136.232	194.224

15. Saldo overdracht van rechten

Bedragen x € 1 duizend	2018	2017
Afkopen	160	157
Uitgaande waardeoverdrachten	3.290	3.135
Inkomende waardeoverdrachten	-6.304	-1.739
Saldo	-2.854	1.553

16. Overige baten

Dit betreft voor € 185 duizend ontvangen rente op de rekening courant met Heineken en voor € 78 duizend rente op de lening Delta Lloyd. Tevens is in dit bedrag een uitkering uit hoofde van verzekering opgenomen van € 603 duizend.

LASTEN

17. Mutatie overige voorzieningen

Dit betreft de mutatie in de voorziening voor regelingen ten behoeve van het personeel van het Pensioenfonds.

18. Kosten

Bedragen x € 1 duizend	2018	2017
Personeelskosten		
- Salarissen	1.491	1.364
- Sociale lasten	147	122
- Pensioenlasten	193	175
- Overige personeelskosten	44	86
Kosten van derden		
- Advies- en controlekosten	361	269
- Contributies en bijdragen	27	25
- Toezichtkosten DNB en AFM	244	236
- Automatiseringskosten	315	291
- Overige kosten van derden	93	86
Doorbelaste kosten Heineken Nederland		
- Huisvesting	70	91
- Overige kosten	102	79
Overige kosten		
- Bestuur en Verantwoordingsorgaan	256	74
- Intern toezicht	53	22
- overige kosten	10	9
	3.406	2.929
waarvan voor pensioenuitvoering	2.227	2.008
waarvan voor vermogensbeheer	1.179	921

De kosten voor pensioenuitvoering bedragen € 230 per deelnemer (2017: € 207). Conform de aanbevelingen van de Pensioenfederatie worden voor de berekening van de kosten per deelnemer deze kosten alleen aan de actieve deelnemers en de pensioengerechtigden toegerekend, en derhalve niet aan gewezen deelnemers. Indien, zoals opgenomen in de kerncijfers, de kosten voor pensioenuitvoering worden toegerekend aan alle verzekerden dan bedragen deze € 137 (2017: € 125) per verzekerde.

Het gemiddelde aantal fte's dat werkzaam was voor het pensioenfonds bedroeg 14,1 (2017: 12,9). Alle uitvoeringskosten komen voor rekening van het fonds. De werkgever vergoedt een deel van deze kosten. Per jaareinde 2017 is gebleken dat voor het afgesproken deel van de kosten de ontvangen vergoeding hoger was dan de werkelijke kosten. Dit verschil is in 2018 verrekend. Bestuurders die niet in actieve dienst bij Heineken zijn ontvangen een vacatievergoeding voor het bijwonen van een vergadering of bijeenkomst. In 2018 is totaal € 58.130 vergoed (2017: € 41.150). De leden van het verantwoordingsorgaan die niet in actieve dienst zijn ontvangen een maandelijkse onkostenvergoeding en een vacatievergoeding per vergadering tot maximaal € 1.500 euro per persoon per jaar. In 2018 is totaal € 6.000 vergoed.

Honoraria Accountants

Bedragen x € 1 duizend	2018	2017
controle jaarrekening	62	62
andere controleopdrachten	4	8
	66	70

19. Uitkeringen

Bedragen x € 1 duizend	2018	2017
- Oudedagspensioen	70.050	68.753
- Partnerpensioen	21.292	21.085
- Wezenpensioen	278	310
- Tijdelijk oudedagspensioen	11.207	11.196
Totaal hoofdregeling	102.827	101.344
Arbeidsongeschiktheidspensioen	1.053	1.177
Totaal uitkeringen	103.880	102.521

Overeenkomstig artikel 96 van de Pensioenwet wordt vermeld, dat het pensioenfonds in het afgelopen jaar geen dwangsommen of boetes zijn opgelegd.

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Toeslagverlening

Voor het volgende boekjaar is na balansdatum door het pensioenfondsbestuur in de vergadering van 22 januari 2019 het besluit genomen om per 1 januari 2019 de pensioenaanspraken en -rechten te verhogen met 0,61%.

Wijzigingen pensioenregelingen

Besloten is om een aantal wijzigingen door te voeren in de pensioenregelingen per 1 januari 2019.

Wijziging (reguliere) pensioenregeling

De (reguliere) pensioenregeling is op enkele onderdelen gewijzigd:

Samenvoeging Pensioenreglement I & II

Tot 2019 kende het HPF twee pensioenreglementen. Het aantal deelnemers in Pensioenreglement II was echter nog maar beperkt. In het kader van overzichtelijkheid zijn de deelnemers aan dit reglement middels een overgangsbepaling overgeheveld naar Pensioenreglement I.

Aangezien er per 1 januari 2019 nog slechts één pensioenreglement is, zal de benaming van dit reglement worden gewijzigd naar 'het Pensioenreglement' (dus zonder I).

Daarnaast zijn er in het Pensioenreglement enkele wettelijke wijzigingen doorgevoerd en zijn er enkele verduidelijkingen aangebracht.

Automatische waardeoverdracht van kleine pensioenen

Vanaf 1 januari 2019 zullen aanspraken op oudedagspensioen van minder dan € 2,- bruto per jaar komen te vervallen. Pensioenfondsen mogen dan ook aanspraken op oudedagspensioen tot € 484,09 bruto per jaar niet meer zonder instemming afkopen. Voor deze kleine pensioenen is de automatische waardeoverdracht in het leven geroepen. Het fonds heeft ervoor gekozen om mee te doen aan deze automatische waardeoverdracht. Dit betekent dat als een deelnemer bij Heineken uit dienst treedt pensioenaanspraken van € 2,- tot en met € 484,09 bruto per jaar automatisch worden overgedragen naar de nieuwe pensioenuitvoerder (indien aanwezig).

De afkoopmogelijkheid op de pensioendatum blijft wel bestaan. Voor deze afkoopmogelijkheid is akkoord nodig van de betreffende (gewezen) deelnemer.

Hoog-laag regeling pensioen oudedagspensioen

Wanneer een (gewezen) deelnemer de AOW-gerechtigde leeftijd bereikt, kan de betreffende (gewezen) deelnemer voor variatie in de hoogte van de pensioenuitkering kiezen. Een (gewezen) deelnemer kan er voor kiezen om een aantal jaren een pensioenuitkering te ontvangen die 10% hoger is. De pensioenuitkering daarna betreft dan wel een lagere uitkering.

Voor 1 januari 2019 kon een (gewezen) deelnemer tot de 70-jarige leeftijd een hogere pensioenuitkering ontvangen. De leeftijd van 70 jaar was gebaseerd op de oude AOW-leeftijd van 65 jaar en gaf recht op een variatie in de uitkering voor de duur van vijf jaar. Door het verschuiven van de AOW-leeftijd is dit steeds minder het geval. De duur van de hogere uitkering is daarom voor pensioen-

gerechtigden die na 1 januari 2019 de AOW-leeftijd bereiken, aangepast naar vijf jaar vanaf de AOW-leeftijd.

Vorbehoud t.a.v. wijziging AOW

Het pensioen dat de deelnemer opbouwt via de werkgever is aanvullend op de AOW die men van de overheid ontvangt. Hierdoor wordt in onze pensioenregeling op meerdere onderdelen rekening gehouden met de AOW.

De afgelopen jaren is er veel gewijzigd in de AOW. Het HPF heeft daarom in het pensioenreglement opgenomen dat het HPF het recht heeft om de pensioenregeling te wijzigen als de AOW zodanig wijzigt dat een ongewijzigde voortzetting van de regeling, onder de huidige voorwaarden, niet meer gerechtvaardigd zou zijn. Op deze manier kan onze pensioenregeling in de toekomst blijven aansluiten bij de AOW.

Premie

De pensioenpremie voor het oudedagspensioen per 1 januari 2019 wordt gehandhaafd op het maximumniveau.

Wijziging aanvullend arbeidsongeschiktheidspensioen

Het aanvullend arbeidsongeschiktheidspensioen bood een uitkering tot de AOW-leeftijd die van toepassing was op het moment dat de betreffende deelnemer arbeidsongeschikt was geworden. Doordat de AOW-leeftijd steeds opschuift, kan er een gat ontstaan tussen het einde van deze uitkering en de daadwerkelijk van toepassing zijnde AOW-leeftijd. Om dit in de toekomst te voorkomen, zal de uitkering bij arbeidsongeschiktheid vanaf 1 januari 2019 worden uitgekeerd tot de daadwerkelijke AOW-leeftijd. Hierdoor zal er in de toekomst geen gat meer kunnen ontstaan.

Het HPF heeft hierbij wel een voorbehoud ten aanzien van een wijziging van de AOW opgenomen in de regeling.

Overigens, uitkeringen die reeds zijn ingegaan zullen niet aangepast worden op grond van deze wijziging.

Premie

Het premiepercentage voor het aanvullend arbeidsongeschiktheidspensioen is voor 2019 vastgesteld op 3,4%. Deelname aan deze regeling is vrijwillig. De premie wordt door de deelnemers aan deze regeling betaald en kan per 1 januari 2019 maximaal € 14,26 per maand bedragen (2018: € 14,03).

Wijziging aanvullend partnerpensioen

Het aanvullend partnerpensioen bood tot dusver een uitkering voor de achterblijvende partner tot de AOW-leeftijd die van toepassing was op het moment dat de deelnemer in deze regeling overlijdt. Doordat de AOW-leeftijd steeds opschuift, kan er een gat ontstaan tussen de einddatum van deze uitkering en de daadwerkelijk van toepassing zijnde AOW-leeftijd. Om dit in de toekomst te voorkomen, zal de uitkering voor de achterblijvende partner bij overlijden van de deelnemer na 1 januari 2019 worden uitgekeerd tot de daadwerkelijke AOW-leeftijd. Hierdoor zal er in de toekomst geen gat meer kunnen ontstaan tussen de beëindigingsdatum van het aanvullend partnerpensioen en de ingangsdatum van de AOW.

Het HPF heeft hierbij wel een voorbehoud ten aanzien van een wijziging van de AOW opgenomen in de regeling.

Overigens, uitkeringen die reeds zijn ingegaan zullen niet aangepast worden op grond van deze wijziging.

Daarnaast is het bedrag dat tot uitkering komt per 1 januari 2019 verhoogd. Voor de achterblijvende partner van de deelnemer in deze regeling zal bij overlijden van de deelnemer na 1 januari 2019 een uitkering worden betaald die gelijk is aan de hoogte van de wettelijke Algemene Nabestaandenwet (ANW) uitkering. In 2019 bedraagt de uitkering van het aanvullend partnerpensioen € 15.495,96 bruto per jaar (2018: € 13.304,88).

Premie

Het premiepercentage voor het aanvullende partnerpensioen is voor 2019 vastgesteld op 4,6%. Deelname aan deze regeling is vrijwillig. De premie wordt door de deelnemers aan deze regeling betaald en bedraagt per 1 januari 2019 € 59,40 per maand (2018: € 48,78). Met name door de aanpassing van de hoogte van de uitkering van de aanvullende partnerpensioenregeling, is de premie hoger dan vorig jaar.

Haalbaarheidstoets 2019

Uit de haalbaarheidstoets 2019 is gebleken dat het pensioenresultaat binnen de eigen ambitie en kritische grenzen blijft. Dit betekent dat:

- Het verwachte pensioenresultaat op fondsniveau boven de hiervoor geldende ondergrens blijft;
- Het pensioenresultaat in een slechtweersscenario op fondsniveau niet te veel afwijkt van het verwachte pensioenresultaat op fondsniveau.

Het pensioenfonds wil duidelijk maken dat de haalbaarheidstoets een toetsing voor de langere termijn betreft. Momenteel is de financiële situatie van het pensioenfonds niet voldoende om aan het verwachte pensioenresultaat te voldoen. Op korte termijn voorziet het pensioenfonds dat er geen volledige toeslagverlening kan plaatsvinden en het verwachte pensioenresultaat dus afwijkt van de ambitie van de pensioenregeling.

Herstelplan 2019

De beleidsdekkingsgraad van het fonds bedroeg per 31 december 2018 113,3%. Als gevolg hiervan was het fonds verplicht een herstelplan op te stellen vóór 1 april 2019. De verwachting van het herstelplan is dat voor zowel de actieven als de inactieven gedurende de eerste jaren een gedeeltelijke toeslag zal worden toegekend. Na enkele jaren zal er naar verwachting de mogelijkheid zijn om een volledige toeslag toe te kennen.

Er is vooralsnog geen noodzaak om de pensioenen te korten om binnen de herstelperiode aan het vereiste eigen vermogen van 124,5% te voldoen.

Het herstelplan van het fonds ligt ter goedkeuring bij DNB.

IORP II Richtlijn

Per 13 januari 2019 zal de IORP II Richtlijn van kracht zijn. In deze richtlijn wordt onder meer voorgeschreven dat pensioenfonds drie sleutelfuncties moeten inrichten. Dit zijn de verplichte sleutelfuncties voor risicobeheer, interne audit en actuariële zaken. In 2019 zal daarom vanuit het bestuur veel aandacht zijn voor de invulling en uitvoering van deze sleutelfuncties. Ook wordt het risicobeheersysteem verder uitgewerkt waarin onder meer aandacht wordt gegeven aan ESG risico's

met betrekking tot de beleggingsportefeuille en het beheer daarvan. Verder is de eigenrisicobeoordeling (ERB) geïntroduceerd. Dit wordt een belangrijk instrument bij de strategische besluitvorming. De IORP II Richtlijn heeft ook invloed op de communicatie van pensioenfondsen. De grootste wijziging heeft betrekking op de scenario's die moeten worden opgenomen in het Uniform Pensioenoverzicht (UPO).

Zoeterwoude, 21 mei 2019

HET BESTUUR

R. van den Berg

R.C. Bouwman

L.P. Geenen-van Straaten

N. Groot

R.P. Hoytema van Konijnenburg (voorzitter)

M. Kamermans

D.J. van der Mee

OVERIGE GEGEVENS

STATUTAIRE REGELING OMTRENT HET SALDO

Ten aanzien van de bestemming van het saldo van baten en lasten is geen bepaling opgenomen in de statuten van het fonds. Het saldo zal worden toegevoegd aan de reserves van het fonds zoals beschreven in de ABTN.

VERKLARING WAARMERKEND ACTUARIS

VERKLARING WAARMERKEND ACTUARIS

Opdracht

Door Stichting Heineken Pensioenfonds te Amsterdam is aan Mercer (Nederland) B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioen-wet over het boekjaar 2018.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaris ben ik onafhankelijk van Stichting Heineken Pensioenfonds, zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie. Omdat Mercer (Nederland) B.V. beschikt over een door de toezichthouder goedgekeurde gedragscode, is het toegestaan dat andere actuarissen en deskundigen aangesloten bij Mercer (Nederland) B.V. wel andere werkzaamheden verrichten voor het pensioenfonds.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 30 miljoen. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 1,5 miljoen te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekening-controle onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeel van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. De door het pensioenfonds verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- de technische voorzieningen, het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen toereikend zijn vastgesteld;
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van het pensioenfonds in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten. De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken, en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

De technische voorzieningen zijn, overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten, als geheel gezien, toereikend vastgesteld. Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum lager dan het wettelijk vereist eigen vermogen, maar hoger dan het wettelijk minimaal vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet, met uitzondering van artikel 132.

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds op balansdatum is lager dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen, doch ten minste gelijk aan de dekkingsgraad bij het minimaal vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Heineken Pensioenfonds is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening niet voldoende, omdat het aanwezig eigen vermogen lager is dan het vereist eigen vermogen.

Amstelveen, 29 maart 2019

drs. S.I. Keijmel AAG verbonden aan Mercer (Nederland)

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan het bestuur van Stichting Heineken Pensioenfonds

VERKLARING OVER DE IN HET JAARVERSLAG OPGENOMEN JAARREKENING 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening van 2018 van Stichting Heineken Pensioenfonds te Amsterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Heineken Pensioenfonds op 31 december 2018 en van het saldo van baten en lasten over 2018 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. De jaarrekening bestaat uit:

1. De balans per 31 december 2018.
2. De staat van baten en lasten over 2018.
3. De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie "Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening".

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Heineken Pensioenfonds zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 34,5 miljoen. De materialiteit is gebaseerd op 1% van de som van het aanwezige stichtingskapitaal en reserves en de voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met het bestuur overeengekomen dat wij aan bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 345.000 rapporteren, alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met het bestuur gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

Financiële positie en gevoeligheden ten aanzien van de waardering van de technische voorzieningen tegen passende actuariële grondslagen

De technische voorziening waar onder de voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds betreft de belangrijkste verplichting in de balans van Stichting Heineken Pensioenfonds en vormt één van de belangrijkste componenten voor de berekening van de actuele dekkingsgraad en de beleidsdekkingsgraad. Per 31 december 2018 bedraagt de actuele dekkingsgraad 109,1% en de beleidsdekkingsgraad 113,3%.

Bij onze controle hebben wij bijzondere aandacht gegeven aan de waardering van de technische voorzieningen welke tot stand komt op basis van de administratieve basisgegevens en door het bestuur gekozen (actuariële) veronderstellingen en schattingselementen, zoals samenlevingsgegevens, uittredleeftijd, arbeidsongeschiktheid en reactivering alsmede administratie- en excassokosten.

Stichting Heineken Pensioenfonds heeft in de grondslagen voor waardering van activa en passiva op pagina 68 en 69 de grondslagen voor de waardering van de technische voorziening toegelicht. In noot 9 bij de jaarrekening is een verdere detaillering van de technische voorziening gegeven. Wij hebben de redelijkheid van de aannames en schattingen van het bestuur met betrekking tot de gekozen (actuariële) veronderstellingen en de gehanteerde waarderingsgrondslagen getoetst en besproken met de certificerend actuaris. De certificerend actuaris onderzoekt onder meer de toereikendheid van de voorziening pensioenverplichtingen en de naleving van een aantal specifieke wettelijke bepalingen uit de Pensioenwet. Wij hebben de certificerend actuaris instructies gestuurd over de te volgen controleaanpak en attentiepunten. Wij hebben de rapportage van de certificerend actuaris geëvalueerd en de uitkomsten besproken. Daarnaast hebben wij controlewerkzaamheden uitgevoerd om de gehanteerde administratieve basisgegevens te toetsen.

Waardering van niet-frequent genoteerde en illiquide beleggingen

De beleggingen zijn een significante post op de balans van Stichting Heineken Pensioenfonds. Deze beleggingen dienen volgens de Pensioenwet te worden gewaardeerd op marktwaarde.

Voor een groot deel van de beleggingen is de marktwaarde te toetsen aan transacties die tot stand zijn gekomen op de financiële markten, maar er zijn ook beleggingen die worden gewaardeerd op basis van waarderingsmodellen en -technieken (de niet-frequent genoteerde en illiquide beleggingen). Het met behulp modellen en technieken bepalen van de marktwaarde is complex en bevat subjectieve elementen die bij de berekening worden gehanteerd.

In de grondslagen voor waardering van activa en passiva op pagina 67 alsmede in noot 1 bij de jaar-

rekening geeft Stichting Heineken Pensioenfonds inzicht in de gehanteerde waarderingsmethoden van de beleggingen. Uit deze toelichting blijkt dat ultimo 2018 ruim € 1,0 miljard (29% van de totale beleggingen) is gewaardeerd met behulp van waarderingsmodellen en technieken.

Transparantie ten aanzien van de vermogensbeheer- en pensioenuitvoeringskosten

Stichting Heineken pensioenfonds geeft in noot 14 en in noot 18 bij de jaarrekening en in het verslag van het bestuur op pagina 21 tot en met 23 inzicht in de uitvoeringskosten van vermogensbeheer (inclusief transactiekosten) en pensioenuitvoering, inclusief een toelichting welke aannames en schattingen zijn gedaan alsmede een verantwoording over de samenstelling van deze kosten.

Wij hebben de verantwoording van de uitvoeringskosten door middel van gegevensgerichte werkzaamheden zoals cijferanalyses en deelwaarnemingen gecontroleerd. Verder hebben wij de redelijkheid van de aannames en schattingen van het bestuur met betrekking tot de uitvoeringskosten van vermogensbeheer (inclusief transactiekosten) binnen de uitgangspunten en berekeningsmethodiek van de Pensioenfederatie beoordeeld.

VERKLARING OVER DE IN HET JAARVERSLAG OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- De kerncijfers.
- Het verslag van het bestuur.
- De overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- Met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.
- Alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder kern-cijfers, het verslag van het bestuur en de overige gegevens, in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd

- voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting.
 - Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
 - Het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven.
 - Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
 - Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amsterdam, 21 mei 2019

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: E.M. van der Hall RA

BIJLAGEN

BIJLAGE 1

Personalia per 31 december 2018

Bestuur

R. van den Berg
R.C. Beukhof
R.C. Bouwman
L.P. Geenen-van Straaten
N. Groot
R.P. Hoytema van Konijnenburg (voorzitter)
M. Kamermans

Verantwoordingsorgaan

W. Bakker
J. Borgers
O.E. Flippo (voorzitter)
H.P.C.M. Jansen
S.O. Koornstra
J.L.M. Muller
J.L. Sträter
V.H.M. Teunissen

Beleggingscommissie

R.C. Beukhof
R. C. Bouwman
M. Euverman (voorzitter)
R.P. Hoytema van Konijnenburg
F. de Waardt

Communicatiecommissie

I. Ardonne
C.R. Boekkooi
N. Groot (voorzitter)
M. Kamermans
R. Oudendijk
F.N. Tjaarda
A.M. van der Valk

Commissie Fondsdocumenten en Pensioenzaken

I. Ardonne
C.R. Boekkooi
L.P. Geenen-van Straaten (voorzitter)
N. Groot
R. Oudendijk
A.M. van der Valk
F. de Waardt

Audit en Risk Commissie

M. Kamermans (voorzitter)
D. J. van der Mee (kandidaat bestuurslid)

Directeur

F. de Waardt

Risicomanager

F.M. Boonstoppel

Functionaris Gegevensbescherming

C.R.Boekkooi

Adviserend actuaris

Drs. D.H. Kleinloog AAG
(Sprenkels & Verschuren)

Waarmerkend actuaris

Drs. S. I. Keijmel AAG (Mercer)

Accountant

E.M. van der Hall RA (Deloitte)

Compliance officer

Nederlands Compliance Instituut

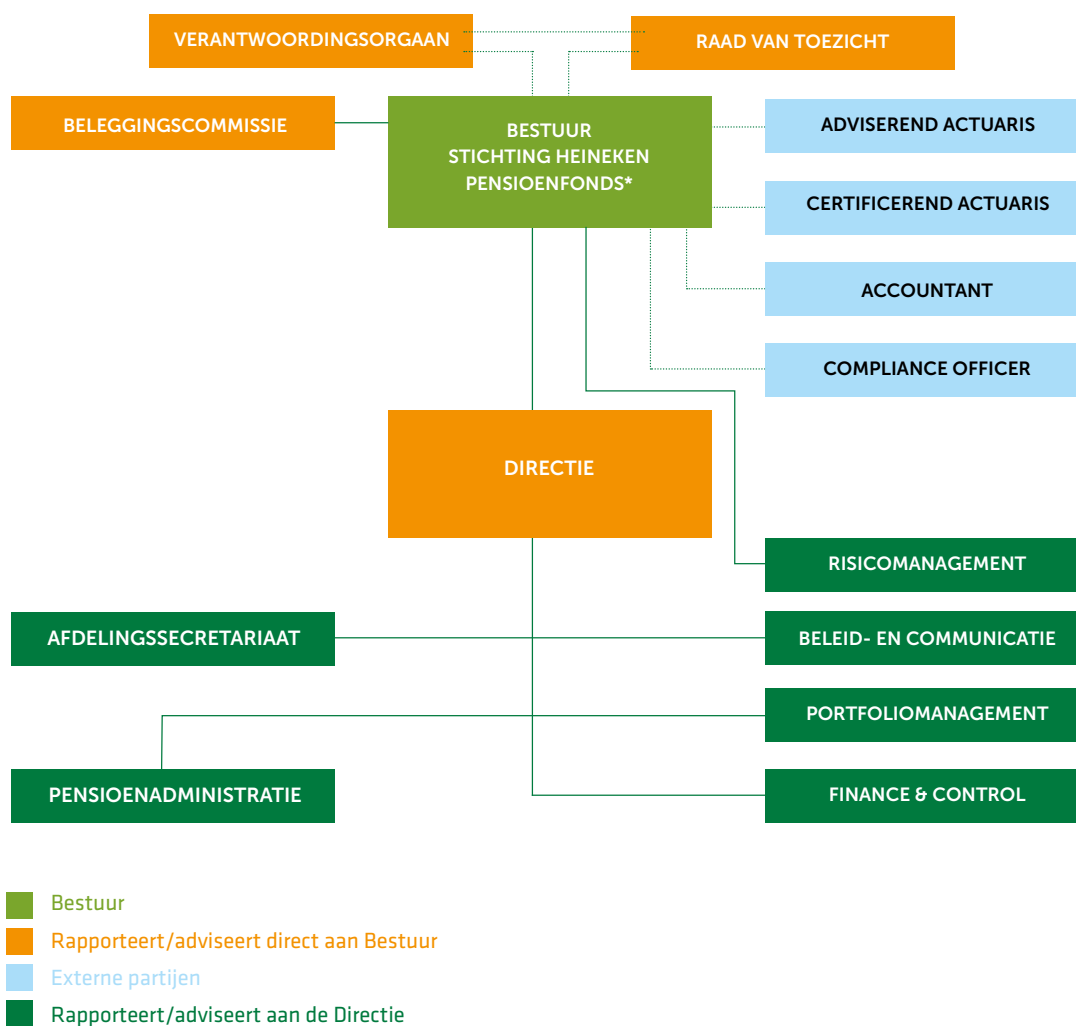
Raad van Toezicht

E. Capitain
M. Hoekstra
D. Wenting

BIJLAGE 2

Organogram

De opzet van de organisatie van de Stichting Heineken Pensioenfonds is hieronder weergegeven. Deze opzet geeft de situatie per ultimo 2018 weer. In het verslag van het bestuur is een beschrijving per orgaan te vinden. De personele invulling staat vermeld onder personalia.

* Om de werkzaamheden optimaal te kunnen uitvoeren heeft het bestuur naast de Beleggingscommissie de volgende commissies: Communicatiecommissie, Commissie Fondsdocumenten en Pensioenzaken en de Audit & Risk Commissie.

BIJLAGE 3

Rapportage meetbare strategische doelstellingen 2018

De kleur die aan de doelstelling is gegeven, laat zien of de doelstelling behaald is. In de tabel hieronder is de betekenis van de kleuren weergegeven:

Doelstelling is gehaald

(o.g.v. de laatst bekende informatie)

Doelstelling is niet gehaald

(o.g.v. de laatst bekende informatie) en moet in de gaten worden gehouden

Doelstelling is niet gehaald

(o.g.v. de laatst bekende informatie) en moet worden verbeterd

Maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid

Er wordt een verantwoord beleggingsbeleid met aandacht voor duurzaamheid gevoerd.
Het HPF voert een verantwoord beleggingsbeleid met aandacht voor duurzaamheid.

Doelstelling is een plaats bij de beste 25 fondsen van NL in de ranking van de jaarlijkse meting door VBDO.

Het HPF heeft in 2017 de 19e plaats behaald.

Financieel beleid (gedeeltelijk beïnvloedbaar)

De beleidsdekkingsgraad moet zo spoedig mogelijk maar in ieder geval binnen 10 jaar voldoende zijn om volledige toeslag te kunnen verlenen o.g.v. het herstelplan (indexatiedrempel).

Het HPF heeft in het herstelplan 2018 kunnen aantonen dat de beleidsdekkingsgraad binnen 10 jaar voldoende kan zijn om volledige toeslag te kunnen verlenen.

De actuele dekkingsgraad moet ten minste 105% zijn.

De actuele dekkingsgraad ultimo december 2018 bedraagt 109,1%.

De uitkomsten van het beleid moeten binnen normen van de Haalbaarheidstoets blijven.

De resultaten van de haalbaarheidstoets 2018 blijven binnen de normen van de Haalbaarheidstoets.

Uitvoering

Een hoge mate van tevredenheid van geledingen over de uitvoering van de regeling.

De werkgever, de werknemers en pensioengerechtigden zijn tevreden over de uitvoering van de pensioenregeling. Bij de uitvraag naar de effectiviteit van de communicatiemiddelen in 2017 is tevens de klanttevredenheid uitgevraagd. Hierbij hebben 867 deelnemers, 100 gewezen deelnemers en 477 pensioengerechtigden deelgenomen.

- 90,6% vindt het algemeen functioneren van het HPF goed tot uitstekend.
- 87% heeft aangegeven dat zij vertrouwen in het HPF dat het de belangen goed en professioneel behartigt.

Klachten over de uitvoering van de pensioenregeling zijn beperkt en bedragen maximaal twee gegronde klachten per jaar.

In 2018 is er één klacht/bezwaar ontvangen. Het bezwaar is in 2018 ongegrond bevonden en afgewezen.

De uitvoeringskosten mogen niet meer dan 2 maal het gewogen gemiddelde van de NL pensioenfondsen bedragen (gewogen gemiddelde 2017: € 117).

De gewogen kosten per deelnemer van het HPF bedroegen in 2017 € 207,-.

De uitvoeringskosten zijn vergelijkbaar (niet meer dan 10% hoger dan het gemiddelde) volgens de jaarlijkse benchmark van Kasbank met:

- andere (ondernemings)pensioenfondsen
- pensioenfondsen met vergelijkbare pensioenverplichtingen
- pensioenfondsen met een vergelijkbaar aantal deelnemers

Volgens de benchmarkrapportage van Kasbank over de uitvoeringskosten van 2017 liggen de uitvoeringskosten van het HPF per deelnemer (€ 207) iets onder het gemiddelde van de peer group op basis van pensioenverplichtingen (€ 210), onder de peer group op basis van aantal deelnemers (€ 239) en ruimschoots onder het gemiddelde van de deelnemende ondernemingspensioenfondsen (€ 497).

Positieve verklaring van de accountant. Een of minder significante bevindingen van de accountant (officiële definitie accounting) t.a.v. de uitvoering van de pensioenregeling en/of het vermogensbeheer.

Er is over 2017 een positieve verklaring van de accountant verkregen en de accountant had geen significante bevindingen.

Geen of weinig bevindingen van certificerend actuaris t.a.v. de uitvoering van de pensioenregeling en/of het vermogensbeheer die aanleiding zijn om een opmerking in de Actuariële Verklaring op te nemen en daarover melding te doen aan DNB.

Er zijn over 2017 geen bevindingen die aanleiding zijn om een opmerking in de Actuariële Verklaring op te nemen en daarover melding te doen aan DNB van de certificerend actuaris verkregen

Kostenvoorziening

De kostenvoorziening moet voldoende zijn om als gesloten, slapend fonds zonder verdere inkomsten van buitenaf (behoudens beleggingsrendement) te blijven voortbestaan, totdat het fonds dusdanig klein is geworden dat het niet langer efficiënt meer is om zelfstandig door te gaan (2017: 2% van de voorziening).

In 2018 bedraagt dit 2% van de voorziening.

De kostenvoorziening moet minimaal 10 maal de jaarlijkse uitvoeringskosten zijn.

De kostenvoorziening per eind 2017 is gelijk aan 2% van de totale technische voorzieningen en bedraagt afgerond € 62 miljoen. De pensioenuitvoeringskosten bedragen circa € 2 miljoen per jaar. De kostenvoorziening bevat derhalve 31 keer de jaarlijkse pensioenuitvoeringskosten.

Deelnemersbestand (niet beïnvloedbaar)

Minder dan 60% van de voorziening pensioenverplichtingen heeft betrekking op gepensioneerden.

De voorziening pensioenverplichtingen t.a.v. gepensioneerden per 31-12-2017 is 49%.

Het aantal actieven daalt minder dan 20% in 5 jaar tijd.

Het aantal actieven is per 31-12-2017 gedaald met 14% in 5 jaar.

Premiebeleid (beperkt beïnvloedbaar)

Het premiestuur bedraagt meer dan 1% van de totale voorziening pensioenverplichtingen.

Het premiestuur voor 2018 bedraagt 2,1%.

De premiedekkingsgraad draagt positief bij aan de dekkingsgraad indien het VEV nog niet bereikt is.

De premiedekkingsgraad voor 2018 bedraagt 110,7% (dus >100%), maar draagt niet positief bij aan de dekkingsgraad (dekkingsgraad ultimo 2017 was 112,7%).

Behoud koopkracht ((toeslagbeleid (beperkt beïnvloedbaar)) en kortingsbeleid (niet beïnvloedbaar))

De toeslagambitie is om de pensioenen jaarlijks te verhogen o.b.v. prijsindex.

Het HPF heeft in 2018 een toeslag verleend van 0,02% (norm 1,33%).

In de afgelopen 5 jaar is minimaal 50% van de toeslagnorm toegekend en in de afgelopen 10 jaar is minimaal 70% van de toeslagnorm toegekend.

Aan de actieven is over de afgelopen 5 jaar (t/m 2018) 1,62% toeslag verleend. De norm bedroeg 6,59%. De toekenningen bleven daarmee meer dan 50% achter op de norm.

Aan de slapers en gepensioneerden is over de afgelopen 5 jaar 0,47% toeslag verleend.

De norm bedroeg 5,23%. De toekenningen bleven daarmee meer dan 50% achter op de norm.

Aan de actieven is over de afgelopen 10 jaar 4,64% toeslag verleend. De norm bedroeg 18,65%.

De toekenningen bleven daarmee meer dan 30% achter op de norm. Aan de slapers en gepensioneerden is over de afgelopen 10 jaar 1,48% toeslag verleend. De norm bedroeg 16,96%.

De toekenningen bleven daarmee meer dan 30% achter op de norm.

Communicatiebeleid

Correcte, tijdige en duidelijke communicatie.

- **Premie- en toeslagbrieven uiterlijk medio februari.**
In 2018 zijn de premie- en toeslagbrieven tijdig verstuurd.
- **UPO's uiterlijk 30 september**
De UPO's zijn tijdig verstuurd.
- **Pensioen 1-2-3 bij indiensttreding binnen 3 maanden.**
De Pensioen 1-2-3 wordt binnen drie maanden na indiensttreding verstuurd.
- **Communicatie moet aansluiten bij verwachtingen (correctheid en duidelijkheid).**
De communicatie in 2018 is correct en duidelijk.

Communicatie sluit aan bij doelgroep en is persoonlijk.

- **Niet algemene communicatie dient per doelgroep te worden opgesteld.**
De communicatie-uitingen zijn per doelgroep ingesteld in 2018.

Communicatie gaat steeds meer digitaal.

- **Stijgend percentage bereik Berichtenbox van MijnOverheid.nl.**
- **Tenminste 50% digitaal versturen via de Berichtenbox op middellange termijn.**
Wettelijke communicatie wordt in eerste instantie verstuurd via de Berichtenbox van MijnOverheid.nl. In 2018 werd 52% van deze communicatie aan actieven via de Berichtenbox verstuurd (2017: 47,72%; 2016: 40,82%) en 37% aan pensioengerechtigden (2017: 34,18%; 2016: 29,04%).

Een hoge mate van tevredenheid van belanghebbenden over de communicatie.

Uit de enquête van de effectiviteit van communicatie-uitingen en tevredenheid in 2017 blijkt dat er een hoge mate van tevredenheid is onder de participanten aan de enquête: 88% heeft aangegeven dat het HPF voldoende communiceert en de resultaten ten aanzien van de begrijpelijkheid verschillende communicatiemiddelen zijn goed

Communicatie in Nederlands en Engels

De website is in het Engels beschikbaar. In het verkort jaarverslag is aangegeven dat men kan verzoeken om in de toekomst communicatie in het Engels te ontvangen. Dit is nogmaals in het UPO en op de website onder de aandacht gebracht.

Vier keer per jaar versturing van nieuwsmail.

De nieuwsmail is in 2018 vier keer verstuurd.

Diversiteitsbeleid

Aansluiten bij deelnemersbestand (thans 15% vrouwen).

Om volledig aan te sluiten bij het deelnemersbestand zou er een vrouw in het bestuur en in het VO moeten zitten. Het bestuur kent één vrouwelijk bestuurslid. In het VO zit vanaf 1 november 2018 geen vrouw meer i.v.m. een vacature. Deze vacature zal in 2019 vervuld worden waarbij bij geschiktheid van een kandidaat rekening zal worden gehouden met diversiteit.

Ten minste één vrouw in het bestuur.

Er is één vrouw in het bestuur.

Ten minste één vrouw in de RvT

Er is één vrouw de RvT.

Ten minste één vrouw in het VO

In het VO zit vanaf 1 november 2018 geen vrouw meer i.v.m. een vacature. Er zijn momenteel twee vacatures in het VO. Deze vacatures zullen in 2019 vervuld worden waarbij bij geschiktheid van een kandidaat rekening zal worden gehouden met diversiteit.

Ten minste één bestuurslid onder 40 jaar

Er zijn twee bestuursleden onder de 40 jaar.

Ten minste één lid van RvT onder 40 jaar

In de RvT zitten geen leden onder 40 jaar. Het aanbod van leden onder 40 jaar is beperkt i.v.m. benodigde ervaring en expertise met intern toezicht..

Ten minste één lid VO onder 40 jaar

Er is één VO-lid onder de 40 jaar.

Risicomanagement

Strategisch en operationeel risicomanagement worden door het bestuur onderzocht en nader bepaald. Eind 2018/Begin 2019 moet dit proces zijn afgerond.

Het bestuur heeft het strategisch en operationeel risicomanagement bepaald. Dit proces zal in 2019 worden afgerond.

Geschiktheidsbeleid

Het bestuur beschikt over de benodigde geschiktheid t.a.v. deskundigheid, competenties en professioneel gedrag

Het bestuur beschikt niet over drie leden met een B+ niveau op beleggingen. Op alle andere aandachtsgebieden en competenties beschikt het bestuur over voldoende geschiktheid

Aandachtsgebieden deskundigheid	Niveau A of B
Besturen organisatie	B, bij ten minste drie bestuursleden
Wet- & regelgeving	B, bij ten minste twee bestuursleden
Pensioenregelingen & -soorten	B, bij ten minste twee bestuursleden
Beleggingen	B+, bij ten minste twee bestuursleden en B, bij ten minste één bestuurslid
Jaarverslaggeving	B, bij ten minste drie bestuursleden
Actuariële aspecten	B, bij ten minste twee bestuursleden
Administratieve organisatie en IC	B, bij ten minste drie bestuursleden
Uitbesteding	B, bij ten minste twee bestuursleden
Communicatie	B, bij ten minste twee bestuursleden
Kerncompetenties	
Verantwoordelijk	X, aanwezig
Onafhankelijkheid	X, aanwezig
Loyaliteit	X, aanwezig
Samenwerken	X, aanwezig
Strategisch denken	B, bij ten minste drie bestuursleden
Multidisciplinair denken en oordeelsvorming	B, bij ten minste drie bestuursleden
Omgevingsbewust zijn	B, bij ten minste drie bestuursleden
Besluitvaardigheid	B, bij ten minste drie bestuursleden
Overtuigingskracht	B, bij ten minste drie bestuursleden
Overige competenties	
Reflecterend vermogen	B, bij ten minste twee bestuursleden
Communicatief vermogen	B, bij ten minste twee bestuursleden
Stressbestendigheid	B, bij ten minste twee bestuursleden
Authenticiteit	B, bij ten minste twee bestuursleden
Onderhandelingsvaardigheid	B, bij ten minste twee bestuursleden
Klant- en kwaliteits- & resultaatgerichtheid	B, bij ten minste twee bestuursleden
Strategische sturing	B, bij ten minste twee bestuursleden
Competenties voorzitter	
Voorzittervaardigheid	B, bij ten minste twee bestuursleden, waaronder de voorzitter
Leiderschap	B, bij ten minste twee bestuursleden, waaronder de voorzitter